

Kéthetente megjelenő magazin | ára: 600 Ft | 83. évfolyam, 5-6. szám | 2018. február 11. | Evangélikus.hu

EVANGÉLIKUS Élet

Bemutatjuk
a házasság hetének
idei arcait

Püspökválasztásra
készülünk

Istennél mindig van
új lehetőség

BÁLINT-NAPI ÁLDÁSSAL EGYBEKÖTÖTT ZENÉS ISTENTISZTELET

Igét hirdet: **Németh Zoltán** evangélikus lelkész

Közreműködik:
**a Kodály Zoltán Magyar
Kórusiskola Laudate
gyermekkara**
Vezényel:
Sapszon Borbála
Orgonál:
Nagy Ákos

2018. FEBRUÁR 14., SZERDA, 18 ÓRA
DEÁK TÉRI EVANGÉLIKUS TEMPLOM
1052 Budapest, Deák Ferenc tér 4.

Házasság hete

*A házasság hete központi programjainak fővédnöke Herczegh Anita,
a köztársasági elnök felesége.*

Támogatók:

**EVANGÉLIKUS
Élet**

Fontos döntések

Egyházunk déli kerületében ez az esztendő a püspökválasztás éve is lesz, mivel Gáncs Péter jelenlegi püspök május 24-én nyugdíjba vonul. Ahogyan magazinunk előző számában hírt adtunk róla, a Déli Egyházkerület közgyűlése január 13-án véglegesítette a püspökjelöltek listáját. Négyen vállalták a jelöltséget az egyházkerület lelkesítő vezetőjének tisztségére: Aradi György, Kondor Péter, Szeverényi János és Vető István. Összeállításunkban olvashatók a választás folyamatával kapcsolatos fontos tudnivalók, és a jelölteket is bemutatjuk: mindannyian ugyanazokra a kérdésekre választottak motivációikról, lelkesítő tapasztalataikról és a püspöki szolgálattal kapcsolatos elképzeléseikről.

Együtt portrét közlünk Gáncs Péterrel; a püspök a Luther Kiadó könyvesbolti estéinek januári alkalmán személyes hangon vallott elhívásáról, lelkesítő és püspöki szolgálatának éveiről, de részletesen válaszolt a „merre tovább?” kérdésére is.

A püspökválasztás mellett nem feledkezünk meg a házasság hetéről sem. Az országos rendezvénysorozatot azzal a céllal szervezik meg évről évre – hazánkban már tizenegyedik alkalommal, idén február 11–18. között –, hogy felmutassa, hirdesse a házasság, a család értékeit. A hét idei arcaival ké-

szült interjúkból házasok és házasságra készülők is biztatást, megfontolandó gondolatokat meríthetnek. Zámbori Soma szinkronszínész és Fazekas Rita mediátor a hitre jutásuk előtti útkeresésükről, hivatásbeli kétségeikről, családi örömeikről, feladataikról is beszéltek. A házasság hetére készülve egyúttal lelkesítő meditációt is kínálunk: Balicza Iván irányítja figyelmünket arra, hogy a házasságunkban, a házastársunkkal való kapcsolatunkban is folyamatosan keressük Krisztust.

D. Szebik Imre nyugalmazott püspök – a reformáció kezdetének ötszázadik évfordulója után – egy olyan kérdésre ad választ, amely tavaly is sokszor elhangzott, és sokakat érdekel: „Kiszögezte-e Luther a 95 tételt?”

Már a nyárra is előretételeink kissé ebben a lapunkban Pongrácz Máté kaposvári evangélikus lelkesítő, a Szélrózsa vezető lelkesítővel készült interjúban. A hat hónap múlva kezdődő Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozóra a február 24-i előtalálkozón hangolódhatnak a reménybeli résztvevők. Amíg megkezdődik a nyári program, addig is helyezzük szívünkre a 2018-as találkozó igei mottóját: „Mégis!” („...de a te szavadra mégis kivetem a hálót” – Lk 5,5).

■ KÉZDI BEÁTA

Megvalósult Martin Luther King álma?

„Legyünk keresztények minden cselekedetünkben!” „A szeretet a keresztény hit egyik csúcspontja. Egy másik oldala pedig az igazságosság, de ez utóbbi mindig figyelembe veszi a szeretetet” – csak két megfontolandó idézet Martin Luther King gondolatai közül. A baptista lelkipásztorra emlékezünk halálának ötvenedik évfordulóján.

16. oldal

Megtalálni a kompromisszumot

A házasság hetére készülve Kecskeméti Szilvási Zsuzsannának, a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium igazgatóhelyettesének blogjából szemlélünk egy bejegyzést. Amit az embe-

rek a házasságról hisznek, az mára átalakult, de a jó házasság titka évszázadok óta nem változott – írja a tanárnő –, és egy szóba befér: kompromisszum.

18. oldal

Ügynökügy

„Nem az egyének meghurcolásáról kell, hogy szóljon a múlt feltárása, hanem a rendszer gonosz mintáinak felismeréséről, elősegítve a bünbánatot és a jövőbeli hasonló kísértések elkerülését. Hiszen a kísértés általában nem a két pont közötti legrövidebb úton jön, hanem gyakran kegyes köntösben [...]. Erkölcsi döntéseinkben nem az egyértelmű jó és az egyértelmű rossz között választunk, hanem ezeknek a legkülönbözőbb árnyalatokban játszó, homályos kimenetelű lehetőségeit mérlegeljük.” A *Múltfeldolgozás, ügynökügyek, emlékezetpolitika* című rendezvényről számol be Seben Glória.

40. oldal

Láthatóan evangélikus

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Jansik Mihályné nyugalmazott üzletvezető – Pilis. Számomra az evangélikusság a születésemtől kezdődik. Itt, a pilisi templomban kereszteltek meg, itt konfirmáltam, férjemmel az esküvőnk is a templomban volt, és gyermekeink, unokáink keresztelése is itt történt. Férjem harminc éven keresztül itt dolgozott, egyházi, pénztáros, gondnok is volt. Mi itt éltük az életünket. Nekünk a templom az otthonunk. Ez az a hely, ahol az Úristennel való kapcsolatunk épülhet. A szocializmus idején nem volt könnyű a hit gyakorlása, de ha valaki a szívében elhatározta, hogy az Úrhoz kötődik, akkor nem volt akadály. Gyermekeimet hittanra járatam, igaz, többször is előfordult, hogy némelyek megpróbáltak erről lebeszélni, de nem sikerült nekik. Ehhez az is kellett, hogy fiaimra semmi panasz nem lehetett, így nem tudtak zsarolni minket. Két éve volt az ötvenedik házassági évfordulónk. Ez jó lehetőség volt arra, hogy visszatekintsek, és meglássam: az Úr keze vezette az életünket. Életünk pedig itt, a gyülekezetben volt teljes. Hálás vagyok, hogy a hit örömét át tudtuk mi is adni, és gyermekeink, unokáink is Isten tanítása szerint élnek.

A mai evangélikus arcképcsarnok az interneten a lathatoan.reblog.hu és a [facebook.com/lathatoan.evangelikus](https://www.facebook.com/lathatoan.evangelikus) címen érhető el.

Püspökjelölteket kérdeztek

A Pesti Evangélikus Egyházmegye szervezésében fórumbeszélgetés zajlott január 31-én a Deák téri evangélikus templomban a négy püspökjelölttel. A jelölteket – Aradi Györgyöt, Kondor Pétert, Szeverényi Jánost és Vető Istvánt – különböző témakörökben kérdezte a moderátor, Győri Gábor esperes.

Először személyes életútjuk, egyházi szolgálatra való elhívásuk, jelenlegi gyülekezeti munkájuk került terítékre. A továbbiakban vallaniuk kellett teológiai látásukról. Hitvallás gyanánt nyilatkozniuk kellett ezenkívül olyan aktuális teológiai kérdésekről is, mint a homoszexuálisok

házassága, a semleges nem kérdése és a lutheri hitvallásosság megjelenése.

A következő blokkban a gyülekezetek életéről kialakult véleményüket kellett ismertetniük. Az utolsó a politika és ökumené kérdésköre volt: a világi hatalom kísértéséről, az egyház és az állam kapcsolatáról, az egyház-finanszírozásról, a hazai és külföldi ökumenikus kapcsolatokról kérdezték legvégül a négy jelöltet. Az alkalmon további hozzászólásokra volt lehetőség. A fórum közös imádsággal és áldással ért véget.

(A fórumbeszélgetésen készült videófelvételek megtekinthetők az Evangelikus.hu oldalon.)

ORATIO OECUMENICA

Mennyei Atyánk! Hálát adunk neked azért, hogy kitartóan keresed a kapcsolatot a tőled eltávolodott emberrel. Készíts utat a szívünkbe, hogy a samáriai asszonyhoz hasonlóan mi is rátalálhassunk az élő víz forrására, az Úr Jézusra. Segíts felismernünk őt a leghelyetlenebb helyzetekben is.

Szereteteddel formáld életünket, és ajándékozz meg minket Szentlelkeddel, hogy mi magunk is az evangélium hirdetői lehessünk városunkban, bátran és hitelesen képviselve téged. Hozz változást az életünkbe, hogy változást hozhassunk másokéba. Örömhíreddel indíts minket útra, hogy jókedvvel vállaljuk a ránk bízott feladatokat. Vezesd lépteinket betegyákhoz és szomorkodókhoz, magányosokhoz és elesettekhez, szükségét szenvedőkhoz, jó szóra és emberségre vágyókhoz.

Kulcsold kezeinket imádságra vezetőinkért és előjáróinkért, országunkért és egyházunkért. Tanítsd feljebbvalóinkat tőled jövő bölcsességre, hogy teljes felelősségük tudatában, tisztességesen és megfontoltan képviseljék a rájuk bízottak érdekeit.

A házasság hetére készülve imádságban hozzuk eléd a családokat. Erősítsd az egymás iránti szeretetben a házaspárokat, hogy valóban hűséges segítőtársai lehessenek a másíknak, és követendő példaképpé válhassanak gyermekeik és unokáik számára. Tedd otthonainkat a béke és biztonság helyszínévé a felnövekvő nemzedékek számára.

Hálás szívvel gondolunk sportolóinkra, akik most a téli olimpián képviselik hazánkat. Légy velük a különböző versenyszámokban. Segítsd őket, hogy becsületesen küzdhessenek, és alázatosan fogadhaszák tőled az eredményeiket.

Vezess minket is a cél felé, hűséggel és embertársi szeretettel futva pályánkat.

Hallgasd meg imádságunkat az Úr Jézus Krisztusért! Ámen.

Ötvened vasárnap (Esto mihi) – Jn 4,25–30

Jöjjetek, lássátok!

Nem csak az ő történetük. A samáriai nő tudta, hogy „*eljön a Messiás, akit Krisztusnak neveznek, és amikor eljön, kijelent nekünk mindent*”. Szeretnénk mi is ilyen súlyosan tartalmas szavakat kimondani, és szeretnénk, ha a mi hitünk is megelevenedne. Szeretnénk találkozni Jézus Krisztussal! Hogy tükröt tartson elénk, amelyben valódi önmagunkat látjuk, felismerjük benne Isten személyre és közösségre szabott lehetőségeit is, a megéleveníítő Lélek ajándékát. A történet tanúsága szerint a találkozás a nő egész életét megújította. Az ő saját története, hogy hány és hány boldogság- és biztonságkereső év után találkozott Jézussal, távol a város zajától. De a személyes történet végül az egész város történetévé vált, és a mi történetünké is válhat.

„Én vagyok...” „*Légy erős kősziklám...!*” (Zsolt 31,3b) – imádkozzuk a vasárnap zsolttárát. Szimbolikus jelentősége is lehet, hogy épp a saját közösségében is bizonytalan helyzetű samáriai nővel beszélget Jézus Jákób kútjánál, a két nép szakításának szimbólumává vált Garizim-hegy közelében, ahol a jeruzsálemi nem engedett samáriaiak saját temploma állt korábban. Kínos lehetett az asszonynak a találkozás a pusztában magányában (akár korabeli lánykérésnek is tűnhetett a vízkérés a kútnál), főként a kérdés a nő családi állapotáról, kimondatlanul legmélyebb életkérdéseiről. De hamar előkerülnek a hit kérdései. A nő pedig kíváncsi és egyre bátrabb. Így születik meg a hitvallásnak is beillő mondat a Messiásról és Jézus válasza: „*Én vagyok az, aki veled beszélek*.” Mint egykor a pusztában az égő csipkebokorból szólt a „*vagyok*”, s mint anynyiszor Jézus ajkán: „*Én vagyok...*” Egyszerre valószínűtlen és mégis igaz, egyszerre hív és küld a rövid mondat.

Jöjjetek! „*A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme...*” (Péld 9,10) – hangzik a vasárnap ószövetségi igéje. Mintha ennek illuzzióját látnánk: „*Az asszony pedig otthagyta korsóját, elment a városba, és szólt az embereknek: Jöjjetek, lássátok azt az embert...*” A nő szíve mélyén megszületik a bizonyosság és a küldetés. Akkor ott az ő élete és útja kell, hogy megforduljon, neki kell berohannia az addig elkerült városba délidőben, a város lakóinak pedig el kell hinniük neki, hogy érdemes a rekkenő hőségben útnak indulni a sziklák közé, mert talán épp most jött el, s talán épp a Sikárban lakókhoz érkeztetett a Messiás! Most a nő viselkedése lesz valószínűtlen és épp ezért igaz, egyszerre hívogató és kérdő.

Sokan hittek Jézusban. Az érkező tanítványok csodálkoznak, szólni nem mernek. Talán akkor értik majd meg ők is, kicsoda Jézus valójában, és mit jelent az Atyát imádni, amikor az ő küldetésük is valóra válik. A város lakosai közül pedig sokan hittek Jézusban, aki közöttük maradt két napig, és csak azután indult tovább.

Minket is kérdez és útnak indít. A történet önmagában is kerek: Jézus megbékít benne évszázados ellentéteket, és nyilvánvalóvá teszi, hogy a samáriaiakhoz is küldetett. De ma is hív, kérdez, megnyílik számunkra, és útnak indít bennünket is! Kérdez életünkről,

ANGÉLIKA KAUFFMANN: JÉZUS ÉS A SAMÁRIAI ASSZONY A KÚTNÁL

az Istenhez és egymáshoz való viszonyunkról. Bizonytalanság és biztonság kérdésén túli bizonyosságról, életet újító igazságról, a vele való találkozásról és annak hatásáról. Küzdelmeinkről és küldetésünkről. Maga a Mester, aki velünk is szívesen beszélget, áldja meg iget tanulmányozásunkat az ötvened vasárnapján ajándékol kapott ige felett is, hogy az ajándékot türelemmel bontogassuk és életre váltsuk!

■ BALOGNÉ VINCZE KATALIN

Imádkozzunk! „*Jézus, fényesség van nálad, / Benne megtisztul szemem. / S életemnek minden árnya / Látszik végre élesen. / Fényed vetődik utamra, / Bár még titok a jövő, / Szívem biztos nyugalma*” (ifjúsági ének részlete, szövegét Koczor Tamás és az Izsóp együttes írta), *ereje, reménye és figyelmeztetője te vagy. Áldj meg, hogy amint neked gondod van rám, úgy legyen nekem is gondom életem idejére, a benne rejlő lehetőségekre és találkozásokra, hogy felismerjem a te szándékodat, és továbbadjam én is a tőled kapott szeretetet! Ámen.*

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (február 11.) *Jézus mondja: Aki az igazságból való, hallgat az én szavamra.* Jn 18,37 (Ézs 29,15; Mk 8,31–38; 1Kor 13,1–13; Zsolt 31) A koncertek kezdete előtt a zenészek behangolják hangszereiket. Általában a koncertmester adja meg az alaphangot, és minden zenész ehhez a hanghoz hangolja a maga hangszerét. Nem ereszthetik el a fülük mellett ezt a hangot, nagyon figyelnek rá, hiszen hangolás és összhang nélkül nem tudnának együtt muzsikálni. Aki a Krisztusban közénk érkezett mennyek országának már e földi életben részese, biztosan nem másra, mint Krisztus szavára hangolódik. Egyedül Krisztus szava adja meg az összhangját az egyház tanításának és életének.

Hétfő (február 12.) *Hirtelen hatalmas szélrohamhoz hasonló zúgás támadt az égből, amely betöltötte az egész házat, ahol ültek. Majd valamilyen lángnyelvek jelentek meg előttük, amelyek széteszlottak, és leszálltak mindegyikükre. Mindnyájan megteltek Szentlélekkel.* ApCsel 2,2–4 (Zsolt 104,4; Lk 13,31–35; 5Móz 18,9–22) A húsvét utáni ötvenedik napon a Jeruzsálemben ünneplő mintegy háromezer zsidót szíven találó pünködsi esemény külsőségeiben egyedi és megismételhetetlen. A történetet megörökítő Lukács evangélista a páratlan jelenséget szélrohamhoz és lángnyelvekhez hasonlította. A pünködsi csoda nem látható eseménye viszont azóta is rendszeresen megtörténik. Amikor a Krisztusról szóló beszéd hangzik, akkor teremti meg a Szentlélek az élő, bizodalmas Krisztus-hitet. És ebben a hitben naponként megtart és meg is erősít az igével.

Kedd (február 13.) *Az Úrnak félelme az ismeret kezdete.* Péld 1,7 (Kol 1,9; Lk 5,33–39; 5Móz 19,1–13) A „kezdet” egyik jelentése: a forrás. Az Úr félelme, vagyis az iránta való tiszteletteljes bizalom a kezdete, forrása az életünk egyensúlyának. Annak az ismeretnek a forrása, amelynek fényében életünk dolgait, eseményeit, lehetőségeit a valódi fontossági sorrendben értékeljük. Ha mi magunk a „helyünkre” kerülünk Isten irgalmas szeretetében, akkor ennek következtében bennünk is egyre több minden a maga igazi helyére kerül.

Szerda (február 14.) *Jézus mondja: Ha ti megtartjátok az én ígéretet, valóban tanítványaim vagytok; megismeritek az igazságot, és az igazság megszabadít titeket.* Jn 8,31–32 (Jer 7,23a; Mt 6,16–21; 5Móz 21,1–9) Jézus nem ígéinek betartásáról beszél, hanem ígéjének megtartásáról. Ez pedig azt jelenti, hogy magát Krisztust tartjuk meg, őhozzá ragaszkodunk. A vele való közösségben pedig valóban tanítványai vagyunk, és megismerjük az

Atyával való közösségre felszabadító igazságot. Ez az igazság pedig valójában nem Jézus tanítása, követendő példája, hanem ő maga. Jézus az út, az igazság és az élet.

Csütörtök (február 15.) *Az igazsághoz ragaszkodva növekedünk fel szeretetben mindenestől őhozzá, aki a fej, a Krisztus.* Ef 4,15 (1Krn 29,17a; Kol 3,[5–7]8–11; 5Móz 24,6–22) Egyetlen növény sem tud növekedni, fejlődni, ha nem kapcsolódik szilárd gyökérrel a talajba, ahonnan az éltető táplálékot kapja. Amint a gyökér és a növény elválaszthatatlanok egymástól, úgy igaz ez az igazságra és a szeretetre is. Nem igazi szeretet az, amelyik figyelmen kívül hagyja az igazságot, vagy éppen szembe fordul azzal. A hitben való fejlődésben az Isten igazságához (Krisztusához) való ragaszkodás a talaja és tápláléka az egymás és önmagunk iránti irgalmas szeretetnek. Hamis és veszélyes az a szándék, amely a szeretetre hivatkozva kéri tőlünk Isten igazságának figyelmen kívül hagyását, feladását. Isten igazságától (Krisztustól és az őhozzá való ragaszkodástól) elszakítva, attól megfosztva nem lehet a szeretetben növekedni.

Péntek (február 16.) *Isten mondja: Hívj segítségül engem a nyomorúság idején! Én megszabadítalak, és te dicsőítesz engem.* Zsolt 50,15 (Zsid 4,16; Róm 7,14–25a; 5Móz 25,1–16) Ismerős a mondás: „Segíts magadon, az Isten is megsegít!” Ez a mondás azt is tükrözi, hogy Istentől általában kevesebbet merünk kérni és remélni, mint amennyit ő ígér nekünk, és amennyi dologgal kapcsolatban ő maga biztat, hogy kérjük tőle. Általában azt merjük kérni és remélni Istentől, hogy ő majd „besegít” nekünk nyomorúságos élethelyezeteinkben. Isten többet ígér annál, mint hogy segít nekünk. A segítség önmagában kevés, hiszen többre van szükség. Isten azt ígéri, hogy segít rajtunk. Nem arról van szó tehát, hogy ő és mi majd összeadjuk az erőnket a szabadulás érdekében. Egyedül Isten cselekszik; szabadít és megújít. Izrael népének története is sok ilyen tapasztalattal erősíti segítségnéll többre, szabadulásra és szabadításra vágyó reménységünket.

Szombat (február 17.) *Szenved-e valaki közöttetek? Imádkozzék! Öröme van-e valakinek? Énekeljen dicséretet!* Jak 5,13 (Zsolt 108,2; Zak 7,2–13; 5Móz 26,1–15) Régebben sokkal többen énekeltek, mint ma. Örömdalok és kesergő énekek egyaránt találhatók népdalkincsünkben, némelyik énekel imádság is. Imádság és ének szorosan összefonódott a Zsoltárok könyvében is. Érdemes énekeskönyvünk énekel imádságai közül választanunk, mert szenvedés és öröm esetén egyaránt segítenek az imádságban.

■ KOVÁCS LÁSZLÓ

EVANGÉLIKUS Élet | FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!
megrendelheti online is: evangelikuselet.hu/elofizetes

Ökumenikus imahét telt házas templomokkal

Bár hivatalos kimutatások idén sem készültek, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsához érkezett visszajelzések alapján valószínűsíthető, hogy a Kárpát-medence magyar ajkú gyülekezeteiben minden korábbinál nagyobb számban vettek részt a Krisztus-hívők egységéért január 21–28. között tartott ökumenikus imahéten. Az Egyházak Világtanácsa és a Keresztény Egységet Előmozdító Pápai Tanács által közösen 1968 óta szervezett imanyolcad hazánkban az ökumenikus tanács és a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia együttműködésével valósult meg.

Az imahét országos megnyitó istentiszteletét január 21-én tartották a budapesti Szent István-bazilikában, ahol Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom–budapesti érsek mondott szentbeszédet, illetőleg Steinbach József dunántúli református püspök, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) elnöke szolgált igehirdetéssel. Az alkalmon a tanács tagegyházainak vezetői az üldözött keresztényekért is imádkoztak.

Mint arról előzetesen lapunkban is beszámoltunk, az idei imahét központi igéjét – „Jobbod, Uram, dicső az erőtől...” / Uram,

a jobbod kitűnik erejével...” (2Móz/Kiv 15,6) – a Karib-térség keresztény egyházainak képviselőiből álló közösség választotta. A nyitó istentiszteleteken az ő kérésükre helyeztek el világszerte egy-egy feltűnő nagyságú Bibliát a templomok kítüntetett helyére. A budapesti bazilikában a szentély közepén tették egy állványra, és a továbbiakban onnan végezték a felolvasásokat. A MEÖT főtitkára, Fischl Vilmos evangélikus lelkész jelentette be (*képünkön*), hogy a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia és a MEÖT döntése alapján az ökumenikus imahét országos nyitó istentiszteletének

vasárnapja az idei évtől kezdve az üldözött keresztényekért való imádkozás napja is.

A megnyitó imádság után Kocsis Fülöp görögkatolikus metropolita vezette a bűnvallást és a *Kyriét*, majd a kórus szolgálata után Khaled A. László metodista szuperintendens olvasta fel az ószövetségi (2Móz 15,1–21), Papp János baptista lelkész pedig az újszövetségi (Mt 25,31–46) textust, amelynek alapján Erdő Péter mondta el gondolatait. A bíboros beszéde után Steinbach József püspök 2Móz 15,1–21 alapján prédikált. A MEÖT elnökének igehirdetése után következett az *Apostoli hitvallás*, amelyet Pataky Albert pünkösdi egyházelnök vezetett. Ezt követően Fabiny Tamás evangélikus elnök-püspök, majd Frank Hegedűs anglikán esperes, Paul Sayah maronita pátriárkai vikárius, David Hamid anglikán segédpüspök és William Hanna Shomali jordániai katolikus püspök mondott imádságot az egységért és az üldözött keresztényekért. ▶

FOTÓ: HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

Az országos nyitó istentiszteleten a Magyarországi Evangélikus Egyház hivatalos képviselőjében jelen volt még Lackner Pál nyugalmazott tábori püspök, a püspöki tanács referense, valamint Gregersen-Labossa György lelkész, úgy is mint a johannita lovagrend káplánja.

A MEÖT elnöksége már az imanyolcadot záró vasárnap másnapján ülésezett a látványos székházban, kiértékelve a hét tapasztalatait. Megállapítást nyert, hogy az imahét iránt már tavaly érzékelt nagyobb arányú érdeklődés idén tovább erősödött. Bővült azon alkalmak száma, amelyeken több keresztény felekezet lelkészi vezetője szolgált egyidejűleg, és e püspöki részvétellel tartott alkalmakon csaknem mindegyik színültig teltek a templomok.

Az ökumenikus imahét utolsó napján, január 28-án keresztény–zsidó imaórát tartottak a budapesti Avilai Nagy Szent Teréz-templomban (képünkön), ahol – Snell György esztergom–budapesti segédpüspök és Frölich Róbert országos főrabbi elmélkedése után – a különböző keresztény felekezetek képviselői mondtak imádságot: Steinbach József református püspök; Fabiny Tamás evangélikus elnök-püspök; Kászoni-Kövesdi József, a Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerületének püspöki helynöke; Papp János, a Magyarországi Baptista Egyház elnöke; Khaled A. László metodista szuperintendens; Patoky Albert, a Magyar Pünkösdi Egyház elnöke, valamint Ócsai Tamás, a Hetednap Adventista Egyház magyar unióelnöke.

Az egyházi vezetők kérték az örökévaló Istent: vezessen és tanítson mindannyiunkat, hogy a különbségek ellenére tanúságot tegyünk az egy Istenről, és toleráns világot építsünk. Könyörögtek a házaspárokért és a szülőkért, a szegényekért, a nincstelenségért és az otthonaikból elűzöttekért, végül pedig minden hívő közösségért. Az imaórán részt vett a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének elnöke, Heisler András, valamint a MEÖT főtitkára, Fischl Vilmos is.

Szarvason nyolcéves hagyománya van annak, hogy a gyülekezetek az ökumenikus imahét perselypénzével hozzájárulnak a városban az Ótemplomi Szeretetszolgálat által szervezett aktuális ételosztáshoz. Így történt ezúttal is, a zárónap reggelén Pásztor Mátyás és csapata ismét befűtötte a gulyáságyút, hogy a rászorulóknak főzzenek.

Forrás: Evangelikus.hu

FOTÓ: LAMBERT ÁTILKA

Magyar püspök Bernben

Az idei ökumenikus imalánc alkalmából a berni Szentháromság-főplébániatemplom és a magyar nagykövetség ünnepi szentmisére hívta a svájci főváros keresztényeit, amelynek keretében bemutatták a Soli Deo Gloria – a magyar protestáns reformáció 500 éve című kiállítást is. Az ünnepi szentmise celebránsa Augustinus Vielhaber domonkos atya, igehirdetője pedig Gáncs Péter evangélikus püspök volt.

FOTÓ: NAGY NORBERT

A Déli Evangélikus Egyházkerület lelkészi vezetője német nyelvű igehirdetésében Ferenc pápa szavait idézve a Szentlélek mindent átformáló erejéről tett tanúságot az ökumené kapcsán: „Nem nyugodhatunk bele az egyház megosztottságába. De nem tehetünk úgy se, mintha ez a megosztottság nem is létezne. Az udvariassági látogatásokból nem sok változás fakad [...]. Mindenkinek meg kell mozdulnia [...]. Ehhez azonban a Szentlélek erejét kellene kérnünk, akit viszont, Ferenc pápa szavait idézve, meg akarunk szelídíteni. De ez nem lehetséges, mert ő az a szél, amelyik ide-oda fúj, de nem tudod, honnan. Isten ereje az, ami vigasztalást nyújt, és erőt ad ahhoz, hogy tovább haladjunk utunkon...” A népes gyülekezettel együtt ünnepelt számos

Svájcban élő magyar, valamint Magyarország svájci külképviseletének vezetője, Nagy István nagykövet és dr. Orbán Zsolt László konzul is.

A szentmisét követően Christian Schaller kanonok, a rendezvénynek otthont adó Szentháromság Plébánia plébánosa ebéden látta vendégül a gyülekezet közelről és távolról érkezett tagjait, a hagyományos fondú ételt ő maga készítette el a több száz résztvevő számára.

Gáncs Péter püspök berni szolgálata jóval több volt „udvariassági látogatásnál”. Az Ige megterített asztala, a szeretet közössége és a testvériség áldásos megélése volt ez az alkalom az ünnepi szentmisén és az azt követő ebéden jelen lévők számára.

■ NAGY NORBERT

Szegedi ökumenikus tradíció

Immáron több évtized óta hagyomány, hogy az ökumenikus imahét keretében három püspök szolgál együtt Szegeden. Január 23-án Gáncs Péter evangélikus, Kiss-Rigó László római katolikus és Fekete Károly református püspökök osztotta meg gondolatait és imádkozott együtt a hívekkel a csongrádi megyeszékhely fogadalmi templomában.

■ BARCZA JÁNOS felvétele

Árral szemben is képviselni Isten igazságát

Karibi könyörgések szellemében imádkoztak Miskolcon is a Krisztus-hívők egységéért

Reformátusok, evangélikusok, római és görögkatolikusok együtt imádkoztak az ökumenikus imahét miskolci kiemelt eseményén január 27-én az egyetem díszaulájában. A programsorozat központi vezérfonalát idén a Karib-térség keresztényei dolgozták ki. Ezúttal a rabszolgaság, az emberi méltóság és a rasszizmus kérdését járták körbe a résztvevők. A szombati nap témája a család volt.

Csomós József református püspök igehirdetésében emlékeztetett, hogy Mózes a rabszolgaság idején született Egyiptomban. Mai szóhasználattal azt mondanánk, szerencse volt, hogy a fáraó lánya rátalált a kisgyermekre, de – mint fogalmazott – valójában „Isten által elkészített és jóváhagyott fordulat következett be”. A Tiszáninneni Református Egyházkerület lelkészi vezetője szerint a „meglátta” nem csupán azt jelenti, hogy észrevette, hanem hogy tudatosult benne Isten terve és szándéka. „A gondviselés nem szerencse, nem véletlenek sorozata. A gondviselés Isten tette, az ő jelenlétének bizonyítéka.”

Fabiny Tamás evangélikus elnök-püspök úgy vélte: világunk haszonelvű, és a földi javakat halmozza, Isten viszont a mennyei értékekre irányítja a figyelmünket, és minden helyzetben megmutatja a reményt. Istennek adhatunk hálát – mondta az Északi Egyházkerület lelkészi vezetője –, hogy országunkban ma többen házasodnak és vállalnak gyermeket, mint korábban. „Az egyházban és a nemzet közösségében építhetünk ezekre a fiatalokra, hogy mindaz, ami a mi életünkben van, ne hasztalan fáradozás, ne hiábavalóság legyen” – emelte ki.

Orosz Atanáz görögkatolikus püspök szintén Mózes történetére utalt. Azt

mondta, hogy mielőtt Isten felhasználta volna Mózeszt a szabadulás eszközeként, embereket hívott el, hogy megmentse az életét. „A Krisztus-hívők sem tekinthetnek másként környezetük rendelkezéseire, mint annak idején a választott nép kiemelkedő tagjai tették: félték az Istent, és szembesze-

Ternyák Csaba egri római katolikus érsek az ökumenikus imahét fontosságát hangsúlyozta. Azt mondta, ez nagyszerű alkalom arra, hogy szerte a világon közösen tegyünk tanúságot Jézus iránti hitünkről, egymás iránti szeretetünkről és az egység iránti elkötelezettségünkről. „Krisztus hűséges követőiként mindannyian nyitottak vagyunk az ő szándékának megértésére. Mégis vannak, akik fokozottabban figyelnek az ökumenére, például ha olyan családban élnek, ahol a szülők vallása különbözik” – fogalmazott, és felidézte a nap mottóját: „Építs

A SZERZŐ FELVÉTELE

gülték a fáraó parancsával” – hangsúlyozta. Orosz Atanáz szerint a Krisztus-hívőknek sokszor árral szemben kell képviselniük Isten igazságát, de arra buzdított, hogy fogjanak össze, és tegyenek meg minden minden tőlük telhetőt az élet védelmében.

családot otthon és az egyházban.” Ebben nemcsak egymásra számíthatunk, hanem Istenre is – húzta alá az ökumenikus imahét miskolci kiemelt eseményén az egri érsek.

■ KOJSZA PÉTER

Az értelmes párbeszéd közelebb vihetne egymáshoz

Műfaját tekintve meglehetősen eklektikus rendezvényt nyitotta meg ezt az évet a Keresztény-Zsidó Társaság. A meghívóban sajtótájékoztatónak hirdetett január 23-i esemény egy idő után átalakult afféle lakossági fórummá, amelyen már nem az újságírók, hanem a civil közönség játszotta a főszerepet. A társaság vezetőségére záporozó kérdéseket a napjaink politikai közbeszédét minden ízében átítató migránsellenes hangulat uralta, ám a módszeresen provokált püspökök, lelkészek és tudósok nem vették fel a kesztyűt, a napi politikáról nem alkottak véleményt, inkább szilárdan tartották magukat a zsidó-keresztény tanításból fakadó tiszta erkölcsi állásponhoz.

FOTÓ: MISS TAMÁS

Szécsi József, a Keresztény-Zsidó Társaság (KZST) főtájtára, a Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem docense elsőként Fabiny Tamásnak adta meg a szót. A Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) elnök-püspöke arról beszélt, hogy a vallási toleranciára épülő felekezeti párbeszédből közös cselekvésnek kell fakadnia. Az ábrahám gyökerű, vagyis a zsidó, a keresztény és a muszlim vallások híveinek arra kell törekedniük, hogy kölcsönösen megismerjék és megértsék egymást, hiszen a gyarapodó ismeretek szoríthatják háttérbe az egymással szemben gyakran érzékelhető gyanakvást, félelmet, vallási türelmetlenséget. Magyarországon a zsidó hitűek jogai biztosítottak, társadalmi beilleszkedésük rendezett, ugyanakkor nem tisztázott, hogy mihez van joga egy muszlimnak – mondta Fabiny Tamás.

A krisztusi tanításra épülő megértés egy példaként a püspök elmesélte, hogy nemrégiben a Dunában bukkantak rá egy fiatal afgán férfi holttestére, akinél iratokat nem találtak, csupán az evangélikus diakónia egy szórólappja lapult a zsebében. Az MEE kötelességének tartotta, hogy méltó

módon adja meg a végtisztességet az elhunytak, ezért a magyar törvények betartásával, koporsóban, de imám közreműködésével temették el a férfit. Fabiny Tamás szövegét még arról is, hogy nem csupán háborúban, de békeidőben is különös gonddal kell óvnunk keresztény értékeinket, s a nemrégiben egy németországi szénbánya terjeszkedése miatt lebontott templomra utalva hangsúlyozta, hogy mindig szót kell emelnünk a modern kori templomromlás ellen, történjen az bárhol, a Közel-Keleten vagy éppen Európa szívében.

Beer Miklós, a római katolikus Váci Egyházmegye püspöke az éppen ezekben a napokban zajló ökumenikus imahét kapcsán ugyancsak a felekezetek közötti párbeszéd fontosságáról beszélt. Örömmel említette, hogy végre nem egymásról, hanem egymással beszélünk, s ehhez aktívan hozzájárul a KZST is. A párbeszéd gazdagít bennünket, és megerősít abban is, hogy ellen tudunk állni azoknak, akik hatalmi játszmák eszközüvé, politikai ideológiai játszmává akarják lealacsonyítani az istenkeresést – jelentette ki Beer Miklós.

Hozzászólásában a máig elismert, tudományos szempontból korszakalkotó magyar orientalista, Goldziher Ignác példáját idézte Hidvégi Máté. Az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem tanára arról beszélt, hogy az izraelita vallású magyar tudós máig meghatározó módon járult hozzá a keresztény-zsidó-muszlim párbeszédhez, azt bizonyítva, hogy elkerülhető az oktanal gyűlölködés, ha a tudomány igényességével közeledünk egymáshoz.

Zárszavában Szécsi József – egyebek mellett – vázolta az „arab tavasz” nyomán kialakult közel-keleti háborúk hatását, azt, hogy minden korábbinál elterjedtebbé vált a világon a keresztényüldözés, ezért – véleménye szerint – a vallások közötti párbeszéd biztonságpolitikai kérdés, még akkor is, ha gyakran úgy érezzük, hogy a valós problémák megoldásához elvezető dialógus ma még csupán délibáb.

A hozzászólásokat követően a KZST vezetői kérdésekre válaszoltak. A hallgatóság többségét adó, nem a sajtó képviselő jelenlévők zömében napi politikai aktualitásokra épülő, meglehetősen provokatív, helyenként szélsőséges állításokat megfogalmazó, a különféle vallásokat minőségben egymásnak alá-, illetve fölérendelő kérdéseket tettek fel, többnyire a két jelenlévő püspöknek, Beer Miklósnak és Fabiny Tamásnak címezve őket.

Kérdésekre válaszolva a váci megyés püspök felhívta a figyelmet arra, hogy a migráció manapság globális jelenség, s az útnak induló emberek jelentős része nem a jobb élet, hanem a pusztaság léte fenntartásának reményében vállalja a vándorlást. A klímaváltozásból adódó, a Száhel-övezetét különösen érintő kiszáradás miatt bekövetkező tömeges éhínség problémájára is utalva Beer Miklós azt mondta, hogy naponta megnézi az ezzel kapcsolatos nemzetközi statisztikákat, amelyek szerint csak a sajtótájékoztatót megelőző napon huszonöt ezer ember halt éhen világszerte. A gazdaságilag fejlett országok nem nézhetik tétlenül az emberi nyomorúságot, az inséget szenvedők felé pedig csakis a krisztusi tanítás alapján közeledhetünk.

■ I. L. L.

Alumnitalálkozó az Akadémián

Hallgatói és alumnitalálkozót tartott január 20-án Budapesten a Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat. A Magyar Tudományos Akadémia dístermében köszöntőt és áldást mondott Erdő Péter bíboros; Bogárdi Szabó István püspök, a Magyarországi Református Egyház zsinatának lelkészi elnöke; Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke és Kocsis Fülöp görögkatolikus metropolita. Beszédet mondott Orbán Viktor kormányfő és Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere.

A kormány erőforrást, nem pedig áldozatot lát a magyarországi roma közösségben – hangsúlyozta ünnepi beszédében Orbán Viktor miniszterelnök. „Nézőpontunk szerint a romák nem segélyen, tehát más adófizetők pénzén tengődő, magatehetetlen kisebbség [...], hanem olyan magyar állampolgárokról beszélünk, akiknek élhető jövőt, lehetőséget tudunk adni itt, a szülőföldjükön” – fogalmazott. Megjegyezte: Magyarországon hosszú időn át az volt a köztudatban, hogy a romák beilleszkedése, felzárkóztatása reménytelen ügy. A mostani találkozó viszont arról szól, hogy ez nem így van,

„igenis van remény, csak dolgozni kell érte”. Orbán Viktor azt is hangsúlyozta, hogy Magyarországon ma csak két útja van a felemelkedésnek: a munka és a tanulás, ha pedig a kettő összekapcsolódik, az külön szerencse. A tanulással kapcsolatban a miniszterelnök felidézte a Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat 2011-es elindítását, amelyet az a szándék vezérelt, hogy elősegítsék a társadalmi felzárkózás ügyét. A végzetek több mint kilencven százaléka dolgozik, és folyamatosan javul a roma népesség iskolai végzettségének szintje. A kormányfő ígéretet tett arra, hogy garantálják a program folytatását, az idei

Orbán Viktor miniszterelnök

költségvetésben plusz 140 millió forintot biztosítanak, 2019-től pedig várhatóan évi 550 millió forint áll rendelkezésre.

Balog Zoltán elmondta: „A magyarországi cigányság ügyében nagy adósságok halmozódtak fel az elmúlt évtizedekben, hiányzott az őszinte beszéd és az akarat.” Az emberi erőforrások minisztere rámutatott, hogy az elmúlt három évben – a Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózatnak is köszönhetően – megduplázódott a felsőoktatásban tanuló romák száma. „A magyarországi cigányság ügye fontosabb annál, mint hogy kizárólag a cigányokra bízunk. És a magyarországi cigányok ügye fontosabb annál, mint hogy kihagyhatnánk belőle a magyarországi cigányságot. Csak együtt tudunk előrelépni” – fogalmazott Balog Zoltán az egymásraultalságról.

A találkozón – ahol több végzett hallgató is bemutatta az életútját – a történelmi egyházak vezetői imát és áldást mondtak. Köszöntötte a résztvevőket Ursula Männle, a Hanns Seidel Alapítvány elnöke is.

A Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat – mint honlapján olvasható – önálló keresztény cigány szakkollégiumokból álló hálózat. A szakkollégiumokat külön-külön a történelmi egyházak tartják fenn, önálló szervezeti és működési szabályzatuk, tanulmányi programjuk és tantestületük van. Céljuk sokoldalúan képzett, szakmai munkájukban magas szintre törekvő, a továbbfejlődésre nyitott, elkötelezett, cigány identitásukat is vállaló keresztény értelmiségiek nevelése.

■ Forrás: MTI

Bogárdi Szabó István püspök és Erdő Péter bíboros

Több mint háromszáz roma fiatal tanul tizenegy keresztény roma szakkollégiumban – mondta el az Emberi Erőforrások Minisztériumának társadalmi felzárkózásért felelős helyettes államtitkára január 22-én az M1 aktuális csatornán. Langerné Victor Katalin közölte: a szakkollégiumok a hallgatókat lakhatási lehetőséggel segítik, ami azért fontos, mert a roma fiatalok gyakran kis falvakból származnak, ahonnan nehéz lenne az ingázás az egyetemre vagy a főiskolára. Emellett a kollégiumokban kialakuló közösség olyan kapcsolati tőkét és motivációt jelent, amelyet otthon nem tudnának megszerezni. Nem utolsósorban pedig nyelvtanulási lehetőséget biztosítanak, ami elengedhetetlen a diplomaszerezéshez – tette hozzá. A Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat 2011-es indulása óta már százhatvan fiatal szerzett diplomát, kilencven százalékuk dolgozik, többségük pedig választott szakmájában tudott elhelyezkedni – mondta a helyettes államtitkár.

AZ EVANGÉLIKUS HITTUDOMÁNYI EGYETEM BIBLIAI SZABADEGYETEMÉNEK 5. FÉLÉVÉBEN A KONFLIKTUSOK KEZELÉSÉNEK ÉS MEGOLDÁSÁNAK BIBLIAI ÉS TEOLÓGIAI MODELLJEI ÁLLNAK A KÖZÉPPONTBAN. A KONFLIKTUSKEZELÉS KULTÚRÁJA NAPJAINK EGYIK LEGKERESETTEBB TERÜLETE: HIÁNYA MIATT SOKAN SZERETNÉK TANULNI, FONTOSSÁGA MIATT MINDENKINEK TANULNIA KELLENE. A KERESZTÉNYSÉG FORRÁSAI ÉS TÖRTÉNETE MINDENNEK HATALMAS PÉLDATÁRÁT KÍNÁLJÁK.

BIBLIA ÉS KONFLIKTUSKEZELÉS

Kőszeghy Miklós

2018. 02. 27. A HÁBORÚ MINT KONFLIKTUS AZ ÓSZÖVETSÉG VILÁGÁBAN
2018. 03. 06. AZ ÉHÍNSÉG MINT KONFLIKTUS AZ ÓSZÖVETSÉG VILÁGÁBAN
2018. 03. 13. NAGY HERÓDES, AKI MAGA VOLT A KONFLIKTUS

Varga Gyöngyi

2018. 03. 20. TESTVÉR-RIVALIZÁLÁS, TESTVÉRGYŰLÖLET
2018. 04. 10. OKOS ENGED?
KONFLIKTUSKEZELÉS AZ ÓSZÖVETSÉGI BÖLCSESSÉGIRODALOMBAN
2018. 04. 17. JÉZUS KONFLIKTUSAI ÉS KONFLIKTUSMEGOLDÁSAI

Korányi András

2018. 04. 24. A TÜRELEMRŐL (TERTULLIANUS)
2018. 05. 08. BIBLIAI VÍZIÓK VAGY TÚLFŰTÖTT LÁTOMÁSOK? (HILDEGARD VON BINGEN)
2018. 05. 15. SOLA SCRIPTURA VAGY SZÓL A TEOLÓGIA? (REFORMÁCIÓ)

Záróalkalom: 2018. 05. 22.

Jelentkezési határidő: 2018. február 21.

AZ EVANGÉLIKUS HITTUDOMÁNYI EGYETEM OKTATÓI HÍVNAK MINDEN ÉRDEKLŐDŐT AZ EVANGÉLIKUS BIBLIKUS SZABADEGYETEM TAVASZI KURZUSÁRA, AMELYEN TUDOMÁNYOS IGÉNYESSÉGGEL ÉS A BIBLIA IRÁNTI HAGYOMÁNYOS EVANGÉLIKUS ELKÖTELEZETTSÉGGEL KÍNÁLUNK LEHETŐSÉGET ISMERETSZERZÉSRE ÉS ISMERETBŐVÍTÉSRE.

A TELJES KURZUS ÁRA: 5000 FT/10 ALKALOM
EGY ELŐADÁSON VALÓ RÉSZVÉTEL: 700 FT/ALKALOM

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

SÁGI ANDREA – 06-20/363-7742
E-MAIL: SZABADEGYETEM@LUTHERAN.HU

Átadták a Raoul Wallenberg-díjakat

A vészkorszakban magyar zsidók ezreit a deportálástól megmentő svéd diplomatáról elnevezett díjat azok vehették át január 17-én Budapesten, akik bátor kiállásukkal, életútjukkal példát mutatnak a közéletben.

FOTÓ: KOSZTICSÁK SZILÁRD / MTI

Az idei díjazottak: Déri Ildikó, a pécsi Gandhi Gimnázium korábbi igazgatója, Fritz Zsuzsa, a Bálint Ház igazgatója, Incze Zsuzsa, a *Csellengők* című tévéműsor szerkesztője, Kamarás István író, szociológus, Landauer Attila kisebbségkutató, nyelvész, Rózsahegyiné Juhász Éva, a Szent Miklós Görögkatolikus Roma Szakkollégium vezetője, valamint Pusztadobos önkormányzata.

A díjazottakról – mások mellett – a Raoul Wallenberg Egyesület, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége, valamint Balog Zoltán emberierőforrás-miniszter javaslatára döntöttek.

Az ünnepségen Niclas Trouvé, Svédország budapesti nagykövete egy Svédországban élő, erdélyi születésű, kilencven-

három éves holokauszt túlélő visszaemlékezéséből idézett, aki könyvében az antiszemitizmus, a rasszizmus, az intolerancia veszélyére figyelmeztetett, arra, hogy annak idején ezek a folyamatok lépésről lépésre történtek. A nagykövet hozzátette: a túlélő mégis optimista, mert a mai fiatalok tájékozottabbak, mint az 1930-as években élők. Raoul Wallenberget méltatva Ferenc pápát idézte, aki szerint „Jézus együttérzése a szükségét szenvedők iránt nem valami kódos érzelem, hanem felhívás a keresztények számára, hogy elvigyék ezt a szeretetet”. Ez az a szellemiség, amely a most díjazottakat is jellemzi – mondta.

József Amrani izraeli nagykövet Raoul Wallenberg eltűnésének hetvenharmadik

évfordulóján arról beszélt, nem engedhetjük, hogy az antiszemitizmus, a szemita népek gyűlölete újra felüsse a fejét. A szíriai háború áldozataira, szenvedőire utalva – akikről szerinte a világ hallgat – kijelentette: a szolidaritásnak mindig színvagnak, vannak és süketnek kell lennie a vallási és egyéb hovatartozás szempontjából.

A díjat a Raoul Wallenberg Egyesület kezdeményezte azzal a céllal, hogy etikai mércét és példát állítson a magyar társadalmi és politikai közélet elé. A díj azoknak az áldozatos munkáját, emberi, közösségi magatartását ismeri el, akik életútjukkal, az emberi és állampolgári jogok érvényesítésében kifejtett tevékenységükkel példát mutatnak a Magyarországon hátrányos helyzetben élők, diszkriminációt elszenvedők érdekében – áll a civil szervezet honlapján.

■ Forrás: MTI

Raoul Wallenberg 1945. január 17-én indult Debrecenbe, hogy az Ideiglenes Nemzeti Kormányral és a szovjet főparancsnoksággal tárgyaljon, de soha nem érkezett meg oda. Szovjetunióbeli fogságának pontos története máig ismeretlen, egy 1957-es hivatalos moszkvai közlés szerint 1947. július 17-én börtönben halt meg, de ezt máig sokan vitatják. Wallenberg az Egyesült Államok, Kanada és Izrael tiszteletbeli állampolgára, 2012-ben az amerikai törvényhozás a legmagasabb amerikai polgári kitüntetést, a Kongresszusi Aranyérmét szavazta meg neki. 2003-ban a Fővárosi Közgyűlés Budapest díszpolgárává avatta, tevékenységére több emlékmű és szobor emlékeztet Budapesten.

Jelöljük Sztehlo Gábor evangélikus lelkészt Magyar Örökség díjra!

Sztehlo Gábor Magyar Örökség díjra jelölésének ötletgazdája Tóth Iván Nándor, a Csömöri Evangélikus Egyházközség gyülekezeti tagja, a Magyar Örökség díj pártoló tagja. A kezdeményezéshez Fabiny Tamás elnök-püspök, Gáncs Péter püspök és Szemerei János püspök mellett

csatlakozott Krámer György országos irodaigazgató is. Az aláírók között szerepel egyházunk országos irodájának diakóniai osztálya, a Sztehlo Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium, valamint számos gyülekezet és egyházi intézmény.

Sztehlo Gábor Magyar Örökség díjra jelölésével kapcsolatban kérjük a gyülekezeteket, az intézményeket és a kezdeményezéssel egyetértő magánszemélyeket, hogy az evangelikus.hu/jeloles-sztehlo-orokseg-dij oldalról letölthető jelölőív kitöltésével csatlakozzanak a felhíváshoz. A kitöltött jelölőívet a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Iroda, 1085 Budapest, Üllői út 24. postacímre február 20-ig szíveskedjenek elküldeni.

A Magyar Örökség díj kimagasló életművekre, emberi helytállásokra, valamint olyan történelmi helyszínekre és intézményekre hívja fel a figyelmet, amelyekre méltán lehet büszke a magyar társadalom. Néhány kiragadott példa a kitüntetettek köréből: Antall József, Hamvas Béla, Bartók Béla, Kodály Zoltán, Illyés Gyula, Márai Sándor, József Attila, Radnóti Miklós, Szent-Györgyi Albert, Neumann János, Teller Ede, az Országos Széchényi Könyvtár, a Magyar Nemzeti Múzeum, a Magyar Rádió, a Pannonhalmi Bencés Főapátság és a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma, Általános Iskolája és Diákotthona.

■ GALAMBOS ÁDÁM

Kiszögezte-e Luther a 95 tételt?

Bár a fél évezredes reformációi jubileumtól elköszönünk, egy s más kérdés megválaszolása mégis aktuális. Ezek közé tartozik a címben olvasható is. Sokan ugyanis szívesen ébresztenének kétséget a reformáció értékeiről, ezért alaptalan vádakkal is illetik szereplőit, vagy az események jelentőségét, történetiségét vonják kétségbe.

Erwin Iserloh római katolikus egyháztörténész 1961-ben kijelentette: „Luther sohasem szögezte ki a 95 tételét.” Természetesen nem a reformáció tényét vonta kétségbe, de a látványos kezdet történetiségét kívánta tagadni. Mit válaszolhatunk a történész állítására?

A 95 tétel tényszerűsége és hitelessége megkérdőjelezhetetlen. Kézírata ismert. Egy példány a mainzi érseknek, egy másik a magdeburgi érseknek küldetett el. További példányt kapott Johann Tetzel, a búcsúcédula-árusító katolikus pap, akinek 94 tételére volt válasz Luther 95 tézise.

A tételek kiszögezése 1541-ben nyer említést Georg Röer, Luther egykori közeli munkatársa, titkára révén. Személye megbízhatónak, közlése hitelesnek tekinthető. Egy Luther által for-

JELENFOTÓ A LUTHER CÍMŰ FILMBŐL

dított Újszövetségben kézírassal ez olvasható: „1517. évben a mindenszentek ünnepe előtti napon dr. Martin Luther a wittenbergi templomok ajtaján búcsútézeit ismertté tette.” A beírást 2006-ban találta meg Martin Treu ma is élő teológus, történész a jénai egyetem könyvtárában. A mondat arra utal, hogy nemcsak a vártemplom, de a városi templom ajtaján is olvashatók voltak Luther tétélei.

Kétségkívül igaz, hogy Luther haláláig nem beszéltek a 95 tétel kiszögezéséről. Philipp Melanchthon népszerűsítette 1547-ben a *Luther Márton művei* második kötetének előszavában. Miután Melanchthon 1518-ban került Wittenbergbe professzornak, ő nem lehetett szemtanúja az eseménynek. De nem tételezhető fel, hogy valótlanosságot írt volna le, már csak azért sem, mert az akkor élő személyek közül sokan tudták volna cáfolni, ha állítása nem felel meg a történeteknek. De Melanchthon professzori megbízhatóságához, valóságához való ragaszkodásához sem férhet kétség.

Heinrich Bornkamm (1901–1977) egyháztörténész hiteles dokumentumok alapján utalt arra, hogy az egyetemi templomok kapui vitatételek és tudományos dolgozatok ismertté tételének helyei voltak a középkorban. Kurt Aland (1915–1994) történész is alátámasztja ezt a valós információt.

Johannes Agricola (1494–1566) német reformátor írta egyik művében: „Az 1517. évben Luther Wittenbergben (az Elbánál) a régi egyetemi szokás szerint bizonyos mondatokat vitára bocsátott, szerény módon, úgy, hogy senkit nem akart elmarasztalni vagy megbántani.” E mondatot Gerhard Prause (1926–2004) 1966-ban fedezte fel s tette közzé egyik írásában.

Döntse el a kedves olvasó, kiszögezte-e Luther a 95 tételét 1517. október 31-én! Ha kétsége volna, érdemes elolvasni magát a 95 tételt, amely mégiscsak megváltoztatta, megújította az egyházat, s Isten kegyelmének felfedezésével a mai napig bátorítást ad Urunk követésére s boldog reménységet az üdvösségre.

■ D. SZEBIK IMRE

Kötőszó
Evangélikus közéleti blog

- Társadalom és egyház
- Kereszténység és közélet
- Krisztus és a 21. század
- A világ (nem csak) lutheránus szemmel

Kötőszó – Rákérdez, következtet, összekapcsol.

Olvassa, kövesse és ossza meg!

kotoszo.blog.hu

Menő reformáció

Márciustól újra járja az országot a Reformáció Emlékbizottság múlt évben útnak indított mozgókiállítás, a Menő reformáció, a reformációs tematikájú tárlattal átalakított városi csuklós busz. A kiállítás új megközelítésből kívánja átadni és „szállítani” az 500 (+1) éves reformációhoz kapcsolódó ismereteket, gondolatokat és tanításokat.

A teljesen átalakított, alacsony padlós, mintegy tizenhét méter hosszú busz küldetése, hogy az egész országot bejárva a legkisebb települések lakóihoz is eljuttassa a reformáció történetét és értékeit. Az előzetes tervek szerint az útbá eső településeken egy vagy két napot fog állni a Menő reformáció kiállítást hordozó busz.

A tárlat elsősorban arról szól, hogy mit jelent számunkra ma a reformáció, amelyet a lelkeség, az anyanyelv, a tanulás, a család, a vizualitás, a gazdaság és a vita (közélet, politika) minden korban érvényes témái köré fűzve mutat be. A kiállítás kortársainkkal készült interjúkkal, interaktív játékokkal, digitális alkalmazásokkal, ön-

magukon túlmutató kiállítási tárgyakkal és installációkkal hozza közelebb hozzánk a több mint félezer éve útjára indult és azóta a mindennapjainkba beépült megújulási mozgalom, a reformáció értékeit.

Tavaly október 22-től december 17-ig összesen negyvenegy településre látogatott el a Menő reformáció tárlat. Idén szeretnék ezt a számot megsokszorozni. Várják azoknak a településeknek, gyülekezeteknek, művelődési központoknak, önkormányzatoknak, iskoláknak a jelentkezését, amelyek szívesen fogadnák a mozgókiállítást. A fogadó intézményektől csupán parkolóhely, illetve szállás biztosítását kérik a sofőr és a tárlatvezető részére, valamint normál (230 voltos) villanyáram csatlakoztatási lehetőségét.

A tárlat látogatása ingyenes, abban viszont számítanak a vendéglátók segítő együttműködésére, hogy az adott településen minél több érdeklődőhöz eljusson a vándorkiállítás híre. A busz működtetésének költségeit a Magyarország kormány által létrehozott Reformáció Emlékbizottság fedezi.

A reformáció témájú tematikus mozgótárlat tervezett útvonala

- március:** 1. Somogy megye; 2. Zala megye; 3. Vas megye
- április:** 1. Győr-Moson-Sopron megye; 2. Komárom-Esztergom megye; 3. Veszprém megye
- május:** 1. Pest megye; 2. Fejér megye; 3. Tolna megye
- június:** 1. Baranya megye; 2. Bács-Kiskun megye; 3. Csongrád megye
- szeptember:** 1. Nógrád megye; 2. Heves megye; 3. Borsod-Abaúj-Zemplén megye; 4. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
- október:** 1. Hajdú-Bihar megye; 2. Jász-Nagykun-Szolnok megye; 3. Békés megye

A szervezők a nyári időszakban (július–augusztus) kulturális rendezvények, irodalmi-művészeti fesztiválok meghívására számítanak, és szívesen fogadják határon túli magyar települések, gyülekezetek, kulturális intézmények jelentkezését is. Kérjük, kísérik figyelemmel a kijelölt útvonalat, és a fogadás előtti hónap 10-éig jelentkezzenek a Menő reformáció projektkoordinátoránál, Firisz Anita-nál: anita.firisz@emmi.gov.hu. Kérjük a Somogy, Zala és Vas megyei érdeklődőket, hogy legkésőbb február 10-éig jelentkezzenek!

Forrás: reformacio2017.hu

Berkesi Sándor életműdíja

FOTÓ: THALER TAMÁS

A magyar zenekultúra szolgálatában végzett kimagasló karnagyi, pedagógiai munkásságáért tüntette ki – életmű kategóriában – KÓTA-díjjal a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége Berkesi Sándor Liszt Ferenc-díjas karnagyot. A magyar református egyházzene meghatározó képviselője (és formálója) 1967-ben lett a Debreceni Református Kollégium Gimnáziumának énektanára, valamint a Kollégiumi Kántus karnagya. Vezetése alatt az 1739 óta működő kórus ismét országos, majd nemzetközi hírnévre, tekintélyre tett szert.

Berkesi Sándor 1999-től 2016-ig a Tiszántúli Református Egyházkerület és a református kollégium egyházzenei igazgatója, valamint a Debreceni Református Hittudományi Egyetem tanára volt (a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Debreceni Konzervatóriumának 1991 óta oktatója, jelenleg docense). A Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetségéhez is évtizedek óta kötődik; a január 21-én átnyújtott életműdíjjal – egyebek mellett – a KÓTA Egyházzenei Bizottságában végzett áldozatos munkájáért mondott köszönetet a szövetség.

■ Forrás: KÓTA

FOTÓ: KISS TAMÁS

Szomjat oltó vizedet add!

Fabiny Tamás püspök
Északi Evangélikus Egyházkerület

Hetek óta foglalkoztat Útmutatónk évi igéje: „*Én adok majd a szomjazónak az élet vizének forrásából ingyen.*” (Jel 21,6)

Világunkban nyolcszázötvenmillió ember nem jut tiszta vízhez. Húsz másodpercenként szomjan hal egy gyermek. Az elsivatagosodás egyre nagyobb mértéket ölt. Prognózisok szerint a „kék arany” lesz a Föld egyik legértékesebb nyersanyaga.

A német protestáns egyházak Brot für die Welt (Kenyeret a Világnak) nevű segélyszervezete 2018-ra „Vízet mindenkinek” mottóval indított fejlesztési programot, a 23. zsoltárt is idézve: „...csendes vizekhez terelget engem.” Néhány éve sokakat megszólított a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet „Te meddig mennél el egy pohár vízért?” mottójú programja. E szemléletformáló akció az etiópiai segélyprogramjukhoz kapcsolódott, és egy futópad segítségével bárki megtapasztalhatta, milyen az, amikor egy kis vízért akár öt-tíz kilométert is kell gyalogolni...

A szomjúságot persze érthetjük metaforikusan is, hiszen beszélünk tudás- vagy kultúrszomjról, költők szavaival pedig szerelmesek vallhatják: „Részeg vagyok, és mindig szomjazom.” (Shakespeare: 75. szonett) „A szó nem leli számát: / kimondhatatlan szomj gyötör utánad.” (Nemes Nagy Ágnes: *A szomj*)

Jézus még ezeknél is erősebb tartalommal használja a szomjúság képét, amikor a *Hegyi beszédben* ezt mondja: „*Boldogok, a kik éheznek és szomjúhozják az igazságot, mert ők megelégtetnek.*” (Mt 5,6) Jézus szavai mögött ott érezhetjük a megrendítő ámósi próféciát, amely szerint eljön majd az idő, amikor az emberek nem kenyérré éheznek, és nem vízre szomjaznak, hanem Isten igéjére: „*Támolyognak majd tengertől tengerig és északtól keletig. Bolyonganak, és keresik az Úr igéjét, de nem találják. Azon a napon elepednek a szomjúságtól a szép szüzek és az ifjak...*” (Ám 8,12-13)

Minek kell még történnie, hogy a 21. század embere is ilyen kétségbeesetten vágyódjon Isten igéjére, mert különben úgy érzi, szomjan pusztul?

Ha létezik légszomj, akkor lennie kell égszomjnak is. Ez az ősi vágy, Isten utáni epelkedés. Clairvaux-i Bernát énekeskönyvünkben is megtalálható misztikus szavai is ezt juttatják kifejezésre: „Ki téged ízlel, éhezik, / S szomjasabb lesz, aki iszik.” (EÉ 360)

Jézus tanítványaiként nemcsak ezt a lelki szomjúságot ismerjük, hanem azt is tudjuk, hol lehet azt csillapítani. „*Ha valaki*

szomjazik, jöjjön hozzám, és igyék!” (Jn 7,37) Évi igénk lényegében ezt folytatja: „*Én adok majd a szomjazónak az élet vizének forrásából ingyen.*” (Jel 21,6c)

E csodálatos ígéret mélyebb megértéséhez ezúttal a szöveg latin fordítását hívom segítségül.

Az „*élet vizének forrásából*” kifejezés a *Vulgatában* így szerepel: *de fonte aquae vitae*. Az *aqua vita* élő vizet jelent. Biblikus és egyházi szóhasználatban megszentelődtek ezek a szavak. Az más kérdés, hogy az alkoholgyártók is lecsaptak erre a kifejezésre, és akvavit néven forgalmazznak gabonából vagy burgonyából előállított fűszerezett szeszes italt. Ennek bizonyára kellemes az íze, kismértékben lehet is fogyasztani, de a szomjat biztosan nem oltja. Főleg nem az egzisztenciális szomjúságot, az *égszomjat*.

Isten közvetlenül a forrásból adja a csillapító élő vizet. A forráshoz kell visszatérnünk, úgy, amint a reformátorok is mondták: *ad fontes*. Magyarországi Evangélikus Egyház! Lelkészek, presbiterek és gyülekezeti tagok! Ha nem élünk rendszeresen Isten igéjével, akkor végünk. Ha a tiszta forrás helyett mocskos vagy maszatos edényekből vesszük magunkhoz a zavarosnál zavarosabb folyadékokat, akkor elpusztulunk.

Nem járunk jó úton, ha a tiszta forrás helyett csakis a pénzügyi forrásokat lessük, vágyakozva azok felbuzgására. Az élő víz forrását a mi Urunk ugyanis ingyen kínálja. A latinban itt a *gratis* szerepel. A szóban nem egyszerűen a reklámvilág csábító *grátis* szavára ismerhetünk rá, hanem a *gratia*, kegyelem kifejezésére. Luther nagyszerű felismerésével vallhatjuk: *sola gratia*, egyedül kegyelemből.

Ezért is szeretem a budavári templom közelében létesített reformációi emlékkutat, ahol a csobogó víz mellett olvashatók a számunkra oly kedves szavak: *sola gratia, solus Christus* és a többi.

A reformáció emlékéve után is érvényes a Lutheránus Világszövetség tavalyi, windhoeki nagygyűlésének három híres „not for sale” (nem eladó) meghatározása: sem az üdvösség, sem az ember, sem a természet nem bocsátható áruba.

Pál apostol ezt mondja a Úrban hívókról: „...*Isten ingyen igazítja meg őket kegyelméből, miután megváltotta őket a Krisztus Jézus által.*” (Róm 3,24)

„Szomjat oltó vizedet ad” – hangzik ifjúsági énekünk. Szépen rímel az évi igénk. Idézzük fel napról napra. Kortyoljunk nagyokat az Isten szeretetéből. ■

Megvalósult Martin Luther King álma?

FOTÓ: JULIAN WASSER – THE LIFE COLLECTION / GETTY IMAGES

„Istent kell mindig szem előtt tartanunk. Legyünk keresztények minden cselekedetünkben!” – mondta a Montgomery Haladás Egyesület frissen megválasztott elnöke 1955 decemberében. A szervezet nevéhez köthető a feketéknek a városi buszokon való szegregált ültetése ellen szervezett bojkott, vezetőjük pedig nem volt más, mint az a baptista lelkipásztor, aki arra biztatta a bojkott fekete résztvevőit, hogy ne gyűlöljék fehér ellenégeiket. „A szeretet a keresztény hit egyik csúcspontja. Egy másik oldala pedig az igazságosság, de ez utóbbi mindig figyelembe veszi a szeretetet.” Martin Luther Kingre emlékezünk halálának ötvenedik évfordulóján.

A bevezetőnkben idézett mondatokkal és tettekkel indult el az amerikai polgárjogi mozgalom, amely nagyban meghatározta az 1950–60-as éveket. Számos férfi és nő kockáztatta az életét egy igazságosabb és befogadóbb társadalomért, de mind közül kiemelkedett Martin Luther King.

A baptista lelkipásztor Atlantában született 1929-ben Michael King néven, de később édesapjával együtt megváltoztatták nevüket Luther Márton iránt érzett tiszteletükből. Martin ígéretes tehetségnek bizonyult, hiszen már tizenöt évesen felvették a Morehouse Főiskolára, ahová többségükben fekete hallgatók jártak. Már itt megfogalmazódott benne a lelkeszi hivatás iránti elhívás: „A szolgálat iránti elhivatottságom nem egy csodának vagy egy

természetfeletti tapasztalatnak köszönhető – mondta. – Épp ellenkezőleg, egyre sürgetőbb belső késztetést éreztem, hogy szolgálnom kell az emberiséget.”

Martin Luther King egész működése alatt az erőszakmentes ellenállás híve volt, és csodálta Mahátma Gandhi munkásságát: „Gandhi volt valószínűleg az első ember a történelemben, aki Jézus szereteten alapuló etikáját az egyének közötti interakciók szintjéről kiterjesztette a hatékony és erőteljes társadalmi küzdelem még szélesebb skálájára.” King abban is hitt, hogy „Krisztus biztosította számunkra a Lelket és a motivációt, Gandhi pedig a módszert”.

Amikor King 1953-ban elhagyta Bostont, és feleségével, Corettával a Dexter baptista gyülekezet élére álltak Montgo-

merben, még nem is sejtette, hogy az erőszakmentes ellenállás módszerére ilyen hamar szüksége lesz. Ugyanis két évvel később egy Rosa Parks nevű fekete hölgy a városi buszon megtagadta, hogy átadja a helyét egy fehér férfinak, ezért letartóztatták. A helyi lelkészek összefogtak a fekete közösséggel, és városszerte buszbojkottot szerveztek, amelynek élére Martin Luther Kinget választották, aki a résztvevőket arra szólította fel, hogy a fehérek fenyegetései ellenére se lépjenek fel erőszakosan. Miután a házat bombatámadás érte, megtiltotta az otthonánál őrkdőknek, hogy fegyvert viseljenek, helyette arra biztatta követőit: „Maradjatok mozgásban [...], higgyetek benne, hogy amit teszünk, az helyes, és abban, hogy Isten velünk van a szenvedésben.”

Sokan kritizálták őt a bojkottban való részvétele miatt, mert rosszallották, hogy egy ordinált lelkipásztor ilyen „világi, politikai” szerepet vállal. Ugyanakkor King számára a polgárjogi küzdelem a szolgálatának szerves része volt: „A keresztény evangélium olyan, mint egy kétsávos út. Az egyik oldalon az emberek lelkét változtatja meg, és egyesíti őket Istennel, a másik oldalon pedig megváltoztatja az emberek

környezetét is, hogy az átformált lelkeknek legyen esélyük otthonra lelteni benne.”

Miután a buszbojkott sikerrel járt, és a tömegközlekedési járműveken megszűntették a szegregációt, Martin Luther King az országos érdeklődés középpontjába került. Könyveket adott ki, és a hatvanas évek elején békés demonstrációkat szervezett, ezért számtalanszor megfenyegették, elfogták, és magánzárákban tartották. Még az FBI figyelme is felé irányult, egészen odáig menően, hogy levelet küldtek neki, javasolva, hogy jobban teszi, ha öngyilkosságot követ el.

Minden hányattatása és depressziója ellenére prédikációi továbbra is szenvedélyesek voltak, és emberek sokaságát inspirálták. Leghíresebb beszédét 1963-ban mondta el kétszázötvenezer ember előtt a híres washingtoni menetelésen. Ő volt az utolsó felszólaló egy hosszú, forró napon. „Van egy álmom – kezdte az azóta már szállóigévé vált mondatával –: egy napon Georgia vöröslő dombjain a hajdani rabszolgák fiai és a hajdani rabszolgatartók fiai le tudnak ülni a testvériség asztala mellé.” Hatása olyan óriási volt, hogy King egy évvel később a legfiatalabbnak kapta meg a Nobel-békedíjat. Ő volt az első fekete, akit a *Time* magazin az év emberének választott.

1968-ban Memphisbe látogatott, hogy részt vegyen egy egészségügyi sztrájkban. Április 3-án még ezt mondta a hallgatóinak: „Talán én nem leszek ott veletek, de szeretném, ha tudnátok, hogy ma este egy emberként fogunk belépni a megígért országba.” Másnap egy James Earl Ray nevű ember lelőtte őt, amint a Lorraine Motel erkélyén állt.

Martin Luther Kingnek, a polgárjogi aktivistának a tevékenysége akkora hatással volt mind Amerikára, mind pedig az egész világra, hogy húsz évvel a halála után döntést hoztak, és azután minden év januárjának harmadik hétfőjét Martin Luther King-napnak nevezték el. Idén emlékezünk meg halálának ötvenedik évfordulójáról.

„Én a szeretet mellett döntöttem. Ha a legfőbb jót keresed, akkor, úgy hiszem, a szeretet által megtalálod. És a legszebb a dologban, hogy ha keresed, akkor a gonoszság ellen teszel, mert Jánosnak igaza volt: »Isten maga a szeretet.« Aki gyűlöli Istent, az nem ismeri igazán, de aki szeret, annak a kezében a kulcs a végső valóság értelméhez.”

■ KOVÁCS BARBARA

A Fasor új nemzedéke

Szeretett baba-mama körünk kéthetente találkozik, minden hónap első és harmadik keddjén a délelőtti órákban. Amíg a bábik a játszószőnyegen gügyögnek, addig a picit nagyobbacska ide-oda totyognak – mi pedig fél szemünket mindig rajtuk tartva beszélgetünk. Lényegre törően, fesztelesen, őszintén, vidáman. Számontartjuk, hordozzuk egymás problémáit, nehézségeit is. A babákban a jövő hittanosait, konfirmandusait, ifiseit, fiatal felnőtteit – a faszori gyülekezet jövőjét és megmaradását látjuk.

Mamavallomások

Mácsai Ágnes: Milyenek vagyunk mi, baba-mamások? Sokfélék vagyunk, és ezt nagyon szeretjük. Ami összeköt minket, hogy mindannyian nők vagyunk. Anyák vagyunk. Szeretünk beszélgetni. Szeretünk játszani. Szeretünk a gyerekeinkkel lenni. Szeretünk otthonról kimozdulni. Szeretünk együtt lenni.

Zs. B.: A két és fél éves lányommal fél éves kora óta járunk a baba-mama klubba. Ezek az alkalmak egyszerre vidám együttlétek és őszinte, mély beszélgetések. A lelki feltöltődés mellett új ismereteket, barátokat is köszönhetek a klubnak. Nagyon örülök ennek a lehetőségnek azért is, mert így minden második kedden garantált a jókedv, a gondolkodás, és nem utolsósorban a lányomnak lehetősége van a többi gyerekekkel játszani, énekelni, ismerkedni.

Fejes Tünde: A baba-mama klub közös énekléseit nagyon szeretem! A kicsik ilyenkor mozdulatlanul, igazi csodálattal hallgatnak bennünket. Hasonló gondolkodású mamákat ismertem meg a közösségben, akikkel kéthetente nem csak a gyermeknevelési kérdésekben találtam beszélgetőpartnerekre egy tea mellett. A közös imádságok a kisgyermekünkkel együtt ezeket a szeretetteljes alkalmakat még meghittebbé tették számomra. Kata-

lin gondoskodása, témafelvetései a kétheti klubalkalmakon minden találkozást emlékezetessé tettek.

T. P. E.: Szuper a csapat, s sokszor erőt ad a hétköznapokhoz, hogy megoszthatjuk, ki hogyan éli meg a babás-kisgyerekes élményeket. Örülök, hogy már két éve járhatunk ide, a kisfiam is jól érzi magát, több kis barátja, ismerőse van már itt, és úgy érzem, ő is szívesen jön. Jó mindezt úgy tenni, hogy közben gyakran lelkileg is feltöltő kis üzenetet kapunk, vagy olyan témát dolgozunk fel, ami segít a gyermeknevelésben is.

D. A.: Már egy éve, hogy csatlakoztunk a faszori evangélikus baba-mama körbe. Nyugodt szívvel mondhatom, hogy kisfiam otthonosan érzi magát ezeken az összejöveteleken, ahol eleinte félénken bújt az ölemben, ma már vidáman játszik, „rajzol”, és bátran zongorázik kis barátaival. Úgy érzem, ezeken az alkalmakon kicsit lehetőségem adódik nekem is pár órára elszakadni a házimunkától, a mindennapos mókuserékből. Jó beszélgetni olykor komoly témákról, mint a vallás, a gyermeknevelés gyönyörű, de sokszor emberpróbáló kérdésein át a könnyed témáig, mint például egy érdekes film.

■ MGyTK

Forrás: fasor.lutheran.hu/hirlevel/2017reformacio

BLOGAJÁNLÓ

Megtalálni a kompromisszumot

Ajó házasság titka évszázadok óta nem változott, és azt hiszem, egy szóba belefér: kompromisszum. Ami változott, az az, hogy valami titkos oknál fogva sok ember azt hiszi, hogy a házasság egyenlő esküvő és az utána következő pár hét, na meg a reklámokban látott kirkakat, a mosolygós kisbabás anyukák, ki-sportolt, drága autós apukák, patyolatliszta lakások és tökéletes háztartás.

Azért hiszik ezt, mert a házasság ma már „szerelemből” köttetik. Legalábbis

ezt illik gondolni, mert ha a pénz előtérbe kerül, mindenképp érdekházasságnak bélyegzik a dolgot, arról meg beszélni sem illik, hogy sokszor a halódó kapcsolatokat gondolják megmenteni ezzel a lépéssel. Milliószer hallottam már, hogy mennyire sokat vártak attól, hogy a házasság majd megváltoztatja a barátot-barátnőt, de láss csodát, ettől nem lett sem hűségesebb, sem háziasabb, sem nyugodtabb, sem figyelmesebb. Nem akart hirtelen mégiscsak gyereket, sőt a bulizást – urambocsá! –, az ivást sem hagyta abba. Fogalmam nincs, miért is gondolták ezt másképp, bár ebbe nem mennék bele, mert nem vagyok egy nagy kapcsolati szakértő; hozzámentem az első normális fickóhoz, akit megismertem. Hála a jó Istennek. Soha nem tűnt jó mókának számomra tizenévesen sem a randizás, ismerkedés, játszmázás. Sokkal inkább a sport, a sulis, a barátok, és bevallom, fogalmam nem volt róla, mit is kellene tennem, ha meg akarok ismerni valakit, szóval inkább csak vártam azokra, akik engem akartak megismerni. [...] Második gimis voltam, amikor egy verseny után egy édes és nagyon menő srác megszólított az utcán, hogy én voltam-e azon a bizonyos versenyen. Mondtam, hogy igen, és hirtelen leesett, amin korábban kicsit csodálkoztam, hogy a körülbelül semmitmondó megyei harmadik helyezem miatt kísérte erős tapsvihar. Ő is mosolygott, és mondta, hogy igen, ők, az aikidós fiúk ültek az emeleti részen. Az első randink 1994. november 2-án volt, és most

– 2014 novemberében – már a huszadik közös évünket fogjuk ünnepelni. Egyszer egy hétre szakítottunk, amikor tizennyolc évesek voltunk. Majd megőrültünk, és rádőbbsentünk, hogy mindegy, mi történik velünk, akkor is úgy érezzük magunkat egészen, ha együtt vagyunk.

Amikor megkérte a kezem, már hét éve voltunk együtt, a diplomaosztómig várt. Nagyon jól ismertük egymást, és az esküvőnk is inkább hasonlított egy nagy, boldog fiesztához, mint egy klasszikus szertartáshoz. Nyilván mindkettőnknek voltak hibái, de nem gondoltam, hogy na, majd holnaptól ő nem fogja mindenbe beleütni az orrát, én meg konyhatündér leszek. Azt tudtuk, hogy eddig ment, és nem gondoltunk arra, hogy ha nem fog menni, még mindig el lehet válni. Lett volna az elmúlt húsz évben rá ok is, meg lehetőség is, valahogy inkább mégsem tettük. Amikor már nagyon rezgett a lécs, mindkettőnknek eszébe jutott az az egy borzalmas hét, ami már nagyon-nagyon régen volt, mégis fájdalmas az emléke még ma is. Ezért inkább mindig találtunk kompromisszumot.

Nekem a házasság hetén ez az egy tanácsom van csak. A házasság nagyon jó dolog, főként, ha mindkét fél jól érzi magát benne, és ez nagyon fontos. Nemcsak az kell, hogy én jól érezzem magam benne, de tudnom kell, hogy megtettem, ami tőlem telik, hogy a másik is jól érezze magát. [...]

Az is fontos, hogy arról, hogy milyennek kell lennie egy jó házasságnak, ne amerikai filmekből vagy a szomszéd nénitől tájékozódjunk (vagy ne ebből a blogból), mert mindenkinek más a jó házasság. Nekem a nyugalom a legfontosabb, ezért nem fogok házsártoskodni és hülyeségekbe belekötni, és tudom, hogy ő sem. Az jelent mindkettőnknek a legtöbbet, hogy tudjuk, otthon nyugi van, és mindegy, mi történt napközben, otthon le lehet majd tenni. [...] Sajnos sok házasság válással végződik, de én azért hiszek benne, hogy a házasság jó dolog, és kell az embereknek, csak valahogy mintha nem lenne divat boldognak lenni a házasságban, vagy mintha tabu lenne beszélni arról, hogy a házasságban boldogan is lehet élni. Persze lehet, hogy egyszerűen csak azok, akik így élnek, nem akarnak kommentárt fűzni a boldogságukhoz, mert ami működik, az nem szorul magyarázatra.

■ *Forrás, teljes cikk: kecskemetizsusa.blogspot.hu/2014/02/*

Evangelikus párok a házasság hetének programjában. A házasság hetének egyik központi programjaként meghirdetett, *Őszintén a házasságról* című beszélgetésnek Győri Tamás lelkész és felesége, Virág, a Family magazin főszerkesztője, az Evangelikus Élet korábbi olvasószerkesztője is a részese lesz. A beszélgetés február 13-án 18 órakor kezdődik Budapesten, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának épületében (V. kerület, Egyetem tér 1-3.).

✱

Püspökfalat címmel lesz beszélgetés Gáncs Péter evangélikus püspökkel és feleségével, Hafenscher Mártával Kaposváron, a Hek étteremben (Németh István fasor 7.) február 16-án, pénteken 18 órától.

Iskolai élet az Eötvösben

Egyházmegyei missziói és ifjúsági nap volt az 500+ jegyében

Valószínű, hogy az 500+ kifejezést sokszor fogjuk még hallani, olvasni. Figyelmeztet, hogy a reformáció nem régmúlt esemény, amelyet egyszer megünnepeztünk azzal a felkiáltással, hogy „találkozunk száz év múlva”, hanem állandóan jelen lévő és megújuló kihívás és tükör: merre megy ma az életünk, a hitünk?

Ez a felismerés hatotta át a Soproni Evangélikus Egyházmegye tavaly november 25-i, immár hagyományos missziói és ifjúsági napját. A helyszín ez alkalommal is iskolánk, az Eötvös volt, és az iskola diákjai vállalták a házigazdai szerepeket. A találkozás mottója – „Mert más alapot senki sem vethet a meglevőn kívül, aki Jézus Krisztus” (1Kor 3,11) – emlékeztetett bennünket a középpontra,

ahogyan annak idején a reformáció is erre hívta fel a figyelmünket. Ez volt a második alkalom, hogy a két korcsoportnak, a fiataloknak és a felnőtteknek szóló programot összekapcsoltuk: a kezdő és a záró istentisztelet közös volt, közben párhuzamosan volt alkalom a két korosztálynak.

Ihász Beatrix kezdőáhítata után a fiatalok először Kodácsy-Simon Eszter segítségé-

gével ismerkedhettek az új Luther-filmmel, és kipróbálhatták a hozzá készült számítógépes „munkafüzetet”. Rövid szünet után a teológushallgatókból álló Közel zenekarral lehetett közösen énekelni.

Eközben a felnőttek három előadást hallgathattak meg: Ittész János nyugalmazott püspök a reformáció időszzerűségéről, dr. Fischl Vilmos, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának főtítkára az iszlámról beszélt, majd Kodácsy Tamás és felesége, Kodácsy-Simon Eszter mint „a reformáció arcai” beszélgettek a jelenlévőkkel. [...] Később megnéztük a nemescsói gyülekezet fiataljainak Luther-ról szóló zenés színdarabját. A napot úrvacsorás istentisztelet zárta.

■ HEGEDŰS ATTILA

Forrás: Merítés, 2017. november

Az iskola szokásos bécsi kirándulására tavaly december 9-én került sor, amelyre idén is közel negyven tanuló jelentkezett. A rövid buszos utazás keretében Bécs belvárosában, a gyönyörűen feldíszített városközpontban tettek egy rövid sétát a diákok, érintve a fontosabb látványosságokat, például a Szent István-székesegyházat (Stephansdom).

Az utcákon hömpölygő forgatag miatt hosszabbra sikeredett séta után érkeztünk meg a Bécsi Szépművészeti Múzeumba, ahol többek között a 17. század kiemelkedő művészeinek, Peter Paul Rubensnek a csodálatos képeit tekinthetjük meg. A kirándulást késő délután a városháza előtti téren levő adventi vásárban zártuk, ahol mindenki kedvére

válogathatott a finomabbnál finomabb ételekből és italokból. Kora este fáradtan, de élményekben gazdagodva érkeztünk Sopronba.

■ FELLNER ANETT

Forrás, teljes cikk: Merítés.

Az Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakgimnázium hírlevele, 2017. december

Ima – Ma? Vagy talán holnap, máskor, később? Lesz még idő?! Segíteni, cselekedni, szeretni, megbocsátani? Kérés megvallani, kérdésre választ adni? Hálát adva életet elfogadni, értékelni, megköszönni? Ma – Ima – Most.

*Forrás: Tóth Melinda Anna
Facebook-oldala*

Szeretettel várjuk a gyülekezeti, intézményi híreket, hírleveleket! Kérjük, az elektronikus dokumentumokat – pdf formátumú anyagokat – e-mailben az evtallozo@gmail.com címre, a nyomtatott kiadványok egy-egy példányát a szerkesztőség postacímére szíveskedjenek küldeni: 1085 Budapest, Üllői út 24. Köszönjük!

A fiatalok a jövő egyháza

Molnár Anita Kata gyakorlatias teológushallgató

Sorozatunkban az Evangélikus Hittudományi Egyetem teológusi, lelkeszi hivatásra készülő hallgatóit szólaltatjuk meg indíttatásukról, a szolgálattal kapcsolatos elképzeléseikről, céljaikról. Molnár Anita Katával az ifjúság megszólításának lehetőségeiről, ökumenéről és elhivatottságról is beszélgettünk.

– A Somogy megyei Tabról származol. Miért választottad a teológiát, a lelkeszi pályát?

– Szigethy Szilárd és felesége, akikhez hittanóra jártam, nagyon nagy hatással voltak rám. Egyre inkább bevon- tak az ifjúsági órákba, ifitag lettem, majd segíteni kezdtem a vasárnapi gyermek- órákban. Az ő ajánlásukra jelentkeztem a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnáziumba, ahol szintén nagyon jól éreztem magam. Először hittan- és test- nevelő tanár szerettem volna lenni, de az utolsó pillanatban elhívást éreztem, és tudtam: a lelkesz szak lesz az én pályám, így a felvételin csak azt jelöltem meg.

– Hogyan jellemeznéd a 21. század egyházát?

– Ma komoly hangsúlyt fektetünk az ifjúságra, és ez mindenképpen pozitív, hiszen a fiatalok a jövő egyháza. Belő-

lük tudunk építkezni. Örülök, hogy az ökumené egyre érezhetőbb, hiszen ha a kereszténység mindinkább összefog, akkor biztos, hogy erősebb lesz. Lényeges a diakónia is, hiszen ott lelkileg és testileg is tudjuk segíteni a rászorulókat.

– Ma is foglalkozol az általános iskolás korosztállyal, valamint a budavári gyülekezet ifjvezető-képzésében is segítesz, illetve részt veszel. Mivel lehet ma megszólítani az ifjúságot?

– Ha valaki érzi, hogy felelősége van, akkor sokkal szívesebben jön a gyüleke- zetbe. Fontos, hogy a fiatalok feladato- kat kapjanak! A vizualitás ma egyre meg- határozóbb, így jó, ha az igehirdetésen vagy a gyülekezeti alkalmakon vetítünk is. A fiatalok, főleg a gimnazisták szeret- nek vitázni. Ezért az ifiórákon olyan fel- adatokkal foglalkozunk, amelyeknél akár csoportosan, akár egyénileg, de érvek-

kel kell bemutatniuk az álláspontjukat. Ez nemcsak gondolkodásra ösztönzi az ifjúságot, hanem igazán fellendíti az órák hangulatát is.

– Tagja vagy a teológia hallgatói ön- kormányzatának. Miért fontos számodra ez a közösség?

– A hallgatói önkormányzat egy- részt a hallgatók érdekeit védi és képví- seli, másrészt kifelé is nyit. Egyre több egyetemmel vesszük fel a kapcsolatot. Az utóbbi időben a református teológus- sokkal a legszorosabb az együttműködé- sünk. Tavaly az egyetem kerti partijára is meghívtuk őket, mi is megyünk hozzájuk.

– Mely területek váltak különösen is jelentőssé számodra a teológián?

– Mivel az utóbbi időben elsősorban az ifjúsággal foglalkozom, valamint mert gyakorlatias ember vagyok, a gyakorlati teológia áll hozzám a legközelebb. Sok- szor látom, a teológusok nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy teológiailag épülje- nek. Ezt én is fontosnak tartom, viszont ahogy kikerülünk egy gyülekezetbe, egyből a gyakorlatiasságra lesz szüksé- günk. Ezt a pszichológia–poimenika– homiletika tanegység segíti.

– A vizualitásnak nagy szerepe van az életedben. Az egyetem eseményeit is mindig megörökíted...

– A fotózás olyan hobbi, amely itt, a teológián arra is jó, hogy egyrészt meg- mutassuk a fiataloknak az egyetemi éle- tünket, esetleg kedvet is adjunk nekik az jelentkezéshez. A fotók ezenkívül a gyü- lekezet tagjainak is szólnak, akik ezáltal is megismerhetnek minket, és az idősebbek láthatják, hogy a fiatalabb generáció már ott van a teológián.

– Melyik bibliai igé a meghatározó számodra?

– „De akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak, és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el.” [Ézs 40,31] Ez volt a konfirmációs ígém is. A sok feladat kö- zött ez az ézsaiási szakasz az, amely ál- tal meg tudok újulni, erőt tudok belőle meríteni.

■ GALAMBOS ÁDÁM

FOTÓ: MÁGYARI MÁRTON

Püspökválasztásra készülve

Bemutatjuk a jelölteket

Amint magazinunk előző számában hírül adtuk, a Déli Egyházkerület közgyűlése a január 13-án tartott ülésén véglegesítette a püspökjelöltek listáját. A választásra Gáncs Péter jelenlegi püspök május 24-i nyugdíjba vonulása miatt kerül sor. Négyen vállalták a jelöltséget az egyházkerület lelkeszi vezetőjének tisztségére: betűrendben Aradi György, Kondor Péter, Szeverényi János és Vető István. Szerkesztőségünk kérésére mindannyian ugyanazokra a kérdésekre válaszoltak motivációikról, lelkeszi tapasztalataikról és a püspöki szolgálattal kapcsolatos elképzeléseikről. Összeállításunk bevezetőjeként a püspökválasztás – egyházunk törvényeiben előírt – folyamatát ismertetjük.

Mit mondanak törvényeink a püspökválasztásról?

A választásokról és a szavazásról szóló 2005. évi VII. törvény 36. §-ának (2) bekezdése szerint a püspök megbízatása a lelkeszi nyugdíjkorhatárig tart, de nyugdíjba vonulásáról a korhatár előtti második évtől a korhatár utáni második évig terjedő időszakba eső időpont kiválasztásával a püspök maga dönt. Gáncs Péter püspök döntése értelmében a megbízatása – élve ezzel a nyugdíjkorhatár utáni plusz két évvel – a hatvanhetedik életévének betöltésével ez év május 24-én megszűnik.

Az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 90. §-a

kimondja, hogy a püspök a Magyarországi Evangélikus Egyház lelkeszei közül választott lelkesz. A választásokról és a szavazásról szóló 2005. évi VII. törvény 36. §-ának (2) bekezdése szerint a püspökké választhatóság feltétele legalább tizenöt év lelkeszi, ebből legalább öt év gyülekezeti lelkeszi szolgálat és a be nem töltött hatvanadik életév.

A Déli Evangélikus Egyházkerület közgyűlése a jelölőbizottság előterjesztése alapján négy jelöltet vett fel a jelöltlistára: Aradi Györgyöt, Kondor Pétert, Szeverényi Jánost és Vető Istvánt.

A jelölőbizottság a jelöltek véglegesített névsorát megküldi a szavazásra jogosult egyházközségek elnökségeinek, egyidejűleg meghatározza azt a legfeljebb tíz nap hosszúságú időszakot (február 15–

25.), amelyben a választó presbiteri üléseket meg kell tartani, és megjelöli a szavazatok beérkezésének határidejét (március 1).

A választásokról és a szavazásról szóló 2005. évi VII. törvény 36. §-ának (1) bekezdése értelmében a püspököt az illetékes egyházkerület egyházközségeinek presbitériumai választják. Magáról a választási eljárásról a fenti 2005. évi VII. törvény 45. §-a rendelkezik.

Ezen törvény 2. §-ának (5) bekezdése kimondja, hogy minden, a hivatalos országos egyházi névtárban szereplő, az érintett egyházi önkormányzat területén működő egyházközséget legalább egy szavazat illet meg. Azt az egyházközséget, amelyben több, az egyházközség által díjlevél alapján fenntartott lelkeszi állás van, azok számával egyező, de legfeljebb három szavazat illeti meg.

A választó közgyűlés idején több mint három hónapja betöltetlen második és harmadik lelkeszi állást a szavazatok szempontjából nem szabad figyelembe venni. Az egyházközség szavazatait megsztani nem lehet. Az országos egyházi névtár naprakész állapotáért az országos presbitérium felel.

■ DR. SOLT-SZÁRAZ CSENGE,
a zsinat ügyrendi bizottságának elnöke

– **Mi motiválta akkor, amikor elvállalta a püspökjelöltséget?**

– Fontosnak érzem azt a bizalmat, amely sokak részéről megnyilvánult, amikor kifejezték: támogatnának, ha vállalnám a jelöltséget a püspöki tisztségre. Különösen is motivál az egyházi szolgálatban állók – gyülekezetekben és intézményekben munkájukat végzők – hivatásgondozása, pásztorolása, valamint a lelkészek, hitoktatók, egyházzenészek és elkötelezett munkatársak egymásra épülő szolgálatának erősítése. Úgy érzem, hogy belső szabadsággal és örömmel tudnám képviselni, hordozni, másokkal együtt formálni ezt a sokszínű közösséget püspökként is.

– **Lelkészi előéletéből mely elért eredményeit, tapasztalatait szeretné esetleges megválasztása után püspökként szelebbebb egyházi körre kiterjeszteni?**

– Gyülekezeti szolgálatom különleges ajándékának és eredményének tekintem, hogy akár szórványgyülekezetben, akár nagyvárosi környezetben békés átmenetben tudtam továbbépíteni az elődeim által gondozott közösségeket, miközben új, inspiráló tervek mentén mozdulhattunk előre. Fasori küldetésnyilatkozatunkat presbitereinkkel együtt fogalmazzuk meg, annak rövid változata kifejezi szolgálatom lényegét: „Evangélikusok az evangéliumért: hittel, nyitottan, közösségben.” Tapasztalatom, hogy az újszerű vállalásainkban sok áldást készít elő Isten. Ezek az istentiszteleti, kulturális, szociális kapcsolópontok hatékonyan képesek sugározni a krisztusi gyülekezet légkörét és centrumát a közösségre vágyók felé. A svédországi Linköping evangélikus egyházkerületével fennálló kapcsolat továbbépítésében megtermékenyítő lehetőséget látok.

– **Megválasztása esetén mik lennének püspöki, vezetői szemléletének főbb ismérvei?**

– Döntően fontosnak gondolom a lelkesi hivatás megbecsültségének munkálását, ezért sürgető a lelkesi életpálya-modell bevezetése. Vezetőként megkerülhetetlennek tartom a döntési folyamatok áttetszőségét személyi kérdésekben éppúgy, mint az anyagiak terén. Meg kell erősíteni a gyülekezeteket, mégpedig úgy, hogy rátaláljunk saját nyilvánvaló és rejtett erőforrásainkra. Tudatosan munkálni kell a szorosabb együttműködést egyházunk intézményei és gyülekezetei között, a különböző hagyományokat és kegyességet képviselők között. Fontosnak tartom a közösségi értékelés és visszacsatolás, va-

lamint a női szolgálat erősítését. Vezetőként kötelességünk a visszaélésekkel terhelt folyamatok megnevezése és feloldása. Bátran és a helyreállítás reményében kell kezelni az intézményi struktúrából fakadó vagy személyes okokra visszavezethető konfliktusokat.

– **A püspöki tanács tagjai beosztják egymás között a felelősségi területeiket. Melyik az a terület, illetve melyek azok a területek, amelyet-amelyeket szeretne ebből elvállalni? Miért?**

– Alapvetőnek gondolom, hogy az egyházi élet szerteágazó felelősségi területeinek beosztását csak a már szolgálatban álló vezetőkkel való egyeztetések

Aradi György

nyomán lehet rendezni. Ugyanakkor közel áll hozzám a lelkészek továbbképzése és hivatásgondozása, a misszió, az egyházzenei és egyházművészeti szolgálat, illetve az ökumenikus kapcsolatok építése.

– **Hogyan látja egyházunk jelenlegi helyzetét? Melyek azok az irányok, amelyeken feltétlenül változtatni kell, és melyeket értékel pozitívumként? Egy-egy gondolat erejéig beszéljen, kérem, az egyházunk előtt álló legújabb feladatokról is, úgymint: fogyó gyülekezetek és gyülekezetplántálás, a lelkesi életpálya-modell bevezetése, gyarapodó intézményhálózat, politikai véleményformálás és egyebek.**

– Egyházunk legfőbb, kisajátíthatatlan kincse az evangélium, annak hirdetése és az abból táplálkozó [hit]élet. Az evangé-

likusok körében olyan lelki embereket találhatunk, akik a Szentírást forgatva, a Lélekre, a lelkiismeretükre és a józan eszükre hallgatva képesek életük vezetésére, közösségeik építésére. Ugyanakkor váltoállásra van szükség a felnőttoktatás területén, hogy a bibliai analfabetizmus helyett egyre több éretten gondolkodó, hitben megalapozott gyülekezeti tagunk legyen. A püspöki szolgálatban különösen is hangsúlyosnak látom a szolgálatba állító áldás szerepét – ordináció –, valamint a mélyebb reflexiókra esélyt adó találkozókat – vizitáció –, amelyekben szolgáljunk törekenységére és kincseire tekintettel lehet motiválni. Türelemmel és kiemelt szakmai segítségnyújtással kell támogatni az új gyülekezetek plántálását, megerősödését. Az elfogyó gyülekezetekben az élő hitű kisközösségek fenntartása cél marad akkor is, ha az anyaggyülekezeti státusz és a szervezeti infrastruktúra tovább már nem tartható fenn. Aktuálpolitikai kérdésekben józan önmérséklettel szólalhatunk csak meg. A közjó és a társadalmi igazságosság előremozdításában tevékeny részt kell vállalnunk mint nemzetalkotó jelentőségű közösségeknek.

1970-ben született Budapesten háromgyermekes lelkészcsalád középső gyermekeként. 1971-től Szarvason éltek, ahol édesapja az újtemplomi evangélikusok lelkésze volt.

1989-ben a budapesti I. István Gimnáziumban tett érettségit követően nyert felvételt az Evangélikus Teológiai Akadémiára. 1995–96-ban ösztöndíjjal tanult és magiszteri fokozatot (MA) szerzett az Amerikai Evangélikus Egyház teológiáján, Chicagóban. 1997-ben kapott lelkesi diplomát, D. dr. Harmati Béla püspök ordinálta.

1997–2005 között a Balatonboglár–Hács–Somogyvámosi Társult Evangélikus Egyházközség segédlelkésze, majd új templomának első parókusa. 1997-től 2000-ig tanulmányokat folytatott a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Mentálhigiéné Intézetében. 2000-ben házasodott össze Durst Mónival, akivel négy gyermeküket nevelik.

2005 óta a Budapest-Fasori Evangélikus Egyházközség gyülekezeti lelkésze. Tagja a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium igazgatótanácsának, egyházunk evangélicációs és missziói bizottságának és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa közgyűlésének. Állandó résztvevője a svéd-magyar lelkészkonferenciáknak. A Déli Egyházkerület missziói lelkésze volt 2008–2012 között. ■

– Mi motiválta akkor, amikor elvállalta a püspökjelöltséget?

– Bátorított a sok jelölés, mind az öt egyházmegye presbitériumának felém forduló bizalma, és erre válaszként vállaltam a jelöltséget. Hiszem, hogy a gyülekezetek választásában mint külső elhívásban a Szentlélek belső hívása válik hallhatóvá. Ezért a jelöltség számomra nem egy vita vagy egy tisztség meg-, illetve elnyeréséről szól, hiszen életem legfontosabb küldetése az marad, hogy embereket nyerjek meg Krisztus számára, és a rám bízottakat Istenre figyelve pásztorkoljak, vezessek.

– Lelkeszi-esperesi előéletéből mely elért eredményeit, tapasztalatait szeretné esetleges megválasztása után püspökként szélesebb egyházi körre kiterjeszteni?

– Tizennyolc éve vagyok esperes és lelkeszi munkaközösség vezetője, tíz éve a Lelkeszi Munkaközösségek Országos Szövetségének elnöke, három oktatási és három diakóniai intézményünk igazgatótanácsának elnöke, tizennyolc éve a gazdasági bizottság tagja, hatodik éve elnöke, tizenkét éve egyházunk országos presbitériumának tagja. Közösségépítő személyiség vagyok, szívesen dolgozom csapatban. Igyekszem helyzetbe hozni a csapattársakat, jól látni és láttatni az elérhető lehetőségeket, megteremteni a továbblépéshez szükséges feltételeket úgy a lelki, mentális, mint anyagi és infrastrukturális kérdésekben.

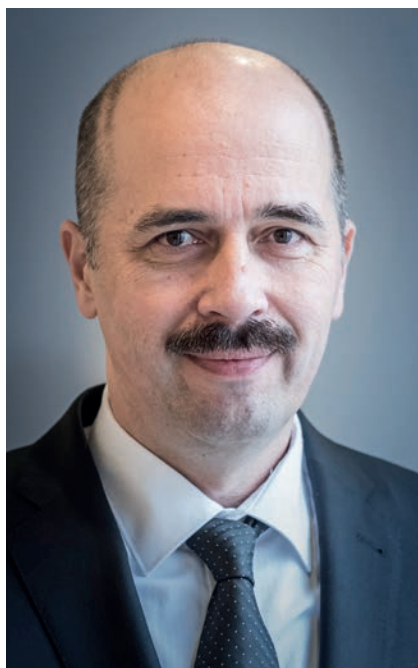
– Megválasztása esetén mik lennének püspöki, vezetői szemléletének főbb ismérvei?

– „Viseljétek gondot tehát magatokra és az egész nyájra...” ApCsel 20,28 alapján vallom, hogy ha másokra vigyázni akarok, akkor először magamra kell vigyáznom, hogy alkalmatlanná ne váljak a szolgálatra. Krisztus előtt állva szeretném, hogy az ő szava formáljon, tekintete átjárjon, élete éltessen, hogy így tudjak személyválogatás és előítélet nélkül fordulni az ő életet újító szeretetével mindenkihez.

– A püspöki tanács tagjai beosztják egymás között a felelősségi területeiket. Melyik az a terület, illetve melyek azok a területek, amelyet-amelyeket szeretne ebből elvállalni? Miért?

– Egy szekularizált, pogány világban legfontosabb küldetésünk a misszió. Belső egyházi intézményrendszerünket is missziói területként látom, és a gyüle-

kezeteinket körülvevő külső világot is ilyen szemmel nézem. Szolgálatom során örömmel tartottam evangelizációs sorozatokat és alkalmakat gyülekezetekben. Alapítottam óvodát és diakóniai szolgálatot, kezdeményeztem iskolaátvételt, részt vettem oktatási intézmények és szeretetotthonok stratégiai fejlesztésében, tagintézmények és alapszolgáltatók létrehozásában. Éveken át szolgáltam utcamisszióban önkéntes ifjúsági ének- és drámacsoporttal. Otthon érzem magam mind az oktatás, mind a diakónia, a gazdaság és a misszió területén, nyitott vagyok megegyezés szerint bármely területen a szolgálatra.

Kondor Péter

– Hogyan látja egyházunk jelenlegi helyzetét? Melyek azok az irányok, amelyeken feltétlenül változtatni kell, és melyeket értékel pozitívként? Egy-egy gondolat erejéig beszéljen, kérem, az egyházunk előtt álló legújabb feladatokról is, úgymint: fogyó gyülekezetek és gyülekezetplántálás, a lelkeszi életpályamodell bevezetése, gyarapodó intézményhálózat, politikai véleményformálás és egyébek.

– Szeretném erősíteni a bizalmi légkört, segíteni a lelkeszeket szolgálatuk ellátásában, egyre inkább felszabadítani őket a felesleges terhek alól. Az életpályamodell kidolgozásában is ezért válllok szerepet. Új gyülekezetmodellek bevezetése mellett meglévő gyülekezetekben további rétegalkalmak plántálását

tartom sürgetőnek gyülekezetpatronáló csoportok segítségével. Fontosnak tartom a gyülekezetek közötti szolidaritást. Meg kell erősítenünk intézményeink infrastruktúráját is, de stratégiai pontokon további intézmények alapítását, óvoda, diakóniai intézmény átvételét, diakóniai alapszolgáltatás indítását is támogatom. Olyan egyházat szeretnék, ahol mindenki otthonra talál, ahol hátsó gondolat és érdek nélkül szerethetik egymást az emberek, egyszerűen azért, mert Krisztusban összetartoznak, mert Isten ajándékai egymás számára. Az ő jelenléte teremti meg azt a légkört, ahova mindig visszavágyunk. Szeretnék munkálkodni azért, hogy minden gyülekezetünk ilyen közösség, lelki otthon legyen.

1968-ban született Szegeden. Orosházán, majd Szarvason nevelkedett, és a város Vajda Péter Gimnáziumában érettségizett 1986-ban. Gimnazistaként fogadta el Krisztus érte is lehajló szeretetét, és kezébe téve további életét, jelentkezett az Evangélikus Teológiai Akadémiára. 1992-ben végzett, D. dr. Harmati Béla ordinálta.

Az egyetemi évek alatt kötött házasságot Zuba Klárával. Két gyermekük van.

Lelkeszi szolgálatát 1992-től 1996-ig a nagyszénás-gádorosi társgyülekezetben, 1996–1998 között a sarvas-ótemplomi egyházközségben, 1998-tól 2001-ig a kondorosi egyházközségben végezte, majd 2001 óta a békéscsabai egyházközségben szolgál.

További szolgálati területei: 1996–2000 között a Déli Egyházkerületi Bíróság elnöke; 2000 óta a Kelet-Békési Egyházmegye esperese, a gazdasági bizottság tagja, majd 2012 óta elnöke. 2006-tól egyházunk országos presbitériumának tagja, valamint zsinati tag. 2008 óta a Lelkeszi Munkaközösségek Országos Szövetségének elnöke.

Több evangélikus intézmény, így a békéscsabai és a mezőberényi gimnázium, a mezőberényi óvoda, valamint a mezőberényi nyugdíjasklub, a kondorosi nyugdíjsház igazgatótanácsai elnöke, a Békéscsabai Evangélikus Szeretetszolgálat vezetője.

Tagja az Evangélikus Lelkeszakadémia és a Rózsák terei Evangélikus Középpiskolai Kollégium igazgatótanácsának, a lelkeszi életpályamodell és a választási törvény egyszerűsítését előkészítő, valamint több más munkacsoportnak.

Tizenöt éve szolgál a békéscsabai Keresztény Ifjúsági Egyesület lelkivezetőjeként. ■

– **Mi motiválta akkor, amikor elvállalta a püspökjelöltséget?**

– A szép, izgalmas egyházépítő lehetőségek mellett nagy felelősség is hárul a püspökre. Ezt mennyei látással, erővel és derűvel lehet megélni. Sokféle tapasztalattal hozzá tudnék járulni egyházunk megújulásához.

– **Lelkeszi-esperesi előéletéből mely elért eredményeit, tapasztalatait szeretné esetlegesen megválasztása után püspökként szélesebb egyházi körre kiterjeszteni?**

– Színes lelkeszi életem van. Részt vettem Győri János Sámuel missziós munkájában a hetvenes évek végén Békéscsabán. Teológiai tanulmányaim idején Benczúr László mellett, aki jó mentorom volt, végeztem szolgálatokat az angyalföldi gyülekezetben. Itt az egyházfi teendőit is elláttam. Nehéz helyzetű gyülekezetekben kezdtem szolgálatomat a Viharsarokban. Az egyik gyülekezetben akkor már öt éve nem volt keresztele, konfirmáció, esküvő; a presbitérium el akarta adni a parókiát. Innen indultunk, és növekedést, kisebb csodákat éltünk át. Később ifjúsági lelkész-ként évente tizenöt képzést, konferenciát szerveztem, kiadtuk a *Vezess!* című módszertani újságot, segédkönyveket. A veretes kelenföldi közösségben aktív gyülekezetépítési munkára volt lehetőségünk: evangelizáció, lelkigondozás, rétegalkalmak, családsegítés, médiamunka. Esperei időm alatt négy templomot és gyülekezeti házakat építettünk, jó légkörű lelkési munkaközösséget szerveztünk. Missziói lelkészként megismertem sok gyülekezetet, lelkészt, presbitert. Látom gondjaikat, örömeiket; a leépülő, stagnáló és a növekvő közösségeket is. Gyülekezetlátogató tapasztalatomból van mit megosztanom.

– **Megválasztása esetén mik lennének püspöki, vezetői szemléletének főbb ismérvei?**

– A püspök nem tévedhetetlen. Edzőként fut a partvonal mellett a csapattal, velük küzd, szenved, örül, motivál. Bonyolult világunkban a csend, a figyelem, a megértés mellett szükség van iránymutatásra is. A bizalmi válság sokakat elkedvetlenít egyházunkban. Van mit erősíteni ezen a területen. A lelkészek életét, munkáját sokféle módon lehet segíteni: személyes kapcsolat, kötelező szabadnap, üdülési és lelki megújulási lehetőségek, továbbképzés, tízvenként több hónapos szabadság, életpályamodell bevezetése.

– **A püspöki tanács tagjai beosztják egymás között a felelősségi területeiket.**

Melyik az a terület, illetve melyek azok a területek, amelyet-amelyeket szeretne ebből elvállalni? Miért?

– A misszió, az evangelizáció, a gyülekezetplántálás és -építés ügye közel áll hozzám, mindez összefügg a médiamunkával, a diakóniával, az oktatással. Elengedhetetlen feladat segíteni az egyház tagjait, gyülekezeteit, intézményeit a hitvalló, hollisztikus szemléletre és gyakorlatra.

– **Hogyan látja egyházunk jelenlegi helyzetét? Melyek azok az irányok, amelyeken feltétlenül változtatni kell, és melyeket értékel pozitívumként? Egy-egy gondolat erejéig beszéljen, kérem, az egyházunk előtt álló legújabb feladatokról**

Szeverényi János

is, úgymint: fogyó gyülekezetek és gyülekezetplántálás, a lelkési életpályamodell bevezetése, gyarapodó intézményhálózat, politikai véleményformálás és egyebek.

– Az egyház a gondjaival együtt is a Szentlélek csodája. Értékeink közé tartozik a lutheri teológia, a Krisztus- és kegyelemközpontú igehirdetés, az oktatói, diakóniai szolgálat, a zenei élet, a médiamunka, a nyitottság, derű. Korszakváltó időnkben elengedhetetlen a megújulás. A reformáció nem csupán emlék, hanem feladat is. A gyülekezeti és intézményi szolgálatra való felkészítés biblikus, missziói gyakorlati karakterét jó lenne erősíteni. A nem lelkési munkatársak felkészítésére, bevonására nagyobb hangsúlyt kell tenni. A népegyház lebomlására a legjobb válasz az új

gyülekezetek alapítása. Ki kell dolgozni egy hatékony gyülekezet-újraélesztési programot is. Minden egyházmegyében működjenek missziós csapatok, amelyek ebben részt vesznek. A ma egyháza ne kullogjon a világ után, hanem legyen dinamikus, kreatív, kezdeményező. A gyülekezet ne egy harang alatti belterjes rendezvényen várakozzon a betérőkre, hanem legyen terepen, keresse és találja meg a távollévőket. A „parókiám az egész világ” gondolat alapján az evangélikusokon kívül el kell érünk a vallástalan többséget. A gyülekezet Isten családja, amelyben mindenkinek helye van, és a hiányok és a többletek kiegyenlítődnek. A jövő egyháza Európában evangéliumi, hitvalló, missziós karakterű lesz – vagy nem lesz. Fontosnak érzem az állammal való korrekt kapcsolatunk erősítését is.

1959-ben született Békéscsabán, nagycsalád tizenegyedik gyermekeként.

1979-től volt az Evangélikus Teológiai Akadémia hallgatója; Káldy Zoltán avatta lelkésszé 1984-ben. Csorváson és Gerendáson kezdte lelkési szolgálatát (1984–1990), majd országos ifjúsági lelkész (1990–1995). Konferenciákat, munkatárs-képző tanfolyamokat szervezett; szerkesztette a *Vezess!* című ifjúsági módszertani lapot. Erdélyben és Kárpátalján is segítette az ifjúsági munkát.

1995-től 2003-ig a budapest-kelenföldi gyülekezet igazgató lelkésze és budai esperes volt. Gyülekezeti szolgálata mellett két éven át utcai szociális munkát végzett Budapest VIII. kerületében. 2003-tól országos evangelizációs és missziói lelkész. Igehirdetéssel, előadással, gyülekezetépítési tanácsadással az egész országban és határon túli gyülekezetekben is szolgál. Segíti egyházunk missziós munkáit. Rendszeresen végez szolgálatokat börtönökben, cigány közösségekben, alkoholbeteg-mentő misszióban. Munkakapcsolatot tart hazai és külföldi missziós szervezetekkel. Az Evangélikus Missziói Központ – Magyar Evangélikus Rádiómisszió igazgatója, a *Híd* evangélikus missziói magazin főszerkesztője, az Evangélikus Információs Szolgálat külső munkatársa.

Rendszeresen publikál, rádiós jegyzeteket és interjúkat készít. A Magyar Evangéliumi Szövetség (Aliansz) elnöke, a Szentírás Szövetség tiszteletbeli elnöke, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa Missziói Bizottságának tagja. Házasságot 1982-ben kötött Andaházy Ludovikával. Négy gyermekük született. ■

- **Mi motiválta akkor, amikor elvállalta a püspökjelöltséget?**

- Többen megkerestek, buzdítottak. Igent mondtam, mert bizalmat tapasztaltam. Érzem a felelősséget, de azt a bátorságot is, amelyet az Úr Gedeonnak adott. Az ő erejével és bölcsességével merek elindulni a választás felé.

- **Lelkészi-esperesi előéletéből mely elért eredményeit, tapasztalatait szeretné esetleg megválasztása után püspökként szélesebb egyházi körre kiterjeszteni?**

- Ma is megkeresnek olyanok, akiket elindítottam a hit útján. A megszervezett alkalmak azóta is működnek. A szolgálatra elhívott presbiterek most is aktívak. Érdemes feladattal megbízni olyanokat is, akik kezdetben még bártortalanok. Esperesként láttam, hogy a gyülekezeteknek elsősorban értük aggodó, segítőkész testvére van szükségük. A baráti hangot meghálálják, és ez a munkafegyelmen is meglátszik.

- **Megválasztása esetén mik lennének püspöki, vezetői szemléletének főbb ismérvei?**

- Öszinteség és nyitottság: ez az egyetlen jól működő kommunikációs csatorna. Nem tudom elviselni az egymás háta mögötti sutyorgást! Ez bizalmatlanságot és eltávolodást eredményez. A célokat csakis határozottan és következetesen szabad megvalósítani. A bizonytalanság az ügy halála! Nem szülehetnek félmegoldások, mert ezek senkinek sem válnak javára. Luther világosan fogalmaz: evangéliummal nem lehet kormányozni. Viszont evangélium nélkül lehetünk bármilyen egyesület, de egyház semmiképpen sem. Helye van a bűnbocsátnak és az újrakezdésnek. Jó példákat láttam arra, hogy a krisztusi lelkiület nyomán válságos helyzetek gyógyultak meg.

- **A püspöki tanács tagjai beosztják egymás között a felelősségi területeiket. Melyik az a terület, illetve melyek azok a területek, amelyet-amelyeket szeretne ebből elvállalni? Miért?**

- A rám váró feladatokat szívesen és örömmel elvégzem. A lelkeszképzés és általában az oktatás szívügyem. Érdekelnek a külföldi kapcsolatok és a média lehetőségei is.

- **Hogyan látja egyházunk jelenlegi helyzetét? Melyek azok az irányok,**

amelyeken feltétlenül változtatni kell, és melyeket értékel pozitívnaként? Egy-egy gondolat erejéig beszéljen, kérem, az egyházunk előtt álló legújabb feladatokról is, úgymint: fogyó gyülekezetek és gyülekezetplántálás, a lelkeszi életpályamodell bevezetése, gyarapodó intézményhálózat, politikai véleményformálás és egyéb.

- Egyházunk most egy nagy levégővétel előtt áll. Sok mindenbe belefáradtunk, számos kudarcot éltünk át. Az egyház nem fog magától talpra állni. De pusztán a mi erőfeszítéseinktől sem! Létkérdés a bölcs, hatékony és gyümölcsöző misszió. Most kezd kör-

FOTÓK: KISS TANÁCS

Vető István

vonalizódni, mire van igény, s mi az, amit hiába is erőltetünk. Megpróbáltunk láthatóan evangélikusok lenni, de előbb magunknak kell tudatosan evangélikusnak lennünk. Ehhez viszont sokat kell tanulni! Számptalan képzés indult el a közelmúltban. Mennyiség helyett minőség: visszafogottabb bürokráciára, emberközelibb kapcsolatokra van szükségünk. Valószínű, hogy a kiutat egyházközségek átszerveződése, súlypontok eltolódása, új közösségek születése fogja jelenteni. El kell oszlatni az egyházzal kapcsolatos tévhiteket. Fontos feladat a lelkeszi kar lelkiállapotának figyelemmel kísérése és gyógyítása. Ígéretes kezdeményezések születtek, amelyekből én is

sok erőt merítettem. A lelkeszi életpályamodell visszaadhatja a szolgálat becsületét. Csak akkor bízhatunk abban, hogy fiatalok ezt a hivatást választják, ha biztos megélhetést, védelmet és támogatást is kapnak az egyház részéről. Intézményeinkre nagy szükség van, és büszkéek is lehetünk rájuk. A vezetés és a fenntartás között fennálló feszültséget sürgősen orvosolni kell. Nagyszerű, ha valaki aktív részese a helyi közösség életének. A lelkesz sem vonhatja ki magát a közös ügyekből. Magatartása viszont nem lehet megosztó, csoportérdekeket támogató. Küldetésünkben fakad azonban, hogy szóvá tegyük az embertelenséget, az igazságtalanságot. Így tudjuk környezetünk véleményét is formálni. Megszívlelendő Pál intése: „Minden dolgotok szeretetben menjen végbe!” (1Kor 16,14)

1963-ban született Budapesten. Édesapja akkor veszprémi lelkesz volt, így tizenkét éves koráig ott nevelkedett. Édesapja 1975-ben lett az Evangélikus Országos Levéltár igazgatója, ekkor költöztek Budapestre. A Ságvári Endre Gyakorlógimnáziumban (ma az Eötvös Loránd Tudományegyetem Trefort Ágoston Gyakorlógimnáziuma) érettségizett. Innen egyenesen az Evangélikus Teológiai Akadémiára vezetett az útja.

Ordinációját követően öt évig püspöki titkár volt dr. Nagy Gyula, majd D. Szebik Imre mellett. Angliában, a birminghami Queen's College-ban tanult ösztöndíjas-ként. Hazatérése után folytatta óraadói tevékenységét az Evangélikus Teológiai Akadémia Öszövetségi Tanszékén.

Első gyülekezeti szolgálati helye a Vas megyei Alsóság, itt tizenhét évig volt lelkesz. Közben a Vasi Egyházmegye esperese lett, ezt a tisztséget nyolc évig viselte. 2006-ban a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspökhelyettesének választották. Egy időben tagja, majd jegyzője volt egyházunk zsinatának, illetve kőszegi iskolánk igazgatótanácsának.

2009 óta a cinkotai gyülekezet lelkesz-ként szolgál. 2012-ben a Pesti Egyházmegye espereshelyettesi tisztségét tölti be. Egyúttal az egyházmegye jelölő- és szavazatbontó bizottságát vezeti.

Feleségét, Maródi Máriát a főtí kántorképzőben ismerte meg; négy gyermekük van. ■

Hárman a házasságban

Ez az írás mintegy háromszáz esketés, de leginkább a saját házasságunk tapasztalataiból született. Köszönetet mondok ezekért a tapasztalatokért feleségemnek.

Aktív lelkesízi szolgálatom során, amikor egy fiatal pár esküvőre jelentkezett, a jegyesoktatás elején mindig feltettem nekik azt a kérdést, hogy miért akarnak egyházi esküvőt. Voltak, akik azt válaszolták, mert az szép, olyan ünnepélyes. Voltak, akik szerint azért, mert ez hozzátartozik a házasságkötéshez. És voltak, akik azt mondták: azért, mert mi valami többet akarunk, mint amit mi a házasságunkban egymásnak nyújtani tudnánk. Ez volt a jó válasz.

Miben több az a házasság, amelyikben ott van Isten áldása? Erről szól az *Ószövetségben* a *Prédikátor* könyvében található íge: „*Jobban boldogul kettő, mint egy: fáradozásuknak szép eredménye van. Mert ha elesnek, az egyik ember fölemeli a társát. [...] Éppígy, ha ketten fekszenek egymás mellett, megmelegszene; de aki egyedül van, hogyan melegedhetne meg?*”

Ha az egyiket megtámadják, ketten állnak ellent. A hármast fonál nem szakad el egyhamar.” (4,9–12.)

Minden élethelyzetben érezzük, tudjuk, hogy jó, ha van társunk. A magány gyötrő lehet a félelmek között, de még az örömben is. A magány megkeseríti a sikereket, és elviselhetetlenné teszi a kudarcokat. Az emberi léleknek szüksége van arra, hogy mind a bánatot, mind az örömet megossza valakivel. Ez olyan bölcsesség, amire az ember maga is rájön. Azonban ennél sokkal többről van szó. Arról, hogy az emberi élet egészét átszövi egy „fonál”; az Isten szeretetének fonala. Akik ezt felismerik, azoknak a szeretetét és kapcsolatait megerősíti az Isten szeretete. Így van ez a férfi és a nő kapcsolatában, a házasságban is.

Szép és nemes az, amikor igaz szerelemmel megszületik két ember szívében a szándék, hogy „mi összekötjük az

életünket, vállaljuk egymást, mert szeretjük egymást, és összetartozunk”. De azt is jól látjuk, hogy az emberi szándék sokszor kevés, és a házasság is nagyon sérülékeny. Riasztó statisztikák és tragikus példák igazolják ezt. Ezért olyan nagy ajándék, hogy Isten az ő szeretete „szálával” akarja megerősíteni a házasságot. Mert az emberi szeretet múlékony. Még ha nem szalmalángként lobban is el, akkor is nagyon sok változáson megy keresztül a belső és a külső körülmények miatt. Az emberi érzelmek hullámzóak, és függnak a külső körülményektől és belső állapotunktól. Áltatjuk magunkat olyan közhelyekkel, hogy a „szerelem örök”, de a tapasztalat ezt egyáltalán nem igazolja.

Ezért van szükség Isten jelenlétére és áldására. A mai ember alig érti ezt a szót: áldás. Talán úgy tudnám érthetővé tenni, hogy az áldás Isten jelenléte, Isten erőtere, Isten pozitív, segítő erejének aktivizálása. Isten jóságos, vagy ahogyan a görögkatolikusok szívesen használják: Isten emberszerető, de éppen az emberi gyarlóság és bűn miatt a tőle áradó jó

FOTÓK: PEXELS.COM

nem jut el maradéktalanul az emberhez. Ezért van szükség az áldáskérésre, hogy Isten pozitív hatalma, szeretetének életbiztonságot jelentő ereje, jósága, megtartó kegyelme, örömet adó emberszeretete legyen jelen életünkben. A hit azt jelenti: engedjük, hogy Isten jelen legyen közöttünk.

Ha őszintén magunkba nézünk, tapasztaljuk, hogy nem tudunk változtatni magunkon, nem tudunk mássá lenni, és mindig elkövetjük ugyanazokat a bűnöket. Akkor elkezdjük mentetegetni magunkat, és olyanokat mondunk, hogy nagy a kísértés, a körülményeink rántanak vissza minket, vagy azt, hogy ilyen a természetünk, ilyenek születtünk, végső soron Isten tehet róla, ő teremtett minket ilyenek. Vágyunk ugyan egy szebb, jobb, tisztább életre, de nem tudjuk megvalósítani. Mi tényleg nem tudjuk megvalósítani. Akkor sem, ha százszor elhatározzuk is, hogy ezentúl úgy fogunk élni, ahogyan azt Isten kéri, várja tőlünk.

Ezért Isten adott nekünk valakit, hogy segítségünkre legyen. Jézus Krisztust, aki halálával és feltámadásával megszüntette a bűn hatalmát. És ha beengedjük őt az életünkbe, ha hiszünk őbenne, akkor ez a mi életünkben is valóság lesz. Jézus új életet, új természetet, új motivációt, új erőt ad. Ezt elfogadni, ebből élni, ezt gyakorolni – ez a keresztény élet.

Ez mutatkozik meg a Jézusban hívő, tőle új életet nyert ember házasságában, családi életében, munkájában, embertársaisaival való magatartásában: Isten szép és jó rendje.

Jézussal könnyebb lesz egymást szeretni, elhordozni, egymásért áldozatot hozni, önmagunkat kevésbé fontosnak tartani. Jézus nélkül, a tőle kapott új élet nélkül mindez azonban csak jó tanács marad. De ha Jézus nevében, az ő erejével és lehetőségeivel cselekszünk, akkor valóság.

Jézus szeretete több, mint az emberi szeretet. Jézus azt mondta a tanítványainak: „...ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást!” (Jn 13,34) „...maradjatok meg az én szeretetemben.” (Jn 15,9) A szeretetnek ez a titka: megmaradni a forrásnál, megmaradni Jézusnál. Mert ahol Jézus van, ott van a szeretet. Aki Jézusban marad, az átéli Isten szeretetét, és ő maga is tud szeretni. Az emberi szeretet megkopik, az évek múltával elmúlik. De ahol Jézus szeretete jelen van, ott a szeretet növekszik, mélyül,

erősödik. Vannak erre élő példák, amelyeket mindig nagy élmény látni: idősebb házastársak, akikről sugárzik, hogy milyen nagyon szeretik egymást.

Ezért fontos, hogy megmaradjunk Jézus szeretetében házasságunk minden napján. Hogy imádsággal és Jézus szavára figyelve éljünk, és akkor megtapasztaljuk, hogy az ő jelenlétében könnyebb szeretni, könnyebb jónak lenni, könnyebb tiszta szívvel élni, könnyebb megbocsátani egymásnak. És könnyebb hűségesnek lenni, kitartani egymás mellett jóban és rosszban, a nehézségekben nem megfutamodni és a kísértéseknek nem engedni.

Ma nem túl gyakori erény a hűség. Minden második házasság válással végződik, és ki tudja, mennyi hűtlenség van még ott is, ahol nem válnak szét a házastársak. Ha azonban átéljük, hogy Isten hűséges hozzánk, akkor ez arra indít, hogy mi is hűségesek legyünk házastársunkhoz. A hűséget is megtanulhatjuk Jézustól, akiről azt olvassuk, hogy haláláig szerette tanítványait. Ő megbocsátott az őt megtagadó Péternek, és nem róta fel egyiküknek sem, hogy magára hagyták szenvedései közben. Nem cserélte le a hűtlen tanítványokat, hanem visszafogadta őket, és új lehetőséget adott nekik.

Mindezzel nem azt akarom mondani, hogy ne kellene a házassághoz az érzelem, a szerelem. Természetesen kell. Isten teremtette a testünket, és testi igényeink, boldogságunk testi forrásai sem idegenek

tőle. De ha csak ennyi, ha csak az érzelem az alap, ha csak ez kapcsolja egybe a házastársakat, akkor az könnyen megkopik, és a házastársak kiábrándulnak egymásból. Ezért ne ez legyen a házasság egyedüli alapja! Ismerjük fel, hogy a házassághoz kell a szerelem, de több kell, mint a szerelem. Olyan szerelem kell, amely képes az idővel mély, őszinte, igaz szeretetté formálódni. Valaki azt a hasonlatot mondta egyszer, hogy a házasság olyan, mint a többfokozatú rakéta. A szerelem égő fokozata magasba röpíti, de előbb-utóbb kiég az üzemanyaga, és ha nincs második fokozat, amely begyulladjon, és továbbvigye felfelé, akkor lezuhan. A házasság hosszabb, mint a szerelem, mert a házasság egész életre szóló kapcsolat, és ebben a szerelem csak az első fokozatot. A második fokozat a Jézustól kapott, tudatosan kimunkált szeretet.

Igazi házasság ezért csak az lehet, amelyet Jézus Krisztusra, az igazi alapra építenek fel a házastársak. Miért? Azért, mert Krisztus tanít meg igazán szeretni. Azt mondja tanítványainak, hogy ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást. Ő megértő, türelmes, megbocsátó, áldozatvállaló szeretettel szereti övéit. Nem ő akar kapni abban, hogy minket szeret, hanem minket ajándékozott meg önmagával. Az ilyen önmagát ajándékozó szeretet lehet a házasság igazi, teherbíró alapja.

■ BALICZA IVÁN

Éltető sodrásban

Bemutatjuk a házasság hetének idei arcait

„Nem szabad megnyugodni akkor sem, ha hívőként kötünk házasságot. Dolgoznunk kell nekünk is a jó házasságon. Emberi gyarlóságunkat nekünk is le kell győzni, és van, amikor eltávolodunk Istentől.” A házasság hetének idei arcai Fazekas Rita mediátor és Zámboi Soma színművész, szinkronszínész. Megismerkedésükről, közös életükről, családjukról, hitre térésükről beszélgettünk velük.

– Miként jött a felkérés, hogy idén önök legyenek a házasság hetének arcai?

Zámboi Soma: Tavaly tartottak egy jó hangulatú fórumbeszélgetést az Eöt-vös Loránd Tudományegyetem jogi karán, és erre bennünket is meghívtak. Itt tudtuk meg, hogy mi egyfajta „alpár” vagyunk Madarász Isti és Kerekes Monika mellett, akik 2017-ben a házasság hetének arcai voltak. Ez után a beszélgetés után néhány hónappal Kolos Emőke, a házasság hetének sajtófőnöke megkeresett bennünket, mit szólnánk ahhoz, ha 2018-ban már nem „alpárok”, hanem „főpárok” lennénk. Csodálkoztam, és elsőre nemet mondtam, annak ellenére, hogy igen megtisztelő volt ez a felkérés. Nem voltam biztos benne, hogy mi leszünk a legalkalmasabb pár erre. Jó volt „alpároskodni”, de címzetes „főpár” nem akartam lenni.

Fazekas Rita: Soma aztán megbeszélte velem, így végül elvállaltuk. Én nagy megtiszteltetésnek érzem a felkérést.

– Mit tartanak a legnagyobb kihívásnak ebben a felkérésben?

F. R.: Idén leszünk nagykorúak, azaz tizennyolc éves házások. A fiatalok közül vagy a házasság előtt állók közül biztosan sokan kíváncsiak lesznek arra, hogyan jutottunk el idáig. Azt éreztem, hogy példaeértékűnek kell lennünk, de mi egyáltalán nem akarunk megmondóemberek lenni, inkább csak a saját tapasztalatainkról, megharcolásainkról szeretnénk beszélni a hét folyamán, és arról, ami nálunk működik.

– Választottak egy mottót: „Éltető sodrásban”. Miért éppen ezt?

Z. S.: Próbáltunk olyan mottót választani, amelynek a lendülethez, a vízhez és az aktivitáshoz is köze van, és teljesen a miénk. Fontos, hogy nem sodródunk, hanem sodrásban vagyunk. Mitől éltető,

élő ez? Mi élteti? Az Istenbe vetett hit. Volt három-négy ötlet is, de végül ezt választottuk.

– Beszéljünk a kezdetekről. Hogyan ismerkedtek meg?

F. R.: Az 1956-os forradalom és szabadságharc tiszteletére rendezett versmondó versenyen ismerkedtünk meg 1996-ban. Én voltam az egyik szervező, Soma pedig résztvevő. Teljesen el voltam ájulva a versmondásától, de akkor kapcsolatban éltünk.

Z. S.: Pár év telt el úgy, hogy közben hol ő volt foglalt, hol pedig én, amikor aztán találkoztunk. Egyszer a 4–6-os vilamoson ő állítólag megbotlott a lábamban, én azt mondom, hogy belém rúgott. Épp mentem volna az állatkertbe kizsel-

voltam normális, hiszen a kutyámat oktattam a kutyaiskolában ahelyett, hogy aludtam volna.

Z. S.: Fel volt öltözve, mint egy Michelin-baba, de ahogy ránéztem, mondtam magamban, hogy „ez egy jó csaj”. Azt nem mondom, hogy rögtön megfogalmazódott bennem az, hogy ő lesz a feleségem, de azt tudtam, hogy a legnagyobb marha vagyok, ha nem teszek meg mindent azért, hogy járjunk együtt.

– A házasságkötésük előtt hitre jutottak. Ez más dimenziókat nyitott meg?

Z. S.: Épp moziba igyekeztünk, rángattam magammal Ritát, és amikor átszaladtunk egy busz előtt, elütött bennünket egy autó. Én a szélvédőt vittem ki, Ritus öt métert repült. Akkor apósom elbeszélgetett velem, hogy ha komolyak a szándékaim ezzel a lánnyal, akkor nem így kellene bánnom vele.

F. R.: De ezt miért meséled el?

Z. S.: Mert abban az időszakban nagyon kerestünk valamit. Mentünk gyülekezetéről gyülekezetre, utcai evangelizáci-

Nem akarunk megmondóemberek lenni, inkább csak a saját tapasztalatainkról, megharcolásainkról szeretnénk beszélni a hét folyamán.

lőztetni a fejemet, ő ment volna az ügyvédi irodába, ahol gyakornokoskodott. Rákérdeztem a barátjára, azt mondta, hogy nincsen...

F. R.: ...az első mondata az volt, hogy megkérdezte, az exbarátom hogy van. Mire én azt válaszoltam, biztosan jól. Erre felcsillant a szeme, hogy végre szabad a nő!

Z. S.: Aztán felhívtam, hogy randit beszéljünk meg. Ritus mondott egy időpontot: vasárnap reggel hét óra, Moszkva tér. Azt gondoltam, ez a csaj nem normális.

F. R.: Te sem tudtál normális időpontot megadni nekem. De tényleg nem

ókra. Ritus szülei akkortájt jutottak hitre. Pásztor Brian üzenete igen erősen szólt hozzánk is, és a megtérő imát mindketten elmondtuk. Egy alkalom, egy üzenet alatt adtuk át magunkat Jézusnak anélkül, hogy tudtuk volna, a másikat is megszólította Isten. Utána pásztor Brian adott össze bennünket.

F. R.: Hozzá jártunk jegyesoktatásra. Nagyon komoly áldással indult a szövetségünk.

– Különleges, hogy két emberben egyszerre érett meg a vágyakozás a hitre. Hogyan történt ez?

Z. S.: Ritus a jogra járt, de az az egyetem nem volt akkora fertő, mint amilyen fertőnek én a Színművészeti Egyetemet megéltem. Volt sportolóként, egészséges környezetben felnőtt vidéki gyerekként, nagyszülői református neveltetéssel bekerültem egy olyan helyre, amiről nagyon más volt az elképzelésem. Mást gondoltam a színházról, a művészetről, a nagy budapesti médiáról messziről, vidéki srácként. Ezért nem éreztem jól magam, és folyamatosan kerestem. Krisnától a buddhizmusig, az egyiptomi piramisok építésétől az ufó látásig iszonyatos nagy New Age-kavalkád volt a fejemben, és éreztem, hogy nincsen megnyugvásom, béke a lelkemben. Megfogalmaztam magamnak, hogy jó lenne egy olyan közösségre, egy olyan gyülekezetre találni, ahol hazatérésérzésem lenne.

F. R.: Soma igen nyughatatlan volt, és kereste az élet nagy kérdéseire a válaszokat. Nekem is hiányérzetem volt – ámbar én nem olyan amplitúdón éltem-életem, mint Soma –, ezért mentünk együtt egyik gyülekezettől a másikig, de mindig valami megriasztott. Igen kritikusak voltunk akkoriban.

Z. S.: Valójában a szívünket nem érintették meg. Bár Ritus szülei akkor már

megtértek, és mondták, hogy a Bibliát olvassuk, de mi azt feleltük nekik, hogy hagyjanak békén ezzel.

F. R.: Édesanyám felnőttként jutott hitre, ő biztatott a bibliolvasásra is.

– Soma aztán úgy döntött, hogy ott hagyja a színművészetit.

Z. S.: Egy évet halasztottam.

F. R.: De én mondtam, hogy muszáj befejeznie.

Z. S.: Hitre jutva, meg is erősödve a hitben, jegyesként, tudva, hogy egy év múlva esküvőm lesz, már másképp vágtam újra bele. Mindenkit meg akartam téríteni, és boldog-boldogtalannak arcába toltam az evangéliumot, de visszapattantam az emberekről, mint a pingponglabda, így rájöttem, hogy ez nem a lehető legjobb útja annak, hogy a színházat evangelizáljuk Magyarországon, vagy kultúrevangelizáljuk.

– **A házasság mi újat hozott a kapcsolatukba?**

F. R.: Áldássorozattal indult a kapcsolatunk, közvetlenül a nászút után házassági szemináriumon vettünk részt. Itt megtanultuk, hogyan éljünk jól házasságban – ámbar a szüleimtől igen jó mintát kaptam –, hogyan kapcsolódjunk jól a másikkal. Sátorban laktunk, mert nem volt pénzünk a hotelszobát kifizetni.

Z. S.: Ez volt a legjobb, mert nem volt szomszédunk. Az enivalónkat is kempingfőzőn melegítettük meg. De a lelki táplálék sokkal fontosabb volt.

F. R.: Mi a házasságot valóban szövetségnek gondoltuk és gondoljuk, hiszen a rosszban sem cseréljük le a másikat, hanem együtt próbáljuk megoldani a gondokat is.

Z. S.: A házasság közös jövőépítést hozott, és szó szerinti építkezést is. Három gyönyörű gyermekünk és most már sokkal több közös emlékünks és élményünk van, mint külön-külön.

F. R.: Ismerjük egymást kívülről-belülről, nyilván a hibákat, a gyengeségeket is elfogadva a másikkal és magunkban.

Z. S.: Nem hibák, hanem fejlesztendők!

– **Rita, ön mediátor-jogász. Házassági válsághelyzetekben is tanácsot ad, közvetít?**

F. R.: A mediáció nem tanácsadás. Segítek abban, hogy a hozzám forduló felek a saját erőforrásaikat felhasználva, megerősítve, maguk tudják megoldani az ügyüket, mert meggyőződésem, hogy saját ügyükben ők a legkompetensebb személyek; nem a bíróság vagy az ügyvéd, mert az felülről rájuk kényszerített helyzet lesz. ▶

– Ebben a munkában tudja hasznosítani a saját tapasztalatait? Vagy azt pont nem szabad?

F. R.: Inkább azt mondanám, hogy sokat tudok hasznosítani abból, amit tanulok. Pozitív visszajelzésekkel, megerősítésekkel, annak keresésével a másokban, amit számomra kedvezően csinál. Vagy hogy a saját érzéseikről meséljenek, és „én”-közlésekkel azt mondják el, ami fáj nekik, és így ne folyamatosan a másokban keressék a hibát.

– Manapság sokat olvashatunk arról, hogy meggyengült a házasság intézménye, lassan több válás lesz, mint amennyi tartós kapcsolat. Hogyan hoznának kedvet a házassághoz saját gyerekeiknek, fiatal felnőtteknek?

F. R.: A gyerekeinknek elsősorban saját példánkkal. Ők ebben nőnek fel, ebben szocializálódnak, és érzik, hogy ez jó. Vekerdy Tamást idézve: hiteles együttélést látnak maguk előtt. Somát nagyon sok helyre hívják tanítani, főként fiatalokhoz: különböző gyülekezetekbe, illetve világi helyszínekre.

Z. S.: Gáz, hogy nem divat a házasság, nem divat összeházasodni, és a legtöbben azt vallják: csak élünk együtt, mert mindent le lehet cserélni, ahogyan az autót, úgy akár a feleséget vagy a férjet is. A házasság nem könnyű, mert ez a szent intézmény rengeteg fáradsággal jár.

F. R.: És a másik érdekének időnként a magunk érdeke elé helyezésével is. A mai egocentrikus világban ez nem trendi, ezt is mondjuk ki.

Z. S.: A fiatalok felé azt kellene közvetíteni, hogy ne az ént tegyünk a középpontba, és ne csak az önismeretet meg az egót fejlesszük. Nehéz jól működő házasságról beszélni Isten nélkül, Jézus nélkül és a Szentlélek nélkül. De még az egyházi közegeken belül is, ahol jobb a táptalaj, és védőszárnyak is vannak, sajnos kevesen fordulnak a lelkipáterükhöz, vagy csak akkor, amikor már baj van. Jó lenne, ha a lelkészünkkel olyan bizalmi kapcsolatunk épülne ki, hogy akkor forduljunk hozzá, amikor még lehet változtatni. Közösségen belüli kiscsoportos beszélgetések is kellenének, ahol a házaspárok meg tudnák beszélni a gondjait. A párokat egyszerűen az Ige, az Isten felé, Jézus szeretete felé kellene terelni, ami a megbocsátást hozza. Jó, hogy van a házasság hete, jó, hogy szól hívó embereknek, adjuk az interjúkat az egyházak képviselőinek, de sokkal nagyobb szükség lenne az igazi, kifelé szóló üzenetre, egyfajta evangelizációs munkával beszélni arról, hogy jó megházasodni. Mennő megházasodni, mert jó dolog, mert az egy meg egy több lesz, mint kettő. Ha ez a kettő közösen figyel egy oszthatatlanra,

akkor ők többek, mint kettő. Ehhez kell az is, hogy az ember ne Münchhausen báróként a saját hajánál fogva próbálja magát kirángatni a bajaiból, hanem tudjon a párjával őszintén a gondjairól beszélgetni, és ismerje fel, hogy hol vannak a hangsúlyok, és merjen segítséget kérni.

F. R.: Nem szabad megnyugodni akkor sem, ha hívóként kötünk házasságot. Dolgoznunk kell nekünk is a jó házasságon. Ott vannak a mindennapok, emberből vagyunk mi is, emberi gyarlóságunkat nekünk is le kell győzni, és van, amikor eltávolodunk Istentől.

– Az is egy válságtünet, hogy a fiatalok kevés gyereket vállalnak. Önöknek három gyermekük született. Mindig is így akarták?

Z. S.: Házasságunk elején azt mondtuk, hogy három-négy.

F. R.: Először igen, aztán amikor a fiúk világra jöttek, azt mondtuk, hogy ez így elég. Amikor nagyobbak lettek, már örültünk, hogy ki tudtunk mozdulni ott-honról, meg visszamentem dolgozni is. Bár akkor még ügyvédként praktizáltam, amiben nem éreztem túl jól magam. Amikor a nagyobbik húgom állapotos lett a második gyermekével, akkor bekattant nálam is, hogy jó lenne még egy baba. Imádkoztunk egy kislányért, és imáink meghallgatásra találtak. Most úgy érzem,

hogy kerek egész a családuknak, és végre a munkámban is a helyemre kerültem. Úgy érzem, hogy a mediációban megtaláltam a helyem.

– **Soma pedig szinkronszínész. Nem hiányoznak a világot jelentő deszkák?**

Z. S.: A Színművészeti Egyetem után leszerződtem színházakhoz, rengeteget játszottam, nagyszerű kollégákkal dolgoztam, díjakat nyertem. Csúcsra voltam járva. Amikor megszületett a két fiunk, komoly belső szakmai válságba kerültem, és őrlődtem. Először csak elkezdtem finoman leépíteni a szerződéseket, és csak szabadúsztam. Máig büszke vagyok arra, milyen emberekkel, milyen előadásokban szerepeltem. De ha egy harmincegy napos hónapban harmincnégy előadásban

szerepelsz, hétvégéken duplázással, akkor effektíve nem vagy otthon. Szembesültem azzal, hogy bár gyerekeim vannak, nem lehetek velük otthon esténként. A világot jelentő deszka most már inkább a másik oldalról, a rendezés, a filmkészítés felől érdekel.

– **Akkor ez a családi élet miatt hozott döntés volt?**

Z. S.: Egyik előadás és éjszakai próba után hajnalban mentem haza, amikor elém állt Ritus az előszobában, nyújtotta a kezét, és bemutatkozott: „Fazekas Rita vagyok, a feleséged. Nem a negyedéged, nem a harmadságod, de nem is kérek többet, mint a feleséged.” Ezt szerényen elmondta, és én elgondolkodtam rajta. Ugyan nem mondtam fel másnap a

színházban, de kerestem a lehetőségeket máshol is, például a szinkronban.

F. R.: Egyfelől a családért hozott áldozat volt ez, másfelől Soma nem érezte azt, hogy a sorozatos színpadi szereplés egyfajta melegelettel töltötte volna el. Szerintem ő elég sok talentumot kapott ahhoz, hogy „csak” színész legyen.

– **Minden házasságban vannak hullámhegyek és hullámvölgyek. Hogyan szokták a válsághelyzeteket kezelni?**

Z. S.: Nyilván nincs mindenre jó recept, de nálunk működik a másikra való folyamatos kíváncsiság. Szövetséget kötöttünk, hogy igenis akarjuk azt, hogy érdekeljen, mi van a másikkal, hova fejlődik. Értő figyelem, beszélgetés ez. Ha bármi bennünk van, akkor azt este megbeszéljük. Abban erősek vagyunk, hogy jól működik az egymás felé irányított tudatos kommunikációnk.

F. R.: De ez nem valami görcsös dolog, nem muszáj kérdése, mert engem tényleg érdekel a másik! Érdekel az, hogy van lelkiileg, és hogy van a szakmájában. Nem csak a mindennapi logisztikáról szólnak a beszélgetéseink.

Z. S.: Nálunk nincs szőnyeg alá seprve a probléma. Kicsit dedósnak tűnhet, hogy nem fekszünk le addig, amíg gond van, és lehet, hogy rövidebb lesz emiatt az az éjszaka is, de ez jó, mert nem lehet vitával, haraggal lefeküdni. Ritus tudja tolerálni az én hobbyjaimat, a vitorlázást és a vadászatot. Saját rekreációmban nagyon szükséges az egyedüllét a természetben. Szükségem van egy olyan lelki csöndre, amelyet esetleg otthon csak a kishelyiségben tudnék megteremteni magamnak. Nem azért szeretnék egyedül lenni, mert nem vele szeretnék lenni, hanem mert tudom, ahhoz, hogy még teljesebben tudjak vele együtt lenni, nekem fel kell tölteni a belső akkumulátoromat. Bár némely párok a kisgyerekek miatt nem mennek közös nyaralásra, nekünk fontos a kettesben üdülés, a közös együttlét is. Teljesen más a gyerekekkel együtt lenni, mint csak kettesben.

F. R.: A gyerekeknek is nagyon jó, ha teljesen feltöltődve, boldogan kapják vissza a szüleiket, mert újult erővel tudunk rájuk is figyelni. Az a fontos, hogy a szülők szeressék egymást.

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

A szöveg az Evangelikus.hu oldalon megtekinthető videóinterjú szerkesztett változata

FOTÓK: VIVIEN NAOMI PHOTOGRAPHY / HARMAT

Istennél mindig van új lehetőség

Nyáron újra Szélrózsa találkozó

Egyházunk hat hónap múlva, július 25. és 29. között ismét megrendezi a Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozót. Pongrácz Máté kaposvári evangélikus lelkészt, a Szélrózsa vezető lelkészét az előkészületekről és a tervekről, a megismerhető részletekről, valamint a nehezebb és az örömteli pillanatokról kérdeztük.

FOTÓ: KISS TAMÁS

– Sokéves munkakapcsolatunk ez esetben megengedi a tegező formulát a beszélgetésünkben. Hat hónap múlva Szélrózsa. Hol tartanak most az előkészületek?

– Nagyon izgalmas, de nehéz időszakon vagyunk túl a szervezésben. Megtaláltuk az ideális helyszínt, és mostanra mély üzenetet hordozó igei háttér alakult ki, különleges mottóval és arculattal. Nagy öröm, hogy már 2017 szeptemberében összeállt az a több mint ötven emberből álló fiatal szervezői csapat, amelyik az idei találkozó motorja lesz.

– Részleteznéd ezeket a fontos lépéseket?

– Az elmúlt évben időről időre próbáltunk információkat csepegtetni a Szélrózsa iránt érdeklődőknek az eseménynyel kapcsolatban. A tavaszt a találkozó igei hátterének bemutatásával kezdtük a bonyhádi ifik és fiatalok találkozójaival egybekötött déli missziói napon. Külön-

leges élmény volt, hogy Jézus csodálatos halfogásának történetét és a Szélrózsa mottóját – „Mégis!” – több mint ezer ember előtt fedhettük fel. A nyár folyamán örömmel mutattuk meg a találkozóra készülőknek a helyszínt, a Vas megyében található Büköt. A kisváros nemcsak azért nagyszerű színtér, mert erős az evangélikus háttér, hanem azért is, mert a fürdőváros adottságai és a település vezetőinek támogatása kiszélesíti az amúgy sajnós szűkre szabott lehetőségeket. Azt gondolom, különleges erővel bírt, hogy a találkozó helyszínét épp a büki ifjúság tagjai által készített videóbejegyzések által ismerhették meg az evangélikus fiatalok. Az ősz sem telhetett el bejelentés nélkül, hisz az egyetemisták és főiskolások számára az Evangélikus Hittudományi Egyetemre szervezett kerti partin fedtük fel a 2018-as találkozó arculatát, amely a kivetett hálóra fókuszálva teszi láthatóvá: Istennél mindig van új lehetőség, sőt

a csodák is valósággá válhatnak. Végül az ősz zárásaként a megújult és megfiatalodott munkatársi csapat is felállt, és tagjai egy munkatársi hétvége keretében ismerkedhettek meg a helyszínnel és a következő találkozó kereteivel.

– Úgy is fogalmazhatunk: minden kész a következő Szélrózsához?

– Ez talán túlzás, de ahogy már említettem, a találkozó alapja sziklaszilárd. A igei háttérül választott jézusi történet biztos talaj számunkra, és a keretek is kezdenek kirajzolódni, de a neheze még hátravan. Meg kell tölteni tartalommal a találkozót.

– Kik vállalnak ebben szerepet?

– Istennek hála, jóval több önkéntesünk, munkatársunk, segítők van, mint arról korábban álmodni mertünk. Az elmúlt hónapokban olyan széles körben, olyan sokak számára vált lehetőséggé a Szélrózsa, ami minket is meglepett. A csapat kreativitása pedig határtalan. Nagy örömem, hogy mind az áhítatok, mind a kultúra, mind a fórumbeszélgetések, mind a sport, mind a célzott korosztályok megszólítása terén jól állnak az előkészületek. Nagyon sok konkrétum is kialakult már a találkozóval kapcsolatban, de ezeket most még nem szeretném elárulni, hiszen tervünk, hogy január végétől hírlevelek és Facebook-kampányok segítségével juttassuk el ezeket az információkat a Szélrózsa közönségéhez. Nagy köszönet a szervezésben végzett munkájáért a koordinátornak, Szeli Noéminek, aki fáradhatatlanul tevékenykedik a találkozó sikeréért, és valamennyi presbiternek, akik rengeteg önkéntes munkórát áldoznak arra, hogy ilyen jól álljanak az előkészületek.

– A találkozóval kapcsolatban mely információkat osztjátok meg elsőként az elkövetkező időszakban?

– Terveink szerint először a Szombathelyen megrendezendő előtalálkozó részleteit ismertetjük meg az érdek-

lódókkal. Már most elárulhatom, hogy az alkalomra február 24-én kerül sor, és igazán izgalmas programokkal készül a szervezői csapat. Az előtalálkozó promotálásával párhuzamosan február elején elindul az új honlapunk, és ezzel egy időben felfedjük a világi zenekarok névsorát, hiszen általában erre várnak a legjobban a találkozóra készülő. Márciust az igei üzenet és a háttér-információk közlésével töltjük, hisz fontosnak érezzük, hogy az áprilisban elkezdődő regisztrációkor már minden érdeklődő fiatal konkrét információk birtokába kerüljön.

– A szervezés első évében melyek voltak a legnehezebb és a legfelelősebb pillanatok?

– A legnehezebb pillanat egyértelműen az volt, amikor szembesülnünk kellett azzal, hogy noha az elmúlt évben hatalmas energiát fektettünk világi szponzorok, cégek és támogatók megszólítására, sajnos túlnyomó többségük mégsem látott fantáziát egy evangélikus ifjúsági találkozó támogatásában. Szerettünk volna ugyanis sok külső forrás bevonásával olyan, a fiatalokra fókuszáló extra produktumot felmutatni a Szélrózsán, amely még intenzívebben kiemelte volna a találkozót a többi egyházi program közül. Nem adtuk még fel ezt a célt, de jelen pillanatban úgy érezzük, forrásainkat sokkal inkább a jegyárak szinten tartására, mint különleges programok szervezésére kell fordítanunk. Az elmúlt év legfele-

FOTÓK: KARANGSI RUDOLF

lőbb pillanatai pedig mindenképpen azok voltak, amikor lehetőségem nyílt lelkészi munkaközösségi üléseken a 2018-as találkozóról beszélni evangélikus lelkészeknek. Az elmúlt hónapokban egyházunk minden második lelkészi munkaközösségében téma volt a Szélrózsza. Jó volt megtapasztalni a sok kritikus hang mellett, hogy milyen hatalmas vágy és igény van a lelkészekben egy igeközpontú és nyitott evangélikus ifjúsági találkozóra.

– Végül kérlek, meséld arról, látsz-e már most kiemelten inspiráló területet az idei találkozón.

– Sok helyen elmondtam már, hogy számomra a városi helyszín és a város közepén megrendezendő Szélrózsza alapve-

tően nagyon inspiráló. Gyülekezeti lelkészként az ember mindig úgy érzi, be van szorítva a templom falai közé. A legtöbb lelkész vágyik arra, hogy kiléphessen, elindulhasson a templomon kívül. Az idei találkozót éppen ezért úgy szervezzük, hogy legyen egy olyan területe, amely nemcsak a résztvevők, hanem a Bükön nyaralók és az ott élők számára is missziói terepként szolgál. Ezt az elzárt utcán kialakított, Lehetőségek piacának nevezett teret teljesen nyitottá szeretnénk tenni minden Bükön tartózkodó számára, és bízunk benne, hogy kialakul itt egy missziói kavalkád, amelyben egyházunk a legjobb arcát tudja mutatni.

■ NAGY SZABOLCS

Balczó

A SZERZŐ FELVÉTELE

Különleges percekét éltünk át több százezeren a televízió előtt, látva és hallgatva a nyolcvanéves tanúságtévót. A Magyar Sportújságírók Szövetsége és a Magyar Olimpiai Bizottság az év sportolójának tiszteletére rendezett január 11-i díjátadó gálán életműdíjjal jutalmazta az evangélikus Balczó András háromszoros olimpiai bajnokot, minden idők legnagyobb öttusázóját, a nemzet sportolóját. A Nemzeti Színház nézőtérén hazánk legeredményesebb sportolói felállva tapsolták meg a sétabottal színpadra lépőt. Isten Lelke templommá alakította a színházat. Ebben eszköz volt egyházunk tagja, Novotny Zoltán riporter és Berkesi Judit is, aki református lelkész gyermeke. De leginkább a Balczó András által közvetített ige, evangéliumi üzenet.

A *Küldetés* című portréfilmet egy falu mozijában láttam először 1977-ben. Egyedül ültem a teremben. Két kiskamasz ki-be járkált a vetítés alatt. A szűk levegőjű országban hamar terjedt a film híre, örültünk neki. Három hét vetítés után az Aczél György vezette kultúrpolitika „rendszerellenes kritika” miatt levette a mozik műsoráról. „...fölháborító a közöny, az érdem lebecsülése” – írta ekkor Illyés Gyula a *Naplójegyzetekben*.

A nyolcvanas években meghívtam Balczó Andrást Gerendásra és Csorvárra. A Békés Megyei Moziüzemi Vállalattól rendeltem meg a filmet. András javaslatára világi helyszínen, a gerendási művelődési házban rendeztük a programot. Hívásunkra eljöttek teljes létszámban még az

általános iskolások is. A légkör ebben az időben és ezen a vidéken még igencsak egyházellenes volt. A parókia konyhájában imádkoztunk áldásért. Megtelt a nagyterem. Bármiről kérdezték is a gyerekek a bajnokot, ő mindig Istenre terelte a szót. Másnap az iskolában, hogy ellensúlyozzák a hallottakat, kritizálták az előadót, mondván, hogy hite ellenére szegénységben él, mivel hét gyermeket nevel, és még kész házuk sincsen. Később teljes lett a család tizenkét gyermekkel, és a ház is felépült.

A kilencvenes években a kelenföldi gyülekezetben szerveztünk hasonló programot. Nagy volt az érdeklődés. Balczó kemény kritikát fogalmazott meg az állami és az egyházi vezetéssel szemben. Nem fogadott el útiköltséget, hivatkozva az előadás tartalmára. Néhány héttel később bejelentés nélkül megjelentem budakeszi házuknál a gyülekezet ajándékával, élelmiszercsomagokkal. Az alsorsori asztalosműhelyből jött elő munkaruhában, fűrészpórosan. Éppen a helyi plébánosnak készített akváriumállványt. (A madáchi jelenet jutott eszembe, *Az ember tragédiájából* a tizenkettedik szín, amelyben Michelangelo széklábat farag.) Házukban minden asztalosmunkát ő végzett, ajtókat, ablakokat, szekrényeket gyártott. Csodálni való teljesítmény ez is, de Balczó Andrásnak jóval nagyobb feladatot adhatott volna a sportvezetés. „*Azt pedig tudjuk, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál...*” (Róm 8,28) Bejárta az országot, több száz településen hirdette Isten ígését.

Vártam erre a találkozásra, beszélgetésre. Szót váltottunk politikáról, történelemről, egyházzal, küzdelmekről, hitről, szabadságról, igazságról. Radikalizmusáról faggattam. Érvettem, hogy könnyű neki a partvonalról kritizálni, de mi játszunk az egyházi pályán, és az mindig nehezebb. Akkoriban az esperesi szolgálat felelősségét is hordoztam. Ő nem engedett: „Az igazságért akkor is ki kell állni, ha az állásunkat, egzisztenciánkat veszítjük el miatta. Csak ilyen szabadsággal lehet/szabad élni, dolgozni.”

Balczó András élő lelkiismerete az egyháznak és a társadalomnak. Nem hagy minket békén megalkuvásainkban. A Nemzeti Színházban most is Isten ígését szövegezte az erő, szeretet, józanság Lelkéről.

Szabó Lőrinc *Semmiért Egészen* című verséből idéztem:

*Mutasd meg a teljes alázat
és áldozat
örömét és hogy a világnak
kedvemért ellentéte vagy.*

Beszédét ülve mondta el. A végén felállt, felemelte botját, vidáman bemondta a mikrofonba: „Meggyógyultam!” Majd összecuska a teleszkópos botot, és biztonságosan lépdelve elhagyta a színpadot. Isten jelenléte, ígéje, a Lélek általi szó rendező a dolgokat. Hálásak vagyunk ezért a nagyszerű, némelyek számára „kellemetlen” emberért. Isten éltesse őt velünk együtt most és az örökkévalóságban!

■ SZEVERÉNYI JÁNOS

Pásztorbottal az úton

Egy szolgálat mérföldkövei

Merre tovább? címmel beszélgetett január közepén Boda Zsuzsa, a Luther Kiadó munkatársa az Üllői úti evangélikus könyvesboltban Gáncs Péter püspökkel. A Déli Egyházkerület idén május 24-én, hatvanhetedik születésnapján nyugdíjba vonuló lelkészi vezetője sok mindent megosztott – az apai örökségétől a jövőbeli terveig – a könyvesbolti esték legutóbbi alkalmanak hallgatóságával. A beszélgetés szerkesztett változatát közöljük.

A családi örökség feltárását a nagyszülők megismerésével érdemes kezdeni. Idősebb Gáncs Aladár, az apai nagyapa missziói lelkészként dolgozott. Sajnos fiatalon hívta őt magához az Úr. Az anyai nagyapa, Hybl József teljesen más hivatásnak élt, szobrászművész volt, akinek egyéb köztéri alkotásai mellett a kispesti Kossuth-szobrot (a Kossuth téren) vagy a hősök emlékművét (a kispesti evangélikus templommal szemben) köszönhetjük.

Gáncs Péter nem ismerhette egyik nagyapját sem, mert Gáncs Aladár 1935-ben, míg Hybl József 1945-ben hunyt el. „Nekem nem volt nagyapaélményem – mondta a püspök –, ezért is érzem annak felelősségét, hogy most a saját unokáimnak legyen sok pozitív vagy egyáltalán saját élményük velem.”

Bár nagyapáit nem ismerhette, a nagyanyáktól sokat hallott a két különleges férfiről, akik, ha úgy tetszik, külön világból jöttek, hiszen az idősebb Gáncs Aladár ébredési teológus, míg Hybl József művészlelkes volt.

Szülői kötelék, nyíregyházi gyökerek

„A pesti Bethesda-kórházban születtem, de másfél éves koromtól, 1952 decemberétől Nyíregyházán éltünk. Ott nőttem fel, ott is érettségiztem, és ez nagy szerepet játszott a hivatásválasztásomban is, mert nagyon izgalmas gyülekezet volt Nyíregyházán akkor is...”

Édesapja, a szintén lelkész ifjabb Gáncs Aladár örökölte édesapjától a missziói lelkületet. Éveken át rendszeresen közölte írásait az *Evangelikus Élet Élő víz* rovata. Ezeket 2005-ben kötetben is megjelentette a Luther Kiadó; a könyv mindmostanáig igen keresett

olvasmány. Gáncs Aladár kiváló orgonista és Bach-szakértő is volt – Az ötödik evangélista? címmel könyvet is írt a zeneszerző-óriásról 1985-ben –, és ez különös módon hatott fiának a pályaválasztására: „A gimnázium éveim alatt, a nyári szünetben eljutottunk az

»tirpák« gyerek izgatottan vártam, hogy mi lesz. Majd Groó Gyula cuppogó, nem szelelő pipájával a szájában megkérdezte: »Apád orgonálgat még? Na jó, menjél.« És ezzel fel is vettek. Apám és az orgona tehát ebből a szempontból is komoly szerepet játszott a hivatásom alakulásában. 1969-től pedig nagyon szép öt évem kötődik a teológiához.”

A zene a családalapításban is szerepet játszott: későbbi feleségét, Hafenschner Mártát a Lutheránia énekkarban ismerte meg. „Valahogy úgy ült a baszszus, hogy jó rálátás volt az altra, és ki-

FOTÓ: KALLOS BEA / MTVA

NDK-ba. Láthattuk a Luther-városokat, templomokat, orgonákat. Akkor nagyon megfogott, hogy bár sokkal keményebb diktatúra volt a keletnémeteknél, de az egyháznak fantasztikus tartása volt. Ott engem akkor megérintett az az egészséges, protestáns gondolkodás, amely ha úgy tetszik, lutheri örökségünk” – mondta Gáncs Péter.

Bár némettanárának nyomására beadta a felvételi papírját a debreceni egyetem német-magyar szakára, végül nem ment el a felvételire. Jelentkezett azonban a teológiára is, ahol a felvételi rendkívül érdekesen, azaz egyszerűen zajlott az Üllői út 24.-ben. „Groó Gyula dékán úr vezette a felvételit, én pedig mint vidéki,

szúrtam azt a szép lányt. Utána már nem is annyira Bach szeretete miatt jártam a Lutherániába...” Három gyermekük született. A legidősebb Tamás, aki a kelenföldi gyülekezet igazgató lelkésze, a középső Kristóf, az Ökumenikus Segélyszervezet kommunikációs igazgatója, Tünde pedig óvónő. A három gyermek eddig öt unokával ajándékozta meg Gáncs Pétereket.

Nagytarcsai szolgálatban

A budavári segédlelkészség után az első önálló szolgálati helye a rákoscsabapécel-isaszegi társgyülekezet lett, innen hívták Nagytarcsára. ►

FOTÓ: GÁNC S PÉTER CSALÁDI ARCHÍVUMA

„1980 őszén jöttek át hozzám a nagytarcsai gyülekezeti vezetők, hogy meghívjanak. Kicsit összerendeztem, amikor mondta elődöm, hogy vasárnap hét szolgálata van. Hihetetlen pezsgő gyülekezetet örökölttem tőle. Amikor odakerültem, azt mondták, ezeralahány lakosa van a falunak, és abból közel ezer evangélikus.”

Tizenhat évig szolgált a településen, ahol egyik elődje például Sztéhlo Gábor volt. Közvetlen elődje Győri János polihistor, gyülekezet- és faluépítő lelkész, aki egyben keresztapja, nagybátyja volt. „A mai napig hálás vagyok, hogy nyugdíjba vonulása után tizenhat évig, haláláig vasárnaponként ott ült a szószék alatti padban. Ha kértem, szolgált, ha nem kértem, hallgatott. Jó volt, hogy elődömként ott helyben támogatott, és nem eltűnt a gyülekezetből.”

Nagytarcsán az evangélikus templom mellett akkor egy katonai lakótelep volt. Ebben a környezetben a gyülekezet egy hirdetőszekrényt tett ki. „A szép, díszes,

Luther-rózsás vitrint egyfajta misszió-
nak, provokációnak is fel lehetett fog-
ni, de nem bántották. Tarcsán volt egy
bizonyos tekintélye az egyháznak. Na-
gyon büszkék voltunk akkoriban erre a
hirdetőszekrényre, amely mind a mai na-
pig megvan, benne a napi, heti igével és
más hirdetőanyagokkal.”

Gáncs Péter szolgálata alatt kezdte
meg működését a nagytarcsai evangé-
likus óvoda. „Benne volt a levegőben a
rendszerváltáskor, hogy az egyházak újra
indíthatnak majd intézményeket is. Azt
vallom, hogy minden gyülekezet jövőjét
nagy mértékben tudja segíteni egy óvoda.

A Magyarországi Evangélikus Egyház három egyházkerületet foglal magában, az Északit, a Délit és a Nyugatit (Dunántúlit). A Déli Egyházkerületben öt egyházmegye található: a Pesti, a Kelet-békési, a Nyugat-békési, a Bács-Kiskun és a Tolna-Baranyai. Földrajzi kiterjedését tekintve a Déli Egyházkerület a legszélesebb. A kerület emblémáját, amely egy növekedő búzakarászt ábrázol, benne a kereszttel, egy békéscecsabai diáklány tervezte.

Ahogy kis idő múlva megnyílt a lehetőség az óvodaalapításra, és helyben volt rá fogadtatás – például Soltvadkerten, Várpalotán, Nagytarcsán –, hamar elindultak az evangélikus óvodák. Mindannyian tudjuk, hogy az óvodás életkorban mennyire fogékonyak a gyerekek. Hasznos dolog a gimnáziumi oktatás is, de a tizenéves gyerekeknél már sok minden eldőlt, míg a három-négy éves gyerekek szívacsként szívják magukba a tudást.”

Misszió közel s távol

Gáncs Péter 1997-től vállalta el az országos missziói lelkészi szolgálatot. Magyar nyelvű evangélikus rádióműsorokat, missziói magazint, kazettákat készítettek. „Olyan volt ez, mint amikor kinyitjuk az ablakot, és bejön a friss levegő. A rendszerváltással szabadon jöhettek haza azok a missziói lelkületű lelkészek is, akiknek 1956-ban vagy korábban el kellett hagyniuk az országot, és csak kintről tudták segíteni a munkát. Gondolok itt Terray Lászlóra, Pósfay Györgyre, Gémes Istvánra. A rendszerváltáskor hazahozták a lángot ezek az emberek. Nagytarcsán így elkezdődött a rádiómissziói műsorkészítés, és a visszajelzések mutatták, hogy van rá igény. Ezt követte a *Misszió* magazin – a mai *Híd* magazin elődje – és hangkazetták készítése is.”

A missziói napok megszervezése is új és izgalmas feladat lett. „A misszió nem más, mint az egyház mozgásban, így jó, ha van egy olyan kis csapat, amelyik elindul, és kilép a szokásos egyházi keretek és a templom falai közül. Munkatársaimmal általában azt kértük a helyi szervezőktől, hogy lehetőség szerint ne templomban, hanem művelődési házban, iskolában legyen az alkalom, így elérhetünk olyanokat is, akik talán a templomba nem jönnek be. Leginkább az országhatáron belül tartottunk missziói napokat, de eljutottunk Erdélybe, Vajdaságba, a Felvidékre is. Hat évig csináltam, és ma már kicsit kritikusabban látom ezeket az alkalmakat. Bevallom, nem volt energi-

ánk az utógondozásra. Sajnos egy-egy ilyen alkalom után a következő vasárnap már nem volt a gyerekekkel Pötty bohóc, nem volt zenekar, vetítés és gitározás.”

Evangelikus püspök pásztorbottal

Nem bevett gyakorlat az evangélikusoknál, hogy az új püspök pásztorbottal vonul be az iktatására, ám Gáncs Péter így tett: békéscsabai beiktatására Nagytarcsáról egy pásztorbotot kapott, amelyet Tagai Mihály asztalos készített. Egy héttel később a Deák téri gyülekezetbe való lelkészi beiktatásakor Székely Levente néhai erdélyi lelkész lepte meg egy faragott pásztorbottal, amelyre a püspöki ige, a „*legeltesd és őrizd az én nyájamat*” volt faragva. „A zarándok és az úton levés szép szimbólumai ezek. Emellett a bot kampós végével a pásztor az elveszett, bajba került bárányt húzhatja ki. Nekem a pásztorbot egy életre szóló, egyfajta küldetésnyilatkozat és -értelmezés. Mindenképpen tovább fogom őket vinni nyugdíjas püspöki szolgálatomba is.”

Gáncs Péter 1951. május 24-én született Budapesten, a szintén evangélikus lelkész Gáncs Aladár gyermekeként. Gyermek- és fiatalkorát Nyíregyházán töltötte, itt folytatta középiskolai tanulmányait is. 1969 és 1974 között az Evangélikus Teológiai Akadémia hallgatója, 1974-ben Ottlyk Ernő püspök avatta lelkésszé. 1976-ig budavári segédlelkészként szolgált, majd egy évig a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának irodájában dolgozott. 1977–1980 között a rákoscsaba–pécel–isaszegi társgyülekezet lelkésze. 1980–81-ben a Wuppertali Egyházi Főiskolán tanult ösztöndíjasként, majd 1996-ig a nagytarcsai gyülekezet lelkészeként szolgált. 1997–2003 között a Magyarországi Evangélikus Egyház országos evangelizációs és missziói lelkésze. D. dr. Harmati Béla nyugdíjba vonulása után, 2003 júniusában a Déli Egyházkerület gyülekezetei megválasztották püspöküknek. Beiktatására ugyanez év szeptember 6-án került sor a békéscsabai Nagytemplomban. 2010. november 26-án lett egyházunk elnök-püspöke Ittész János utódként, amely tisztséget 2017. november 24-ig töltötte be; utódja Fabiny Tamás lett. Az 1975-ben Hafenscher Mártával kötött házasságából három gyermekük született: Tamás, Kristóf és Tünde.

Gáncs Péter püspökségének időszakához kötődnek az egyházkerületi konfirmandustalálkozók alkalmi; a kötelező kerületi közgyűlések mellett elindította a felügyelői találkozók; lelkészrekreációs és hivatásgondozó alkalmakat szerveztek a kerületben; megalapították a déli kerületi hűségérmet és a kimagasló teljesítményt nyújtó kerületi lelkészeknek, pedagógus-

soknak, illetve diakóniai munkásoknak odaítélhető Tessedik Sámuel-díjat. Megszervezték az egyházkerületi zenei találkozók, továbbra is ápolják-ápolják a külföldi kapcsolatokat; kétévenkénti teológiai konferenciák segítettek elmélyíteni a D. dr. Harmati Béla püspöktől örökölt együttműködést a svédországi, Linköpingi Egyházkerülettel.

Merre tovább?

Nyugdíjba vonulása után az unokák és a család közelében szeretne élni, leginkább a nagyapai teendőket, az emberi kapcsolatok ápolását a középpontba állítva. Mint említette, jó ideje elmaradt találkozásokat is szeretne bepótolni. Mindezek mellett a színpadon, a médiamunkában, a rádióban, írásban továbbra is szeretne szolgálni. „*Nyitott ajtót adtam eléd...*” a címe annak a néhány éve megjelent interjúkötetnek, amely Gáncs Pétert mutatja be, a püspök pedig úgy fogalmazott: ez a biztató ígéret ma is utat mutat, mert bár a hivatalos, aktív püspöki szolgálat ajtaja „bezárul”, nyílnak majd újak.

„Sokféle lehetőség van ma is arra, hogy az ember megtalálja a nyitott ajtókat és a nyitott szíveket, amelyek ugyanúgy várják az evangéliumot, mint korábban. Azt hiszem, olyan hivatás a mienk, amelyből nem úgy készül az ember nyugdíjba, hogy utána elmegy horgászni. Nekem nincs hobbim, a szolgálatom a hobbim. Én másfajta halászatra vagyok hivatva. Abban reménykedem, hogy talán több időm lesz tölteni, olvasni, emberi kapcsolatokat ápolni, és az Úristen tud még használni, így reménységgel nézek a jövőbe.”

■ K. B.

FOTÓ: AZ EVANGÉLIKUS ÉLET ARCHÍVUMA

Emlékezni és őrizni

A Föld legmélyebb pontján címmel jelent meg a Scolar Kiadó gondozásában Uri Asaf író, képzőművész, fordító legújabb prózakötete. A szerzővel a zsidó misztikáról, a kortárs szépirodalom és a vallásos tartalom kapcsolatáról, valamint a Zóhár könyvének magyar nyelvű fordításáról is beszélgettünk.

– Legújabb kötete beszélgetőkönyvként is felfogható, hiszen az írások párbeszédek Izraellel és Magyarországgal, valamint a zsidó misztikával és a mai kor emberével egyaránt.

– Jól látja! Az elmúlt néhány évben és ma is foglalkozom az úgynevezett szent írásokkal. Lefordítottam a *kabbala* első számú forrását, a *Zóhár könyvét*. Ez a kritika szerint a 13. század végén íródott. Ma a teljes *Misnát [a Biblia utáni zsidó irodalom, az úgynevezett szóbeli tan alapja – a szerk.]* fordítom, amely a *Szombat* online folyóiratban jelenik meg. Négyezer *misna* van, jelenleg a fordítás egyharmadán már túl vagyok. Az ezekkel a szövegekkel nap mint nap való együttlét inspirálja a prózáirásaimat.

– A mai magyar kortárs irodalomban a zsidó gondolkodás megjelenítése ilyen erős prózai szövegben tudtommal páratlan. Külföldön sok példa van erre?

– A *Misnának* és a rabbinikus irodalomnak, sőt még a héber Bibliának sincs olyan irodalmi leképezése, amely pregnáns kifejezése lenne ezeknek a forrásoknak. Ebből a szempontból a zsidóságon belül elhatárolódás van a szekuláris és a vallásos hit között. Az izraeli kortárs irodalomban más a helyzet, de az európai és a tengerentúli irodalomban nem találkoztam ilyenfajta feldolgozással.

– A zsidó misztikán túl az álom és valóság irodalmi képének megjelenését fedeztem fel a kötetben...

– Álom és valóság nem idegenek egymástól, sőt egyik buzdítja a másikat. Vannak dolgok, amelyek az ember álmában fogalmazódnak csak meg. Minden évben nyitok egy külön íronaplót, ezekben első helyet foglalnak el az úgynevezett álomélmények. Álmaimat reggel vagy napközben lejegyzem, ha emlékszem rájuk. Többször kényszerítem is magamat arra, hogy felkeljek, hogy le tudjam jegyezni az álmomban megélt élményeimet. Az álomban vannak olyan rendkívül intim kifejezések, célzások és ötletek, ame-

lyek csak ott, abban a helyzetben fogalmazódnak meg. Valóban benne vannak a szövegekben, sőt valójában ezek vezetik a szöveget.

– Több írásában is előkerül az Úrral való beszélgetés. Mit jelent önnek az imádság?

– Életformámat tekintve szekuláris zsidó vagyok, de a hagyomány bennem él. Volt egy olyan időszak, amikor mindennap elmondtam a szükséges és előírt imádságokat. Ez egy évig tartott. Ma már nem tudok imádkozni, de elvégzem az ennek megfelelő tennivalót. Van egy olyan mondás, hogy ha valaki *Tórát* tanul, akkor nem kell imádkoznia. A *Tórában* van a legfontosabb imádság, a *Smá Jiszraél*, azaz *Halljad, Izrael*. Ha valaki ezt elmondja, akkor az olyan, mintha a *Tórából* idézne. Mózes könyvein túl a próféták könyvei, a *Talmud*, a *Misna* és a rabbinikus exegézis is a *Tóra* része. Ezekkel foglalkozva olyan, mintha imádkoznék.

keresésével, azaz az Isten mint apa képevel szemben az Isten felől közelít, és azt állítja, hogy Isten keres minket, neki is szüksége van ránk. Mai napig nem tudunk állást foglalni e két megközelítéssel kapcsolatban. Lehet, hogy ez párhuzam, azaz mindkét oldalról igaz a keresés...

– „Zsidónak lenni: emlékezni és őrizni.” Mit jelent ez önnek?

– Ez a mózesi parancs az egész zsidóság számára meghatározó, ugyanis ez az, ami összetart minket mint népet. Az emlékezés azt jelenti, hogy tudjuk, az Úr az, aki a törvényt adta a Sínai-hegyen, ő az, aki kivette a népet az egyiptomi fogságból, és ő az, aki bevezette a népet Kánaán földjére. Emlékezni kell továbbá, hogy mit tett az Úr a néppel a vándorlások alatt. Ez volt a Mózes korabeli emlékezés. Az őrzés parancsolata a *Tóra* naponkénti tanulására irányul. Az őrzés a zsidóság első számú tevékenysége, másrészt értelmet ad az ember életének.

– Mit jelent a *Tóra* naponkénti tanulása?

– A tanulásról van egy érdekes megállapítása Moses Maimonidésznek, héberül Rámbámnak. A *Misna kommentár*ok című könyvében azt írja, hogy Mózes

Álom és valóság nem idegenek egymástól, sőt egyik buzdítja a másikat. Vannak dolgok, amelyek az ember álmában fogalmazódnak csak meg.

– „Jób időtlen idegen. Jób megértette, hogy nem őerte van Isten. Pedig mindenki ezt szeretné” – fogalmaz egyik most megjelent írásában. Olyan ez, mintha azt kérdeznénk, hogy hol a helyünk a világban?

– Abraham Joshua Heschel [1907–1972] rabbi, filozófus egyik könyvének az a címe, hogy *Isten keresi az embert*. Ebben a kiváló szerző azzal foglalkozik, hogy nemcsak az ember keresi az Istent, hanem az Isten is keresi az embert. Heschel a jóbi képpel, az ember isten-

idejében az Isten magához rendelte Mózeset, és nemcsak a törvényeket, hanem azoknak a magyarázatát is átadta neki. A törvény a *Tízparancsolat*, amelyhez a magyarázat a *Misna*. Ezeket Mózes átadta Áronnak, aki továbbadta az ő fiainak, és így tovább. Ők a törvényt mindig annak magyarázatával együtt tanulták, és időről időre elmondták, valamint továbbadták azt. A *misna* szó ismétlést jelent. Alapvetően ez a zsidó lét. Ma sajnos a szekuláris zsidóság eltávolodott ettől, illetve a nagyobbik része nem foglalkozik

A SZERZŐ FELVÉTELE

ezzel. Azt gondolom, hogy ez az eltávolodás azonban csak virtuális, lélekben nem történt meg. Ezért van az – ez különösen Izraelben érezhető –, hogy az emberek visszafordulnak a hagyományokhoz.

– **Haifában született, Budapesten nevelkedett, majd Izraelben élt, de tizenöt éve már ismét Magyarországon lakik. Hogyan éli meg ezt a két különböző kultúrát?**

– Sokszor gondolkodom rajta, hogy ezt a két világot hogyan tudom áthidalni. Gyermekeim Izraelben élnek, így Izraellel ma is nagyon szoros a kapcsolat. A két világ találkozása számomra az írásban jelenik meg. Írásaimban a zsidó hagyomány kisugárzását próbálom összefogni és megélni az anyanyelvemen.

– **Korábban dolgozott a jeruzsálemi Jad Vasem Intézetnél, ahol közreműködött a Randolph Louis Brahm holokausztkutató, történész által vezetett kutatásban. Ekkor az áldozatok nevei mellett a mentők, a „világ igazainak” neveit és történeteit is kutatták. Ön így ismerte meg többek között Szechlo Gábor evangélikus lelkész tevékenységét**

is. Ma mennyire feldolgozott ez a lista, és mennyire valósul meg az áldozatok és az életüket mentők emlékezetápolása?

– Erre hivatott a Jad Vasem Intézet. Itt az „emlékezz és őrizz” parancsának megfelelően ápoljuk az elpusztított emberek emlékezetét. Az interneten is elérhető az az adatbázis, amelyikben megtalálható az elpusztított hatmillió áldozatnak nemcsak a neve, hanem további számos információ is, amelyek megmutatják, hogy ki volt az az „egyes ember”, akit a soa idején elpusztítottak. Az intézet az életmentők névsorát is közreadja, őrjük is emlékezünk. Több ezer név van, akik a „nemzetek jámborai”. Az ő adataik is megtalálhatók. Ehhez hasonló Washingtonban az Egyesült Államok Holokauszt Emlékmúzeuma, amely szintén hatalmas anyaggal, de főleg az oktatásra koncentrál. Magyarországon a budapesti Holokauszt Emlékközpontot ismerem, és nagyon jónak tartom.

– **Az ön fordításában jelent meg 2014-ben *Zohár* címmel a középkori zsidó bölcselet alapját képező *Zohár* – *A ragyogás könyve* egyik részének jegy-**

zetekkel ellátott fordítása. Mit jelent az ön számára ez a könyv?

– A *Zohár* exegézis, azaz bibliamagyarázat. Ezt Biblia nélkül nem is lehet olvasni. Sok munka előzte meg a fordítást, ugyanis a *Zohár* arámi nyelven íródott. Segítségül vettem a francia és az angol fordításokat is. A *Zohár* nem egy könyv, hanem egy könyvtár. Én a *Teremtés könyvével* foglalkozó részt fordítottam le, ez jelent meg közel ezer oldalon. Három éven keresztül napi szinten foglalkoztam ezzel. Ez az ismert bibliai történeteket közel hozza hozzánk, és megmutatja, hogy a Gondviselés hogyan követ minket, hogyan avatkozik bele az életünkbe. Olyan ez mint a *deus ex machina*, azaz beeláthatunk általa a gépezetbe. A *kabbala* lényege, hogy van egyfajta gépezet, amely az emberek cselekedetei és a világ mögött áll, és azokat irányítja. Az irányító az isteni jelenlét, amely mindennek a háttérben áll. Ez mutatja meg, hogyan jön le fentről a fény, és hogyan reagálunk mi minderre. A fent és a lent között létrejövő kapcsolat valójában az egész élet lényege...

■ GALAMBOS ÁDÁM

Hogyan is bízhatnánk meg újra egy ügynökben?

Ügynökügy Magyarországon és az egyházban

Műltfeldolgozás, ügynökügyek, emlékezetpolitika címmel tartott rendezvényt az Eötvös József Csoport január 17-én a Párbeszéd Háza Pázmány Péter-termében. A vitán Sólyom László volt köztársasági elnök, az Alkotmánybíróság egykori elnöke, valamint két történész, Ungváry Krisztián és Stefano Bottoni vett részt.

Sólyom László – aki korábban az ügynökakták nyilvánosságát a rendszerváltás három nagy adóssága között említette – az egykori alkotmányozási folyamat kulisszái mögé kalauzolt el minket, hangsúlyozva, hogy bár a társadalom joggal várta el a diktatúra alatt elkövetett bűnök elkövetőinek megbüntetését, az elszámoltatást nem helyezhették a jogállam kiépítésének elébe. Szükséges volt a büntetőjogi garanciák biztosítása (például hogy senkit sem lehet elítélni olyan bűncselekményért, amelyet az elkövetés pillanatában törvény még nem tiltott; vagy az elévülési időt nem lehet utólag meghosszabbítani). Az alkotmányozási folyamatban a jogállam kereteinek kiépítése élvezett prioritást, így azonban a diktatúra idején elkövetett bűnök nagy része büntetlenül maradt. Ugyanakkor felhívták a figyelmet arra, hogy az 1956-os forradalommal kapcsolatos bűnök háborús, illetve emberiség elleni bűncselekményeknek minősülhetnek, és mint ilyenek a genfi egyezmény alapján sohasem évülnek el. Ironikus, hogy az Alaptörvény végül is kimondja az elévülhetetlenséget, gyakorlatilag beemelve a Zétényi–Takács-féle törvényjavaslatot.

Nincs mindig katarzis

A volt köztársasági elnök ugyanakkor utalt arra, hogy a jogi megoldás nem okoz szükségszerűen katarzist. Említette a dél-afrikai példát az apartheid utáni jóvátételre, amely a morális helyreállításra és a megbocsátásra koncentrált, és elemezte a nyugat-európai rendezések hiányosságait.

Ungváry Krisztián ironikus megjegyzéssel kezdte előadását, meglepetést

színelve a zsúfolásig megtelt előadóterem láttán, hiszen – idézte Kövér Lászlót és Boross Pétert – „az ügynökkérdés ma már csupán néhány beteg lelkű embert érdekel”. A történész három „hungarikumot” említett a kérdés kapcsán, amelyekre azonban nem lehetünk büszkék. Az első az, hogy a törvényjavaslatokban kettévált az iratnyilvánosság és a felelősségre vonás. A második, hogy a lusztrációról (átvilágításról) szóló törvényben csak a belső elhárítást vették figyelembe, amikor az ügynökhálózatot derítették fel, és nem vizsgálták például a katonai hírszerzést. A harmadik pedig az úgynevezett „ügynök-perek” jelensége, ugyanis Magyarországon tömegesen nyertek pert magánszemélyek az őket ügynöknek nevező újságírók ellen. Ennek egyik oka a törvény csalóka definíciója az ügynökre: aki fedőnéven jelentett, aláírt egy szervezési nyilatkozatot, és anyagi juttatásban részesült hírszerző tevékenységéért. A három kritérium azonban a legritkább esetben érvényesült egyszerre. Ungváry Krisztián szerint érdemes az ügynökkérdést tágabb összefüggésben értelmezni, ugyanis a rendszerváltás utáni közszereplőknek a diktatúra alatti viselkedése és különböző típusú érintettsége gyakran vált hétköznapi politikai játszmák eszközévé (például Antall József titokzatos „borítékjai”).

Kisemberek történetei

Stefano Bottoni szerint a rendszerváltás miatti csalódottságunk leginkább az elmaradt katarzis és elitváltás rovására írható. Nemzeti katarzis inkább ott volt tapasztalható, ahol új államalakulatok jöttek létre, például Szlovéniában, a Baltikumban vagy

Ukrajnában. Utóbbi térségek egyszerűen elhatárolták magukat a szovjet múlttól, és ennek megfelelően teljes iratnyilvánosságot biztosítottak. Bár kutatható a diktatúrikus múlt, a szembenézés annyiban mégsem valósult meg, hogy ezekben a posztszovjet államokban nem vállalnak kontinuitást az előző rendszerrel, és a rendkívül normatív történelemszemlélet miatt a publikálás sem támogatott. Az olasz származású történész hangsúlyozta, hogy az ügynökök története gyakran a kisemberek, a hétköznapi kollaboráció története. Ezekre a szálakra kevésbé figyelünk, mint a közszereplők terheltségére, pedig tanulságos egy-egy élettörténeten belül értelmezni a hosszabb-rövidebb konspiratív együttműködést a hatalommal. Az emlékezetpolitikával kapcsolatban feltette a kérdést: a felejtés politikájával szemben (amelyet szerinte a német–francia kapcsolatokban fedezhetünk fel a második világháború után, amikor is az együttműködés érdekében eltemették az évszázados sérelmeket) milyenfajta emlékezetpolitikát hozunk létre? Mennyire értjük meg a kontinuitást és a diszkontinuitást a rendszerváltás előtti és utáni állam között?

A vitát két szakkollégista hozzászólása tarkította. Cseh Barnabás, az Eötvös Loránd Tudományegyetem politológia szakos hallgatója, a Szent Ignác Jezsuita Szakkollégium tagja mint 1990 után született fiatal ember kívülállónak tekint a történetekre, azonban hangsúlyozta, hogy „ha nem tiszta a múltunk, nem lehet jövőnk sem”. Mielőtt felkérést kapott a hozzászólásra, nemigen érdekelte a téma, azonban ahogy egyre mélyebbre ásta magát, ráébredt, hogy az ügynökkérdés mélyén gyakran megrendítő személyes és családi drámák húzódnak (a Pokorni-ügyet emelte ki). Szuhai Flóra, a Rajk László Szakkollégium diákja az emlékezetpolitikával kapcsolatosan arról beszélt, hogy miért nem változtatta meg a szakkollégium a nevét a rendszerváltáskor, ahogyan az akkoriban

elvárt-elvárható lett volna. 1974-ben az egykor áldozattá vált kommunista politikai nevét egyfajta rendszerkritikus éllel kezdték használni, és a demokratikus közgyűlés úgy döntött, hogy az intézmény nevét nem lehet egyszerűen napi politikai elvárásoknak alárendelni. A múlt feldolgozásakor felül kell emelkedni a pártpolitikai, ideológiai szempontokon.

„A ti igenetek legyen igen, a nem pedig nem”

Sokan voltak közöttük, akik zsarolásnak, fenyegetésnek engedve működtek együtt, mások azzal nyugtatták magukat, hogy ők „nem ártottak senkinek” a jelenéseikkel, nem mőszeroltak senkit. Akkor miért bántja az erkölcsi érzékünket mégis annyira, hogy egykori munkatársaink, szomszédaink, lelkeszeink és jelenlegi vezetőink között voltak ügynökök?

A besúgóhálózat az egyszerű embert tette a diktatúra fogaskerekévé. A Kádár-rendszert nem csupán a hatalom közvetlen hasznélvezői működtették, hanem az átlagpolgárok, akkor is, ha ideológiai-ig nem értettek vele egyet. Sőt előszeregettel szerveztek be pártonkívülieket, egyházi személyeket, köztisztviselőket, álló polgárokat, akikre a környezetük nem gyanakodott. A bizalmas információkkal való visszaélés, az a tény, hogy valaki „jelentett rólam a hátam mögött”, szembemegy az emberek közti alapvető kommunikációs alapelvekkel még akkor is, ha fizikai ártalom nem származott ebből. Aki életének egy szakaszában már tervszerűen szembement ezzel, abban hogyan is bízhatnánk meg újra?

Az ügynököknek még a saját családjá elöl is titkolnia kellett a tevékenységét. Ez a tény alapvetően elmagányosította az embereket, rákényszerítve őket, hogy egyénileg birkózzanak meg a lelkiismeretükkel. Ily módon ez a jelenség teljes mértékben szembement a kereszténység alapértékeivel, amelyeket az őszinteséggel, az önreflexióval, az egyértelműség világával kelene azonosítani – Jézus tanítása szerint.

Ügynökök az egyházban?

Az egyházon belül külön tényfeltáró bizottság foglalkozik a múlt feltárásával, kutatják az anyagokat, segítik a szembenézést a diktatúra alatt elkövetett bűnökkel. Miért van erre szükség? Ami történt, megtörtént,

spongyát rá – mondhatnánk. Az egyházi ügynökök legnagyobb része nem jószántából és nem testvérei iránti rosszindulatból jelentett, hanem a fenyegetés miatti félelemből, zsarolásnak engedve vagy egy megkötött kompromisszum részeként. Ugyanakkor szembe kell néznünk azzal a ténnyel, hogy az egyház miképpen segítette az államhatalmat a legkülönbözőbb módokon, és a diktatúra hányféle eszközzel igyekezett rátelepedni az egyházra, korlátozva annak önrendelkezését, miközben a nemzetközi fórumokon mi itt, a „legvidámabb barakkban” mind olyanok voltunk, „mint egy nagy, boldog család”.

Nem az egyének meghurcolásáról kell, hogy szóljon a múlt feltárása, hanem a rendszer gonosz mintáinak felismeréséről, elősegítve a bűnbánatot és a jövőbeli hasonló kísértések elkerülését. Hiszen a kísértés általában nem a két pont közötti legrövidebb úton jön, hanem gyakran kegyes köntösben, magát a „nagyobb jó”-nak feltüntetve. Erkölcsi döntéseinkben nem az egyértelmű jó és az egyértelmű rossz

fontosnak a további nyilvánosságot? Szeretném, ha az egyházam ebben példamutató lenne, nemcsak az igazság felderítésével (amennyire ez emberileg egyáltalán lehetséges), hanem a bűnbánat és a bűnbocsánat gyakorlásában is. Az evangélikus megújulás ugyanis a 95 tételtől kezdve a bűnbánat és a bűnbocsánat helyes értelmezéséért és gyakorlásáért harcol. Miért félünk mégis szembenézni a múlt bűneivel? Hiszen ez az általunk hirdetett evangélium szíve! Isten megbocsátásra kész szeretetétbe vetett bizalom – éppen ez segíti a bűnök megvallását, akár hangos kimondását a közösség nagyobb nyilvánossága előtt.

Félelem a megszégyenüléstől

A zsarnokság egyik legerősebb fegyvere a félelem. A rendszerváltás után is működik az ősi reflexünk, hogy takargatjuk magunkat, múltbeli vétkeinket igyekszünk magunk gyártotta fügefalevelek mögé

FOTÓ: HÍRTV.HU

között választunk, hanem ezeknek a legkülönbözőbb árnyalatokban játszó, homályos kimenetelű lehetőségeit mérlegeljük. A legjobb tanulással azok a történetek szolgálnak, amelyek az államhatalommal együttműködőket nem démonizálják, de nem is nyújtanak olcsó felmentést, hanem bemutatják a beszerzés körülményeit, a hírszerző tevékenységet, hogy megismerkedhessünk annak komplex rendszerével.

Ha valaki nincs rajta egy ügynöklistán, az önmagában nem garancia az illető makulátlan jellemére, hiszen számos oka lehetett annak, hogy valaki ilyen módon nem vált érintetté. Miért tartom mégis

rejteni. A szegénytől való rettegés akadályozott meg sokakat, hogy maguktól, a lelepleződés előtt kiálljanak a nyilvánosság elé. Öngazolás és öngazultság helyett mi, evangélikusok a megigazulásban hiszünk. Abban az igazságban, amelyet egyedül Isten ajándékozhat nekünk Jézus Krisztusban, és amelyet nem önmagunkban, vélt vagy valós jótetteinkben találunk meg. Nem az önmagát ajnázó, másokat lenéző, pökhendi farizeus, hanem az önmagával szembenéző, gyarlóságát vállaló ember nyeri el Isten irgalmát – és paradox módon csak ő válhat igaz emberré.

■ SEBEN GLÓRIA

Versek a házasság hetére

KISFALUDY ATALA
Férjemhez

Azt kérdezed, az fáj neked
Tőlem, édes angyalom,
Hogy tehozzád, hogy felőled
Mért szól oly ritkán dalom?

Ha beszóhetném dalomba
A nap fényes sugarát.
S elkerhetném a virágtól
Szépségét és illatát,

Hogyha odakölcsonőzné
A szivárvány színeit,
És az egész nagy természet
Minden ékességeit,

S ha e sok fény és dicsőség
Mind átragyogná dalom –
Akkor zenghetne felőled,
Kedves, édes angyalom!

De így felőled dalolni
Hol vennék én szavakat?
Azért engedd, hogy téged csak
Hallgatva imádjalak!

PETŐFI SÁNDOR
Feleségek felesége...

*Feleségek felesége,
Lelkemadta kicsikéje!
Jer ide már az ölembe,
Mulassak veled kedvemre.*

*Szerettelek lánykorodban,
Szeretlek most százszor jobban,
Nem százszor, de ezerszer te,
Ha meg nem haragszol érte.*

*Nem is tudja a nőtelen,
Mi az igazi szerelem;
Hogy tudná az istenadta?
Még csak akkor tanulgatja.*

*Nőtelen ember szerelme
Csak virág a kalap mellett;
S most a szerelem énnékem
Lélegzetem, szívverésem.*

*De boldogok is vagyunk ám,
Ugye, lelkem kis Juliskám?
Meg se' várjuk a halálunk,
Elevenen égbe szállunk!*

TOMPA MIHÁLY
Egy ifju párhoz

*Sziveteknek vágya bétölt,
Mi volna még álmatok:
Kik az oltár szármolyánál
Kezet fogva állotok?*

*Külön, két kis bujdosó ér
Vala eddig éltetek,
Mely a sziklás rengetegben
Cél s kedv nélkül tévelyeg.*

*S egyesülten cseveg, csillog,
Hullámszik e gyors patak;
Kebelére önnelve
Virágszirmok hajlanak.*

*Szerelmetek tarka színnel
Rajzolgatja a jövőt;
Szép álmoként minden óra
Bűvös, bájos arcot őlt.*

*Szent hűséget, boldogságot
Hagyjon hátra e varázs!
A fényes láng ellobog bár:
Maradjon meg a párás! –*

DSIDA JENŐ
Arany és kék szavakkal

Miképen boltíves,
pókhálós vén terem
zugában álmodó
középkori barát,
ki lemosdotta rég
a földi vágy sarát,
s már félig fent lebeg
a tiszta étheren,
ül roppant asztalánál,
mely könyvekkel teli,
s a nagybetűk közébe
kis képecskéket ékel,
Madonnát fest örökké
arannyal s égi kékkel,
mígnem szelid mosollyal
lelkét kileheli –

úgy szeretnék én is
lámpásom esteli,
halavány fénye mellett
megörökíteni, drága
arany és kék szavakkal
csak Téged festeni,
míg ujjam el nem szárad,
mint romló fának ága,
s le nem lankad fejem
a béke isteni
ölebe, én Szerelmem,
világ legszebb Virága.

RADNÓTI MIKLÓS
Kis nyelvtan

*Én én vagyok magamnak
s néked én te vagyok,
s te én vagy magadnak,
két külön hatalom.
S ketten mi vagyunk.
De csak ha vállalom.*

Ha két darab fát összeteszünk, kereszt lesz belőle. Ez szép allegória a házasságra.

EÖTVÖS JÓZSEF

Hány szögletű Jézus kerek erdeje?

Lázár Ervin meséje a Bethlen Téri Színházban

A Négyszögletű Kerek Erdő című meseregényből készült darabot legutóbb a Nagyvárad Szigligeti Színház Lilliput Társulatának vendéjátékában lehetett megtekinteni az anyaország fővárosában. A Vendégváros Fesztivál keretében január 21-én bemutatott előadás minimális díszlet között zajlott, a jelmezek is inkább jelképszerűek voltak, mert Szabó Attila rendező a színészek játékára kívánta ráirányítani a figyelmet. A hetvenperces előadásban mindez remekül sikerült is.

Sokak számára jól ismertek a mese szereplői: Bruckner Szigfrid, a cirkuszból kiöregedett, egykor nagy hírű oroszlán; Ló Szerafin, a kék paripa; Aromo, a nagyeszű nyúl; a macskaforma, szeleburdi Vacskamati; Nagy Zoárd, a lépkedő fenyőfa; a butácska, de annál jószívűbb Szörnyeteg Lajos; Dömdödöm, aki csak ennyit tud mondani: dömdödöm, valamint természetesen a csapat vezére, Mikkamakka, aki szintén egy macska.

Mindannyian a Négyszögletű Kerek Erdőben laknak. Nomen est omen – a név kötelez –, ahogy az erdőnek különleges neve van, úgy lakóinak is különleges a története. Azt is mondhatnánk, különleges gyűjtőhely a Négyszögletű Kerek Erdő. Ahogyan a Lilliput Társulat előadásában is láthattuk, az erdőn kívül a kivénhedt Bruckner Szigfrid (Daróczi István) már senkinek sem kellett, Ló Szerafin (Németi Emese) kék színét az emberek sehogy sem tudták elviselni, így ha épp nem sikálták, akkor „lószerűre” festették őt. Aromo nyúlnak (Csepei Róbert) Nyúlfutást Oktató Főtanfolyamon kellett részt vennie. A bizottságnak azonban nem tetszett a futása, így arra utasították, hogy egy teknősbékától tanuljon meg futni. Vacskamati (Oláh Anikó Katalin) a feledékenységével sokaknak okozott bánatot, a kicsit butácska Szörnyeteg Lajost (Birtalan Katalin) pedig rendszeresen lóvá tették, nagyokat mulatva rajta. És hát ki hallott már lépkedő fenyőfáról?! Nagy Zoárd (Lélek Sándor Tibor) is kilógott a sorból...

Dömdödöm (Balogh Judit) története egyenesen megrendítő. Ő ugyanis egy-

szer megszeretett valakit. El is indult, hogy elmondja neki, „szeretlek”. Ámde útközben sokszor hallotta, hogy mások feltételhez kötik a szeretetet: „Én igazán szeretem magukat, de ha még egyszer átjön a tyúkjuk a kertembe!...” Egy má-

FOTÓ: NAGYVÁRADI SZIGLIGETI SZÍNHÁZ

sik alkalommal egy poroszló püfölt egy rongyos gyereket: „Én szeretem az embereket – ordította a poroszló, és zitty! a somfa pálcával –, de azt nem tűrhetem...!” Dömdödöm nem értette, az emberek miért kötik a szeretetet feltételhez, és miért csak akkor szeretik a másikat, ha az úgy viselkedik, ahogy ők elvárják tőle. Ezért amikor odaért az általa megszeretett illetőhöz, csak annyit mondott neki: dömdödöm. Azóta sem mond mást...

Mikkamakka, a macskavezér (Stéfán Bodor Mária), amikor látta, hogy meny-

nyire kilógnak a sorból, és az átlagostól eltérő tulajdonságaik miatt mennyi bánat és szomorúság jut osztályrészül nekik, egymás után elhívta őket a Négyszögletű Kerek Erdőbe. Azóta is ott élnek együtt, szeretetben. Ide vitte magával Erzár királyt is (Hanyecz Debelka Róbert), hogy elűzze a szomorúságát, és megismertesse vele az erdő lakóit.

Miközben néztem a nagyvárad színesek játékát, egy másik könyv másik mondatai kezdtek a fülemben csengeni: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én

megnyugvást adok nektek.” (Mt 11,28) „Nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, hanem a betegeknek.” (Mt 9,12) „...az én békességemet adom nektek; de nem úgy adom nektek, ahogyan a világ adja. Ne nyugtalanokdjék a ti szívetek, ne is csüggedjen.” (Jn 14,27)

Lázár Ervin négyszögletűnek gondolta a kerek erdőt. A színház ajtaján kilépve azon a kérdésen morfondíroztam: akkor vajon hány szögletű lehet Jézus kerek erdeje?

■ BODA ZSUZSA

Madáretető

A hogy telnek a hideg napok, úgy fogja a madarak számára elérhető eleség a természetben. Aki közületek eddig még nem tett ki madáretetőt, az most biztosan nagy örömet szerezne a környék kis szárnyasainak néhány jó falattal. Fontos azonban tudni, hogy a madarak hamar hozzászoknak a helyhez, ahol eleséghez jutnak, sőt attól kezdve számítanak is erre. Tehát csak akkor kezdjük el a madarak etetését, ha egészen addig kitértünk, amíg szükséges!

Egyszerű kis házikó is megteszi. Akár fából, akár PET-palackból készül, a célnak megfelel. Néhány gyorsan elkészíthető madáretetőt láthattok a képen.

A madarak magokkal, állati fehérjékkel (kukacokkal, rovarokkal) táplálkoznak. Ezeket kell ilyenkor biztosítanunk szá-

mukra. A magok közül népszerű a natúr – akár a legolcsóbb fajta, nem sózott, nem pirított – napraforgó. Mi időnként egész fej napraforgókat teszünk el ősszel erre a célra. Ilyenkor pedig, amikor kiteszük a madaraknak, egy kis folton megkezdjük a kerek tányérral.

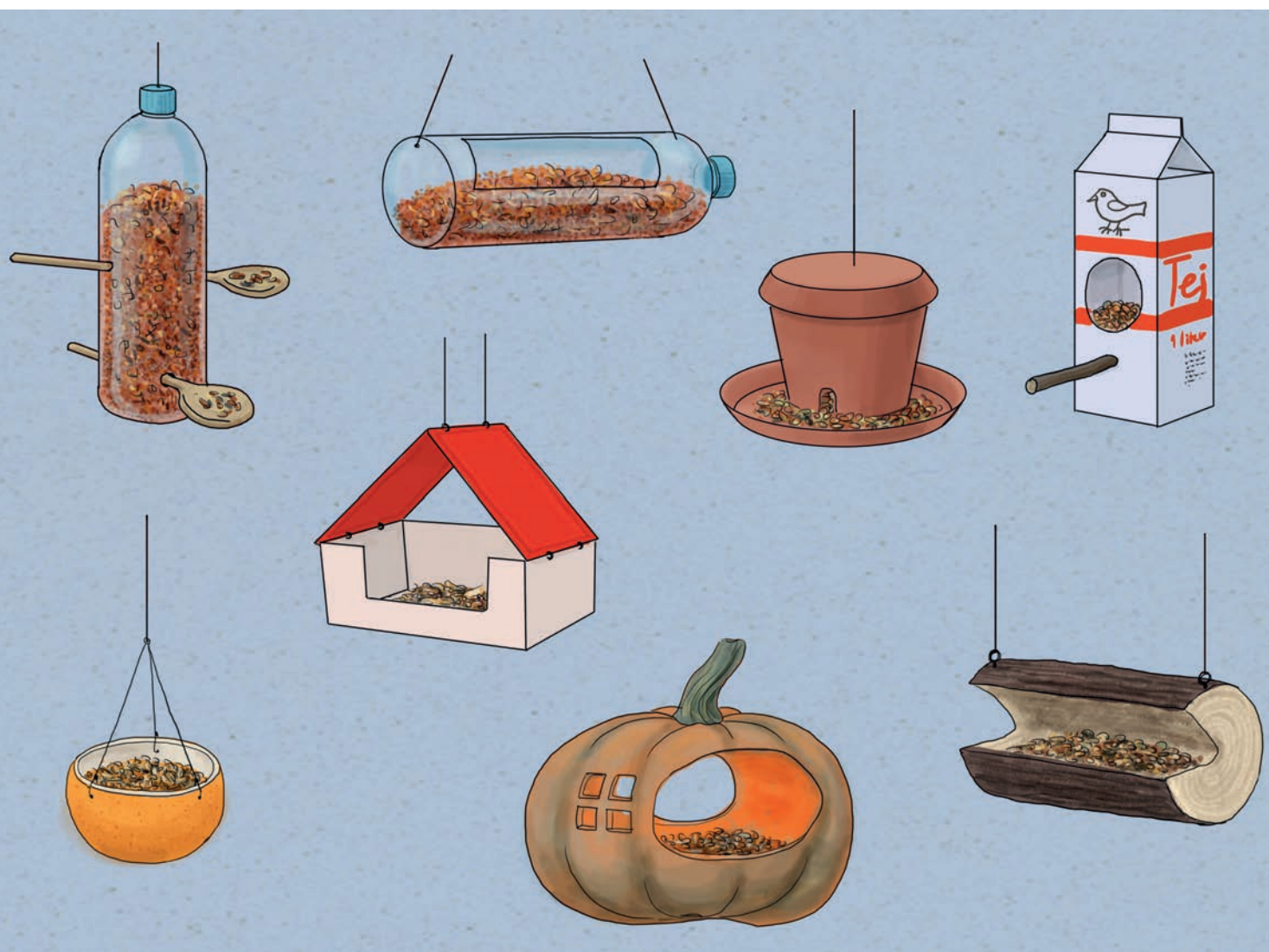
Kerülhet mellé az etetőbe köles, muhar, búza. A maradék főtt rizs, levestzöldség is mindig elfogy, sőt az ágra szúrt alma-, sülttök-darab is vonzza a kis begyeseket. Jó még a sótlan vagy kifőzött szalonna, faggyú, esetleg vaj- vagy sajtdarab. Viszont nagy bajt okozhat a kenyérmorzsa, mert könnyen erjedésnek indul, és megbetegítheti kis vendégeinket.

Érdeemes figyelni rá, hogy az etető macskabiztos magasságba kerüljön. Mi arra is törekszünk, hogy az ablakból jól

láthassuk a látogatókat. Így biztosan észrevesszük, ha utána kell tölteni az etetőt, és nem melleleg sok szép madarat megfigyelhetünk függönyünk rejtekéből.

Aki vállalkozik a madarak etetésére, azt hamarosan sok-sok kis szárnyas vendég fogja felkeresni, és gyönyörködhet az örömeikben. Igazán kedvesek, ahogy tüsténkednek, csipegetnek, olykor még civakodnak is a finom falatokért. Ilyen közelről megfigyelni ritkán van lehetőségünk őket anélkül, hogy zavarnánk az életüket.

Hogy kikre számíthatok? Nos, mint büszke tengelici lakos, ajánlom figyelmeitekbe azt a kismadarat, amelyről településünk a nevét kapta. A tengelice vagy stílic körülbelül veréb nagyságú, színes kis madár. Mi itt rengeteget látunk belőlük.

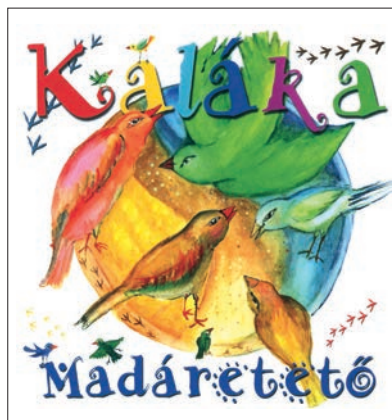

1. barátcinege
2. csuszka
3. fekete rigó
4. kék cinege
5. meggyvágó
6. nagy fakopáncs
7. őszapó
8. szajkó
9. széncinege
10. tengelic
11. vörösbegy
12. zöldike

Nézzetek körül, kik várnak edelre a fa ágain! Írjátok a madarak nevei mellé azt a betűt, amellyel jelöltük őket. Megfejtésüket elküldhetitek az Evangélikus Élet szerkesztőségének címére (1085 Budapest, Üllői út 24.; e-mail: evelet@lutheran.hu)

Szeretnek a redőnyünk tokjára felülni és onnan kopogtatni be az ablakon. Bizonyára felkeres benneteket a széncinke és a kék cinke, no meg néhány veréb is. Talán vendégetek lesz a barátcinke, a fakopáncs, a fekete rigó és a meggyvágó, a csuszka, a szajkó, a vörösbegy, az őszapó és a zöldike.

Talán nem csak nekem jutott eszembe a madarokról Jézus mondása. „Nézzétek az ég madarait! Nem vetnek, nem aratnak, csűrbe sem gyűjtenek – mennyei Atyátok táplálja őket. Nem többet értek ti náluk?” (Mt 6,26; Szent István Társulat fordítása) Ez az ige arra biztat bennünket, hogy ne a félelem és az aggodás uralja a szívünket, mert gondoskodó mennyei Atyánk van, aki ismeri szükségleteinket. Tudja, hogy az étel, ital, ruha mellett szeretetre, törődésre, figyelemre, biztatásra is szükségünk van. Nála ezeket is biztosan megtalálhatjuk. ■

A YouTube-on is meghallgathattok néhány szép dalt a madarokról:

- Kálka együttes: Madáretető
- Gryllus Vilmos: Napraforgó
- Sillye Jenő: Nézzétek az ég madarait
- Schütz Ila, Vitai Ildikó, Varga Rita: Cinkehívogató

Külmisziói csendesnap. *Előtérben a hátszág – Itthonról a misszióban szolgálókért* címmel tartja közgyűléssel egybekötött külmisziói csendesnapját az Evangélikus Külmisziói Egyesület (EKME) február 17-én, szombaton 10–15 óra között a Deák téri evangélikus gyülekezet nagytermében (Budapest V. ker., Deák tér 4.), amelyre szeretettel hívjuk a Testvéreket. Program: nyitóáhitat (Gáncs Péter püspök); előadás: *Előtérben a misszió hátszága* (Göllner Pál missziói munkatárs); kávészünet; közgyűlés: elnöki beszámoló, pénzügyi jelentés, számvizsgálói jelentés, költségvetési tervezet; ebédszünet; *Mi újság odakint? Pártfogói szolgálatunk Nairobiban* (Bálintné Kis Beáta, az EKME Afrika-referense); *Hírek Kodaikanalból* (Trifán Krisztina, az EKME szervezőtitkára); úti áldás (B. Pintér Márta lelkész).

Ökumenikus találkozó. Minden hónap harmadik vasárnapján 17.30-kor ökumenikus találkozóra; istentiszteletre és előadásra várjuk az érdeklődőket a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának székházában (1117 Budapest, Magyar tudósok körútja 3.), a földszinti tanácsteremben: *Az egyház egységéért – az év egészében* gondolat jegyében. A február 18-i előadás témája: *Őszintén a hit tárgya kiemeléséről*. Előadó: prof. dr. h. Széchy Béla József evangélikus lelkész. A teljes liturgiájú, eucharisztikus istentisztelet igéje: 1Kor 13,1–3,13 (*A szeretetről ma*). Szeretettel várjuk a korábbi farkasrétieket, a volt KÖT, a Fokoláre, az Ökumenikus Lelkészkonferencia, valamint az International Ecumenical Fellowship magyar régiójának a tagjait és érdeklődő barátait is.

Jézus Testvérei Ökumenikus Diakóniai Rend

Gyűjtő venne bélyeggyűjteményt, postai képes levelezőlapot. Tel.: 06-1/322-8439, 06-20/522-5690.

Parókusi alkalmassági vizsgálat. A Déli Evangélikus Egyházkezelő Püspöki Hivatala értesíti a hatéves képzésben részesült, 2016 augusztusa előtt ordinált beosztott lelkészeket, hogy május 23-án, szerdán parókusi alkalmassági vizsgálatra kerül sor. Jelentkezni e-mailben lehet a deli.kerulet@lutheran.hu címen, február 28-ig. Az írásbeli feladatokat és a szóbeli tételket a jelentkezőknek postai úton juttatjuk el.

A budavári evangélikus szabadegyetem következő alkalmát február 12-én, hétfőn 19 órai kezdettel tartjuk a Bécsi kapu téri evangélikus templom kápolnájában (1014 Budapest, Tánácsics Mihály u. 28.). Dr. Fabiny Tamás püspök áhítatát követően Pröhle Gergely, a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője, a Petőfi Irodalmi Múzeum főigazgatója tart előadást *Protestantizmus és irodalom* címmel. A belépés ingyenes, minden érdeklődőt szeretettel várunk.

50 ÉVE HARANGÖNTÉS
ÖRBOTTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS
aranykoszorús
harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk (harangjátékokat is) a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

harangontes.hu – harangontode.hu

Levélcím: 2162 Örbottyán, Rákóczi u. 134. Pf. 10.

Telefon: 28/360-170, 30/948-9575, 30/728-8161.

E-mail: gombosmi@harangontes.hu, info@harangontode.hu.

Hallhatóan evangélikus!

A Magyarországi Evangélikus Egyház félórása

Kéthetenként
hétfőn, 13.30-kor
a Kossuth rádió műsorán
Interneten: [Mediaklikk.hu](http://mediaklikk.hu)

Kövessen bennünket az interneten is:

evangelikus.hu

Naponta aktuális tartalommal, lelki táplálékkal, friss hírekkel, érdekes interjúkkal, véleményekkel, videókkal és képekkel várja Önt a Magyarországi Evangélikus Egyház hivatalos honlapja.

Egy kattintásra vagyunk Öntől!

Kitüntetés a magyar kultúra napján

Szörényi Levente kapta idén a Kölcsey-émlékplakettet

FOTÓ: BALÁZS ÁRTILA / MTI

A Kossuth- és Erkel Ferenc-díjas zeneszerző, gitáros, énekes és szövegíró kapta idén a rangos irodalmi-művészeti elismerést. Az emléklakettet a magyar kultúra napjának alkalmából adták át a szatmárcsekei református templomban január 21-én.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Szatmárcseke templomában immár huszonötödik alkalommal tartották meg a magyar kultúra napi ünnepséget, amelyen – ahogy negyedszá-

zada minden évben – Csikos Sándor színművész szavalta el a *Himnuszt*. Az ünnepi ökumenikus istentiszteleten Szocsa Ábel, a Nyíregyházi Görögkatolikus Egyházmegye apostoli kormányzója és

Szörényi Levente 1945. április 26-án született az ausztriai Gmundenben. Zenei pályafutása 1962-ben kezdődött, amikor – több év iskolai zenélés után – a testvérével, Szörényi Szabolccsal együtt alakított *Mediterrán* nevű zenekarukkal az 1962-es országos *Ki mit tud?-on* az elődöntőig jutottak. Szörényi 1963–64-ben a *Balassa*-, 1965-től 1973-ig az *Illés-együttes* tagja volt, ekkortól dolgozott együtt Bródy János zenésszel. 1965-ben a *Magyar Rádió* amatőr vetélkedőjén első díjat nyertek, az 1966-os *Táncdalfesztiválon* pedig a *Még fáj minden csók* című daluk második helyezést ért el. Az 1968-as *Táncdalfesztiválon* az *Amikor én még kisserác voltam* című szerzeményükkel első helyen végeztek, a *fődíjon* kívül még öt díjat kaptak. Az 1971-es *Táncdalfesztiválon* is indultak, és az *Elvonult a vihar* című dalukkal második helyezettek lettek.

Szörényi Levente 1974–1984 között a *Fonográf* együttes alapító tagja, zeneszerzője és énekes volt, 1973-ban tagja volt a Bródy János javaslatára létrehozott – *Koncz Zsuzsa*, az *Illés-együttes* és a *Tolcsvayék* és a *Trió* alkotta – *KITT-együletnek*. Számos sikeres rockopera és színpadi mű szerzője, közülük a legsikeresebb az *István, a király*, amelyet 1983-ban mutattak be a városligeti Királydombon. Mindezek mellett több tucat élvonalbeli előadó és zenekar lemezein működött közre zenei rendezőként, hangmérnökként, illetve hangszeres előadóként, de számos nagy magyar költő verséhez szerzett zenét, valamint bemutatkozott filmek zeneszerzőjeként is. Számtalan előadónak írt dalokat. Sikeres borász, tulajdonosa egy régészeti alapítványnak, íróként több kötete jelent meg.

Fekete Károly, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke hirdetett ígét.

A díjat alapító Kölcsey Társaság elnöke, Jánosi Zoltán a laudációjában elmondta: míg Bartók Béla a hangversenytermekbe és Kodály Zoltán az iskolákba vezette vissza a népdalt, addig Szörényi Levente a beat és a rockzene segítségével a helyét és a küldetését kereső, de folytonosan torz eszméktől és politikai akaratoktól manipulált ifjúság szívébe. „Együtteseinek dalaival a kor milliókat megérintő zenei irányzataiban úgy szóltatta meg a népdal hagyományát, hogy az egyszerre fejezett ki szabadságvágyat, lázadást, és hívta fel az ifjúságot az új zenei formákkal új életprogramok keresésére is” – fogalmazott.

A társaság elnöke a közönség vastapsától kísérvé adta át a Melocco Miklós szobrászművész által készített plakettet a hetvenkét éves előadóművész számára. „Néha furcsa hangulatban az utcát járom egymagamban” – idézett beszédében az *Illés* együttesnek *Az utcán* című szerzeményéből Szörényi Levente. Mint mondta, ennek a kis „öszönös” dalnak a váratlan közönségsikere csábította olyan zenei tájakra, ahol „a magyar lélek nosztalgiával fordul ősi múltja felé”.

Az *István, a király* című rockoperára kitérvé úgy fogalmazott: ez a mű életben tartotta a generációkon átívelő reményt egy olyan Magyarország felépítésére, amelyben az „istváni magyar” nem törekszik a „koppányi magyar” megsemmisítésére.

Az 1995-ben alapított Kölcsey-díjat a magyar művésztszadalom azon képviselői kaphatják meg, akik életművükkel hozzájárultak a hazai és az egyetemes kultúra gazdagításához. Tavaly Kósa Ferenc filmrendező vehette át az elismerést, de a díjazottak között volt Makovecz Imre építész, Csoóri Sándor költő, Vári-Fábián László költő-műfordító, Töröcsik Mari színésznő, Sebestyén Márta népdalénekes és Jankovics Marcell filmrendező is.

A templomi ünnepség résztvevői megkoszorúzták Kölcsey Ferenc sírelmét a református temetőben.

■ Forrás: MTI

Versek, dalok, képek versenye

A magyar kultúra napjához kapcsolódó szavalóverseny szervezésének ötletét az orosházi evangélikus iskola egyik magyartanára, Fülöp Béla vetette fel. 2003-ban meg is rendezték a Kölcsey Ferencről elnevezett megmérettetést. Az évek során a versenyt kibővítették, és a népdaléneklésben, később a képzőművészetben tehetséges tanulókat is meghívtak, majd fotópályázatot is hirdettek.

Tizenöt éve minden január 22-éhez legközelebb eső pénteken izgatott versenyzőkkel, kísérőtanárokkal és szervezőkkel telik meg a Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium épülete. A Kölcsey Ferenc versmondó és népdaléneklési versenyre az orosházi és a környékbeli diákok mellett idén is meghívást kaptak az ország evangélikus iskoláiban tanulók, valamint

a határon túli testvériskola növendékei. A meghirdetéskor az eredeti célt tartották szem előtt: méltó módon megemlékezni a magyar kultúráról, és megerősíteni a jövő nemzedékét abban a hitben, hogy érdemes ápolni hagyományainkat, érdemes verset tanulni, népdalt énekelni.

A szavalóversenyt három korcsoportban – 7-8., 9-10. és 11-12. évfolyamon – hirdették meg, amelyre (tag)iskolánként

és korcsoportonként két szavaló nevezhetett. Egyik évben a Kölcsey Ferenc költeményét, nemzeti imádságunkat, a *Himnusz*t, másik évben pedig Vörösmarty Mihály *Szózatát* mondják el a diákok. Egy másik vers vagy egy témakörből, vagy egy adott költői életműből választható. Ebben az évben Nagy László valamely lírai alkotásával lehetett jelentkezni.

A népdaléneklési versenyre a diákok három kategóriában nevezhettek: 5-6., 7-8. és 9-12. osztályosok. A kötelező éneket a törzsanyagból választotta ki Domjáné Szólik Anikó. Emellett egy tetszőlegesen választott dalt is elő kellett adniuk a versenyzőknek.

A fotó- és képzőművészeti pályázatra – amelyet Celuskáné Csepregi Alicia gondozott – 7-8. és 9-12. évfolyamos diákok jelentkezhetek. Az idei év témájaként a Kárpát-medencei magyarság nemzeti értékeinek bemutatását választották. A pályázatra érkezett anyagok a verseny napján már megtekinthetők voltak az intézmény dísztermében.

Hatvanöt versenyző nevezett be a versenyekre, és kilencvennégy képzőművészeti alkotást, illetve fotográfiát küldtek be. Az előadásokat háromfős zsűri értékelt. Az eredmények az iskola honlapján – hajnalov.lutheran.hu –, valamint az Evangelikus.hu oldalon olvashatók.

■ Forrás: Evangelikus.hu

FOTÓ: OLÁH RITA

Rímbe szedett Isten-dicséreték

A sokak által tisztelt és szeretett pápai evangélikus kántor, Varga Györgyné Bárány Ágota tavaly tavasszal rendezte kötetbe első költeménygyűjteményét. A *Szárnyalás* megjelenését nemrég a *Szivárvány* című második verseskötet követte. Mint ahogyan az elsőben, úgy most a második verseskötetben is sok-sok szép, lélekerősítő gondolatot nyújt olvasóinak a nyugalmazott esperesné.

A versek ihletője Isten Igéje, miként a mostani kötet címének is: a *Szivárvány* 1Mózes 9,12-16-ra, az Örökkévaló szeretetének sokszínűségére, sokoldalúságára utal. Varga Györgyné Bárány Ágota

szerint: „Jézus a fény, s mi lehetünk a színei. Ahogy a szivárvány összeköti a mennyet a földdel, ugyanúgy arra tanít bennünket, hogy keressük az emberi kapcsolatokat, hidat építsünk, fényívet kapcsoljunk az emberekhez.”

Ágota néni a *Szivárvány* című kötetből is azt reméli, hogy az olvasónak reményt, lelki segítséget tud nyújtani, és „fölfelé”, az Isten felé tudja fordítani az embertársak tekintetét.

Az első oldalakon a címadó témát járja körül a költő-szerző, a második rész a konfliktuskezelésről szól, a mindennapi problémákat öleli fel, és azok leküzdéséhez próbál segítséget adni.

A következő fejezet középpontjában az ünnepek állnak – az adventtől adventig terjedő egyházi év. Ezt egy család ciklus követi, végül egy olyan válogatás, amelynek verseit képzőművészeti alkotások ihlették.

Varga Györgyné tizennégy esztendő óta ír verseket. Mint mondta, eleinte küzdött is ellene, de minden gondolata rímbe fogalmazódott meg benne. Kezdetben az íróasztalfiókba kerültek a sorok, aztán rájött, hogy a költeményei üzenetet hordoznak, másoknak is segíthetnek, hisz mindegyik Isten dicsőségét hirdeti. Hosszú éveken át saját maga által gépelve, sokszorosítva adta ajándékba verseit ismerősöknek, barátoknak, testvéreknek.

■ -KZ-

Felragyog a megfoghatatlan titok

Dióhéjban Simai Mihály költőről

„Simai Mihály megszenvedett életútján eljutott a létértelmezés és az istenkérés olyan fázisába, ahol már világosan kitetszik, valójában mire is készülődött idáig. Versei meggyőző erővel hirdetik, nincs más vigasz, nincs más remény, mint a spiritualitásban megszerzett igazság – azért kell meghalunk, hogy végre örökké éljünk. A megszenvedett világ újraszentelése: ez a költészet mai feladata. Simai Mihály kötetében erre vállalkozik” – írta Jókai Anna a költő *Végtelen vonzásban* című, eddig legutolsó verseskötetének borítóján.

A nyolcvanadik születésnapja alkalmából vele készített szegedi interjúban olvasható róla: „...a szakma szerint újában »ontológiai, metafizikai lírát« művel. Erre mondja ő, ahogy a korral az ember fizikuma gyengül, úgy kell erősödnie a metafizikumának...” Világos, bölcs, tiszta beszéd.

A létezés értelme, célja foglalkoztatja, és ezen a háttéren jelenik meg a metafizikai költészet, azaz az Isten felé forduló versei. Felragyog számára a megfoghatatlan titok; játékos könnyedséggel fejezi ki ezt például a *Messias* című versében:

*A végtelenből várni valakit,
ki végest végtelenné alakít,
– ezt nem tudja megtenni, csak a Hit...
– ha látóvá vakít!*

Simai Mihály 1935-ben született a Békés megyei Medgyesegyházán, és az ottani evangélikus templomban részesült a keresztség szentségében. Családjá anyai ágon evangélikus, apai ágon katolikus. Kisgyermekkorában Gyulára költöztek, ott konfirmált, és a városban is érettségizett. Az evangélikus istentiszteleti liturgia sok eleme megmaradt a lelkében, ennek lenyomatát megtaláljuk verseiben.

Szegeden végzett a Pedagógiai Főiskolán, magyar szakos tanár lett. Tanított Békéscsabán, Szegeden. Volt a *Délmagyarország* című napilapnál újságíró, a dél-magyarországi írócsoport titkára, a *Kincskereső* című ifjúsági folyóirat főszerkesztő-helyettese, majd főszerkesztője, betöltötte a Szegedi Írók Társaságának alelnöki tisztét is.

FOTÓ: KELEMEN GÁBOR

Első verseskötete 1962-ben jelent meg *A virradat vitorlái* címmel. 1981-ben József Attila-díjat kapott költészetért, később elnyerte – egyéb elismerések mellett – a Szeged Kultúrájáért díjat (2001) és a Tiszatáj-díjat is (2003).

Simai Mihály köztünk él ma is – Szegeden –, az Isten által megérintett szelleme alkot, azaz megszólal újra és újra verseiben. *Aztán az angyal...* című versében így ír:

*Aztán az angyal... Jött. Megkogatott.
S dadogni kezdtem a Kimondhatatlant...
– és mondanom kell, amíg egy szavam van,
akkor is, ha egy szót se hallotok!*

S ahogy Jókai Anna és mások is felismerték, ismerjük meg mi is őt, és hallgassuk, ahogy verseiben megfogalmazza a Kimondhatatlant. Egy kortárs költő, megtapasztalva az élet bonyodalmaival, az életalkony felé közeledve nem a sötétséget gyanítja, hanem a világosságot látja. Erről szól az *Ige* című verse:

*minden vers teremtett világ
és vers a teremtett világ is
IGE
isteni üzenet
VILÁGÍTS!*

■ RIBÁR JÁNOS

Epistola

*Söpröm, söpröm a faleveleket,
mint egykor ők, a drága öregek,
Medgyesen, Gyulán, Alsóvároson...
s akárcsak ők, én is úgy érzem: dolgozom...*

*Pedig, lehet, csak áltatom magam,
hogy létezem még értelme van,
s valamit mégis használok talán
– Isten levelező tagozatán*

Aztán az angyal...

*Egy mérhetetlen hóhullás-harangban
harangnyelv voltam... Néma. Tetszhalott.*

*Aztán az angyal... Jött. Megkogatott.
S dadogni kezdtem a Kimondhatatlant...*

*– és mondanom kell, amíg egy szavam van,
akkor is, ha egy szót se hallotok!*

Épp szonátát játszott az Isten

*holdfény-húrozta hegedűn
épp szonátát játszott az Isten
s valaki egész-másra gondolt
mikor titokban mint a bűn
világába beleszülettem*

*– tudom sokszor csalódtál bennem
Uram!*

*én megpróbáltam mindent
s hiába – – nem bírom tovább!
de mielőtt visszahívsz innen
add megértenem Uramisten
szonátád misztériumát!*

Meditáció (részlet)

*Érdemeket fél áron nem szereztem.
Nem kilincseltek értem rokonok.
Csak a Cogito örködött felettem...
nos, ergo sum – vagyok, aki vagyok.*

*Félig felnőttként már félárva lettem.
Aztán szegény anyám is elhagyott.
Most kék felhőként gomolyog a mennyben.
s tán büszke rám – vagyok, aki vagyok.
[...]*

IN MEMORIAM SÁRKÁNY TIBOR

(1927–2018)

Tudtuk, hogy öregkori súlyos betegséggel küszködik évek óta, de karácsony előtt még megelőzött a telefonos köszöntéssel, az ünnepi áldáskívánással. Fáradt volt a hangja, de élni akarásának ereje még átsütött rajta. S aztán jött a hívás hitvesétől: Tibor hazament...

Sárkány Tibor 1927. május 12-én született Kecskeméten. Nagypapja, Sárkány Béla itt volt a gyülekezet nagy tekintélyű lelkésze negyvenegy éven át. Dédapja – Sárkány Sámuel – bányakerületi püspök volt, pilisi székhellyel. Édesapja banktisztviselőként biztosította a négygyermekes család megélhetését. Tibor az elemi és középiskolai tanulmányait a híros város református gimnáziumában végezte. 1944-ben, tizenhét évesen behívták katonának. Az egyévi szovjet fogság borzalmairól, az éhezéseiről és vándorlásának viszontagságairól megrendítően emlékezett vissza egy vele készített interjúban.

1946-ban a budapesti műszaki egyetem építésmérnöki karán kezdte meg tanulmányait, majd – négy szemeszter elvégzése után – felvételét kérte a soproni evangélikus teológiai fakultásra, amely akkor még a pécsi egyetem hittudományi karaként működött. Átélve az intézmény kényszerű Budapestre költözését és egyetemi rangjától való megfosztását, tanulmányait 1953-ban fejezte be, immár az Evangélikus Teológiai Akadémián. Ebben az évben szentelte lelkésszé Dezséry László püspök a budapesti Deák téri templomban.

Az ősi papi dinasztia 1700-as évektől nyilvántartott feljegyzései szerint Tibor testvérünk a tizenkettedik evangélikus lelkész volt a szolgálattelvők sorában. 1953-tól segédlelkész Pécssett Káldy Zoltán későbbi püspök mellett, majd a fővá-

rosban Kőbányán s Óbudán. 1955-ben kötött házasságot a szintén teológiai végzettségű s később lelkésszé is szentelt Horváth Erzsébettel. Házasságukat Isten három gyermekkel áldotta meg, akiket példás keresztyén szeretettel neveltek, majd kilenc unokájuk felnőtté válásának örülhettek. Közel hatvanhárom évi meghitt és hűséges házaselet szakadt meg ez év január 20-a reggelén.

Sárkány Tibor testvérünket 1958-ban választotta meg a nagybörzsönyi német gyökerű ősi bányászgyülekezet önálló parókus lelkészének. Hat évet töltött itt, gondozva a nagy kiterjedésű szóránnygyülekezeteket is. 1964-ben az ugyancsak német hátterű hartai gyülekezet hívta meg lelképásztorának. Itt 1985-ig szolgált. Fontos feladata volt az iskolai hitoktatás, a hívek látogatása, s közben felépítette az új lelkészlakást, majd a gyülekezet új imaházát, gyülekezeti termét.

Huszoney évi hartai szolgálat után a nagy múltú miskolci gyülekezet egyhangúlag választotta meg lelkészének, hitvesét pedig másodlelkészének. Még beiktatásának évében a Borsod-Hevesi Egyházmegye esperese lett; tisztségét tizenkét éven át lelkiismeretesen, odaadással és kellő precizitással töltötte be. Nagy hangsúlyt helyezett az igehirdetésre, a hívek megismerésére, a gondos és pontos hivatalvezetésre. Itteni szolgálati idejére esett a rendszerváltás történelmi időszaka, ezáltal lehetővé vált pedagógusok, törvényszéki bírák, katon- és rendőrtisztek bekapcsolódása a gyülekezeti életbe.

Ő maga is részt vett a város társadalmi életében, különböző közösségi feladatok elvégzésében, különösen választások idején. Ökumenikus teológiai gondolkodása hídként kapcsolta össze a város katolikus, görögkatolikus, református és szabadegyházi lelkészeit s közösségeit. Örült gyülekezete növekedésének. Esperesként fontosnak tartotta mind a lelkészgyűlések gondos előkészítését, mind a hozzá tartozó gyülekezetek látogatását.

1997. évi nyugalomba vonulását követően hat évig megbízott püspöki titkárként az Északi Egyházkerület püspöki hivatalában volt segítségemre szolgálatom ellátásában. Készséges, megbízható és odaadó munkatárs volt, aki mindig örömmel szolgált, s vallotta: „A szolgálat jutalma az, hogy szolgálhatok.” (Johann Konrad Wilhelm Löhe) Fáradságot nem ismerve utazott Kecskemétről a fővárosba hetvenhat éves koráig.

Temetésén e sorok írója és Kis János kecskeméti lelkész szolgált. Az évfolyamtársak nevében Fehér Károly nyugalmazott esperes mondott búcsúbeszédet.

Sárkány Tibor szíve utolsót dobant, de az érte is meghalt Krisztus élő reménységünk, aki így vigasztal igéjével: „...így most ti is szomorúak vagytok, de ismét meglátlak majd titeket, és örülni fog a szívetek, és örömtöket senki sem veheti el tőletek: és azon a napon nem kérdeztek entőlem semmit.” (Jn 16,22)

Legyen áldott emléke!

■ D. SZEBIK IMRE

Milyen a jó vezető?

A Keresztyén Vezetők és Üzletemberek Társasága – Keve Társaság – a közelmúltban ünnepelte megalakulásának huszonötödik évfordulóját. A jubileumi rendezvény szlogenjéül a „Vezetés mint szolgálat” kifejezést választották. Mit is értünk ezen? Milyen vezetőt tartanánk kívánatosnak a mai világban?

Még mai társadalmunkban is az a hagyományos kép él a vezetőről, hogy erőskezű, határozott, minden kérdésre és problémára választ tud adni. Napjainkban ugyanakkor a feladatok – még kisebb cégek esetében is – olyan összetettek, hogy azok minden mozzanatát egy ember nemigen látja át. És ma már talán olyan vezető sincs, aki az általa irányított cég vagy részleg minden tevékenységét részleteiben ismeri. Ilyesformán viszont a vezető és a vezetett között kölcsönös a függés. A „majd én megmondom, hogyan legyen” helyett a „lehetővé teszem, hogy megtegy” hozzáállás lett a célszerű vezetési minta.

A háborús filmek csatajeleneteiben alapvetően két – korszaktól függő – hadvezéri jelszó hangzott el. Amikor még „utánam!”-ot kiáltott a hadvezér, akkor értelemszerűen ő állt legelől, példát mutatva lelkesítendő a harcosait. Az a hadvezér, aki „előre!” parancssal buzdított, már többnyire hátul maradt, később már csak a főhadiszállásról figyelve a csata kimenetelét.

Mi melyik vezetőt látjuk ma, és milyen vezetőt tartanánk kívánatosnak a mai világban?

Egy ismerősöm mesélte a következő történetet. Az volt a feladata egy cégnél, hogy gondoskodjon az éves ügyfélrendezvény meghívójának összeállításáról és elküldéséről. Már kiküldték a meghívókat, amikor észrevette, hogy egy utolsó pillanatban érkezett, ám fontos program kimaradt. Megnézte az üzeneteit, és látta, hogy ezt még a postázás előtt megkapta, tehát egyértelműen ő hibázott. Félt, mert ez komoly vétség volt. Nemsokára jött is a telefon a nagyfőnöktől, aki megkérdezte, hogy mi történt. Miután ismerősöm beismerte, hogy hibázott, várta a leszádást.

A főnök azonban inkább azon kezdett el ötletelni, hogy milyen úton-módon lehetne a vendégeket mégis értesíteni a szóban forgó programról. Nem ítélkezett, hanem segített a probléma megoldásában. Vezetőként mi is így szoktunk tenni?

A vezetőnek lehetősége van arra, hogy megbocsássa beosztottja hibáját, és ezzel a lehetőséggel élnie is kell, hiszen ez szolgálja vezető és vezetett harmonikus kapcsolatát. Egy vezetőnek azt sem szabad elfelejtenie, hogy ő is követ el hibákat, hiszen tévedhetetlen ember nincsen. A beosztottnak ugyanakkor természetesen nem szabad visszaélnie a vezető megbocsátó hozzáállásával.

Lehet egy vezető autokrata, parancsoló, hibát el nem tűrő, de – véleményem szerint – mai bonyolult világunkban a vezető feladata alapvetően munkatársainak segítése és támogatása, hogy az együtt kitűzött célokat el tudják érni. Az igazán eredményes cégekben, szolgálatokban erre odafigyelnek a vezetők, és ez komoly lehetőséget ad a cégben az egyéni fejlődésre és a jó csapatmunkára. *Jóból kiváló* című könyvében Jim Collins az 5. szintű vezető típusában egyértelműen a jézusi „szolgáló vezető” képét hozza elének. Két tulajdonságot külön is kiemel, ez pedig az alázat és szakmai elkötelezettség.

Végül idézzük Pál apostol szavait, amelyekből kiderül, hogy őt mi motiválta szolgáló vezetőként: *„Krisztusban tehát egészen nyíltan megparancsolhatnám neked azt, ami kötelességed volna, a szeretet miatt azonban inkább csak kérek, mert ilyen vagyok én, az öreg Pál, most még fogoly is Krisztusért.”* (Fil 1,8–9)

■ SZALAI ZSOLT

Forrás: Monday Manna

BEMUTATKOZIK A GYŐRI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG

Hárompilléres szolgálat

A győri evangélikus gyülekezet gyökerei egészen a 16. századig nyúlnak vissza. Eleinte nem beszélünk önálló evangélikus gyülekezetéről, a két protestáns felekezet egészen 1647-ig nem vált külön a városban, lelkészük is egy volt. A közösség kezdetétől fogva fontosnak tartotta a vallásos szellemiségű oktatást, így már a 16. század második felében saját iskolát működtetett.

A jelenlegi győri Insula Lutherana („evangélikus sziget”) épületegyüttese a türelmi rendelet után készülhetett el – 1783-tól kezdődően – több részletben. Elsőként a ma is központi helyet betöltő Öregtemplomot szentelték fel 1785. november 27-én, ádvent első vasárnapján. Az egyszerű, torony nélküli épület azóta is vasárnapról vasárnapra lehető-

séget ad Isten igéjének hallgatására és a szentségek kiszolgáltatására. A templom egyik különlegessége többek között az orgona, amelyet a gyülekezet 1926-ban készíttetett a pécsi Angster céggel. A hárommanuális hangszert a templomépület megújulásával egy időben, az elmúlt évek alatt restaurálták, eredeti állapotában állították helyre.

A szeretetszolgálat a gyülekezet szervezésében a 19. század második felében kezdődött, amelyet később a városba érkező diakonisszák működtettek, egészen az anyaház 1951-es megszűntetéséig.

A mai napig ez a három pillér, az igeszolgálat, az oktató-nevelő munka és a szociális szeretetszolgálat határozza meg a gyülekezet életét. Mindezeknek a Rába partján álló evangélikus sziget –

Evangélikus istentisztelet a Duna Televízióban

Február 18-án, böjt 1. vasárnapján 11 órától istentiszteletet közvetít a Duna Televízió a győri evangélikus Öregtemplomból. Igét hirdet Szemerei János püspök.

egyedülálló módon – fizikai értelemben is otthon ad. A Péterfy Sándor Evangélikus Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium huszonhat éve nyitotta meg újra kapuit, és a konvent, valamint az Evangélikus Szeretetház épületegyüttesével öleli körbe a sziget közepén álló Öregtemplomot. Az egyházközség másik temploma, a nádorvárosi újtemplom az 1940-es évek első felében készült el, így a gyülekezet ettől kezdve két lelki otthon is a magáénak tudhat.

Az evangélikus közösségen belül az ifjúsági munka, a baba-mama kör és az egyre népszerűbb felnőttkatekézis mellett működik külön férfikör és döntően női részvétellel szülői beszélgetőkör, ahol nevelési és életvezetési kérdések kerülnek elő bibliai alapon.

Az evangélikus Öregtemplom a kiváló akusztikai lehetőségeit, illetve magas színvonalon felújított orgonáját kihasználva rendszeresen ad otthon komoly- és világi zenéi előadásoknak. Egyik házigazdája a mára nemzetközileg is elismert *Öt templom fesztiválnak*. ■

FOTÓK: SZENTE ÁKOS

BEMUTATKOZIK A BUDAÖRSI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG

Közösség a növekedés útján

A budaörsi evangélikus szórványt korábban a budafoki lelkész gondozta fáradhatatlanul, majd az 1990-es években a közösség önálló gyülekezeti szolgálatra kért lelkészt D. Szebik Imre püspöktől. A szórvány 1996-ban lépett az önállósodás útjára. Ekkor került ide Endreffy Géza, friss diplomával a kezében. Ő az egyházközség jelenlegi lelkésze.

A kezdetben három-négy családból álló közösség lelkesen állt neki a szervezésnek. Dr. Garádi Péter felügyelő és a lelkész imaközösségi kapcsolatot kialakítva az Úr előtt küzdöttek meg a gyülekezet születését és növekedésnek indulását. A élet szervezése a hitoktatásra és a látogatásokra alapult.

A növekvő közösség ingatlanhoz jutott, 2000-ben kialakíthatta istentiszteleti helyét és gyülekezeti házát. A hely azonban hamar kicsinek bizonyult, ezért templomépítésbe kezdtek. A Budaörs főútján újonnan épült templomot 2003 decemberében szentelte fel D. Szebik Imre püspök. Egy évre rá orgona épülhetett, amelynek révén a gyülekezet aktí-

van vesz részt a város kulturális életében. A templom fennállásának tizedik évfordulójára harang költöztetett a toronyba.

A budaörsiek további három településen szolgálnak: Törökbálint, Biatorbágy és Herceghalom evangélikusságát is hívogadják, de a hittanok és sok más esemény szervezésével missziói munka is folyik. Házi csoportjaiban is él a közösség, kisebb, átlátható létszámú körök, imaközösségek szerveződtek a különböző élethelyzeteknek és a tagok érdeklődésének megfelelően, de mindig ikeközpontúan. Így jött létre az asszonykör, a Guruló Tanítványok férfikör, az ifivezetők imaközössége, a fiatal családosok köre, a babamama kör és még néhány. Mostanában az ifiből kikerült, de a családosok körébe még nem tartozó fiatalok közösségének formálásával foglalkoznak, és folyamatos imatéma a fiatalok megtartása.

Fontosnak tartják a felvidéki misszió szolgálatát. A közösség tagjai a szlovákiai Sajógömörbe jártak föl havi rendszerességgel bibliaórát, ifis és gyermekalkalmakat tartani. Isten kegyelméből bein-

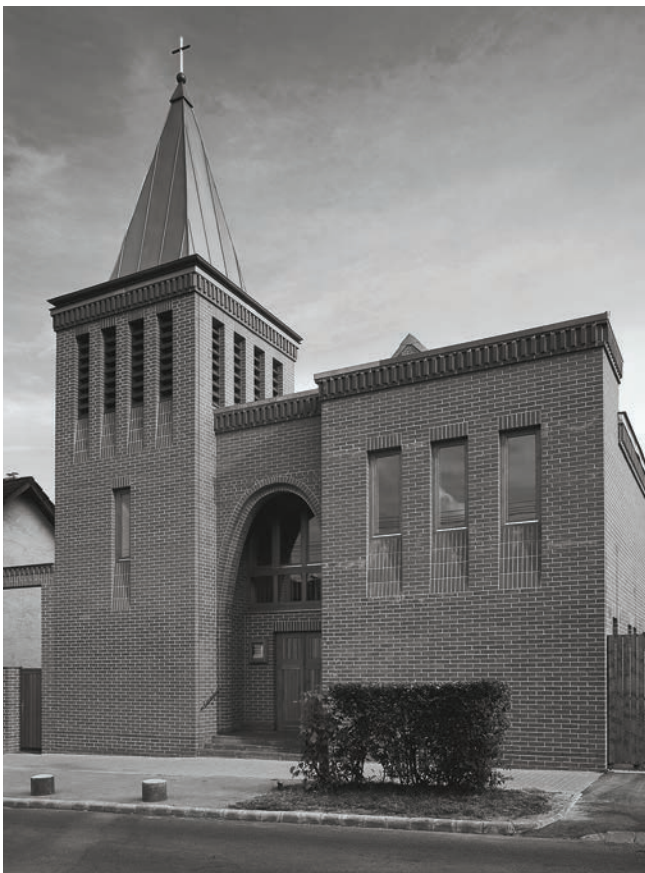
Evangélikus istentisztelet a Magyar Rádióban

Február 25-én, bőjt 2. vasárnapján 10.04-től istentiszteletet közvetít a Kossuth rádió a budaörsi evangélikus templomból. Igét hirdet Endreffy Géza lelkész.

dulhatott a lelki munka, így a gyülekezet másfelé keres szolgálati területet. Isten szeretetéről szólni, evangelizálni, missziót folytatni, elutasításban részesülni, megtapasztalni az ige erejét és hatalmát csodálatos lelki élmény!

A közelmúltban megválasztott új presbitérium igazi lelki közösség, házicsoport. Vezetés alatt van, látása, ereje van, megvan benne az alázat, hogy lássa határait, de bátor kérni megtartó Urának jelenlétét, hogy bűnbocsánatból élve, bölcsességet kérve vezethesse a rábizottakat. Ezt a közösséget Forintos Péter felügyelő terelgeti csendes bölcsességgel. ■

FOTÓK: HAJDÚ JOZSEF

Újabb holt-tengeri tekercs kelt életre

A Haifai Egyetem kutatói hatvan aprócska darabból összerakták, majd megfejtették egy eddig soha nem publikált, titkosírással írt holt-tengeri tekercs szövegét, amely a kumráni közösség sajátos naptárát ismertette.

A szövegből kiderül, hogy a magát Jahad, vagyis Együtt néven jelölő, erkölcsös életet hirdető, fanatikus és a korabeli uralkodó közvéleménnyel szemben álló, Holt-tenger mellett élő csoport háromszázhatvanégy napban határozta meg az évet. A fordítás alapján a csoport négy évszakra osztotta a háromszázhatvanégy napos évet, eltérően a máig használatos, holdhónapokat használó héber naptártól. A kumrániaknál héttel és négyel is osztható számú naptár állt az év, így az azonos ünnepek mindig ugyanarra a napra estek. Ezért – szemben a zsidó hagyománnyal – nem kellett rendre döntéseket hozniuk arról, hogy mi történjen, amikor

egy adott ünnep szombatra esik. A szöveg megjelöl két olyan eseményt is, amelyek nem szerepelnek a Bibliában: az új bor és az új olaj napja, amelyek a zsidó sávuotot, az új gabona ünnepét követték ötven, illetve száz nappal. A tekercs arra is fényt derített, hogy szintén megünnepelték az egyes évszakok közötti átmenet napját, a tekufát, amely héberül időszakot jelent. A szerző – valószínűleg a szekta egyik titkosírást is ismerő vezetője – ugyanakkor több fontos napot kihagyott a naptárból, amit a margón utólag, egy másik kézírással pótoltak.

A Jézus korából származó mintegy kilencszáz, általában héberül írt tekercs a múlt század negyvenes-ötvenes éveiben fedezték fel a Holt-tenger nyugati partvidékén, a Kumrán melletti barlangokban. Néhány közülük titkosírással íródott, köztük a Haifán frissen megfejtett tekercs is.

■ *Forrás: SHIRI ZSUZSA / MTI*

Evangelikus Élet

A Magyarországi Evangélikus Egyház lapja

Megjelenik kéthetente

- E-mail: evelet@lutheran.hu
- EvÉlet online: www.evangelikuselet.hu
- Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu
- Előfizetés: kiado@lutheran.hu
- Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-20/824-5519. Szerkesztőségi titkár (hirdetési ügyek referense): BALLA MÁRIA (maria.balla@lutheran.hu)
- Főszerkesztő: ILLISZ L. LÁSZLÓ (laszlo.illisz@lutheran.hu)
- Magazinszerkesztő: KÉZDI BEÁTA (beata.kezdi@lutheran.hu)
- Hírszerkesztő: T. PINTÉR KÁROLY (karoly.pinter@lutheran.hu)
- Olvasószerkesztő: DOBSONYI SÁNDOR (sandor.dobsonyi@lutheran.hu)
- Korrektor: MÁTÉ TÓTH ZSUZSANNA (matetot@gmail.com)
- Tervezőszerkesztő: SZABÓ DÁVID KÁROLY (david.szabo@lutheran.hu)
- Rovatvezetők: BALLA MÁRIA – Oratio oecumenica (maria.balla@lutheran.hu), SZABÓNÉ MÁTRAI MARIANNA – A vasárnap igéje (mariann.matrai@lutheran.hu),

FÜLLER TÍMEA – Gyermekeknek (f.timea.71@gmail.com),

TAMÁSY TAMÁS – Új nap – új kegyelem (tamytam@t-online.hu),

DR. ECSI ZSUZSA – Cantate (ezsu@lutheran.hu),

KOVÁCS ELEONÓRA – Thesaurus (eleonora.kovacs@lutheran.hu),

STIFNER-KÓHÁTI DOROTTYA – Életem igéje, Tallózó (evtallozo@gmail.com)

- Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-1/317-5478, 06-20/824-5518

- Felelős kiadó: KENDEH K. PÉTER (peter.kendeh@lutheran.hu)

- Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.) Felelős vezető: NAGY ZOLTÁN

- Árusítja a kiadó.

- Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletág telefonszámán: 06-1/767-8262 és a Luther Kiadónál.

- INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

- Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyedévre 3900 Ft, fél évre 7800 Ft, egy évre 15 600 Ft, más európai országba egy évre 52 500 Ft (167 euró), egyéb külföldi országba egy évre 61 400 Ft (195 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

- Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza.

- Címlapfotó: VIVIEN NAOMI PHOTOGRAPHY / HARMAT

ORATIO OECUMENICA

Urunk Istenünk! Bűnbánó szívvel jövünk most eléd. Igéd fényében vizsgálhattuk meg magunkat, felismerve mulasztásainkat és tőled való elszakadtságunk következményeit. Rávilágítottál életünk fájó pontjaira és sebeinkre, hogy kegyelmed gyógyító erejével változást hozhass számunkra. Ajándékozz meg minket a bűnbocsánat örömeivel, és mindent megújító szeretetteddel indíts minket az elcsendesedés, az önvizsgálat és a lelki megtisztulás böjti útjára.

Imádkozunk a teremtett viláért. Segíts, hogy őrzői és védelmezői lehessünk, megbecsülve a vizet, a levegőt, a táplálékot és tiszteletben tartva a minket körülvevő állat- és növényvilágot.

Imádkozunk hazánkért és egyházunkért. Add, hogy az önvizsgálat és a bűnbánat gyógyítsa kapcsolatunkat településünkön és gyülekezetünkben. Teremts olyan közösséget közöttünk, amelyen meglátszik, hogy hozzád tartozunk.

Imádkozunk a betegekért és a gyászolókéért, a szűkséget szenvedőkért és a magányosokért. Add, hogy ne forduljunk el tőlük. Ajándékozz nekünk segítőkész szívet. Imádkozunk az úton levőkért. Véd meg őket az időjárás és az emberi figyelmetlenség okozta veszélyektől.

Imádkozunk az egészségügyben dolgozókéért, az orvosokért, ápolókért és minden olyan munkáért, amely embertársaink javát szolgálja. Imádkozunk a külföldön munkát vállalókért. Imádkozunk a gyermekeinket nevelő tanárokért. Adj nekik türelmet és bölcsességet, mindig figyelmes szeretetet.

Add, hogy minden döntésünk tetszéseként történjen. Hadd lehessünk eszközeid mindenhol, ahová vezetsz bennünket. Imádkozunk minden emberért, köztük magunkért is, hogy szeressük az életet, amellyel megajándékoztál bennünket, és ne felejtjük megváltásunk csodáját. Kérünk, készíts minket a veled való találkozásra. Ámen.

9 770133 130004

Böjt 1. vasárnapja (Invocavit) – 1Móz 3,14-19

Idegenség

Az átok. Az átokról nem kell sokat beszélnünk. Mindegyikünk érzékeli, hogy különbözőségeink nemcsak a teremtés sokféleségéből adódnak, és nemcsak a paletta színskálájának gazdagságát mutatják, hanem szembenállást és idegenséget jelentenek. Az ember, akit a föld porából teremtett Isten – tehát teljesen természetazonos lény volna –, antagonisztikusan áll szemben a természettel, s egyre nagyobb és mélyebb ökológiai lábnyomot hagy maga után.

Az átokról nem kell sokat beszélnünk. Elég, ha idézünk Plautustól, a római írótól: „ember embernek farkasa”; vagy a 20. századi Sartre-tól: „a pokol a másik ember”. S magunkon tudjuk az átkot: elszakadtunk egymástól, idegenné lettünk egymás számára.

Egyvalami azonban még idekívánkozik. Ami mindennek előzménye. Ez az Isten-idegenségünk. Mert a bűn abban látszott meg először, hogy az ember elbújt Isten elől. Átkot csak a kígyó kap meg a föld – az elidegenedés, az idegenséggel való küzdelem nem átok, hanem annak következménye, hogy idegenné vált az ember számára az Isten.

Az átokról nem kell sokat beszélnünk. De nem azért, mert a szőnyeg alá akarnánk söpörni idegenségünket. Nem azért, mintha ezzel el lehetne feledkeznünk arról, hogy az egység elmúlásával félelem, magány lett úrrá rajtunk. Hanem azért, mert az átok mellett valami másról is hírt kaptunk.

Az Isten Fia. Az átok helyett valami másról beszéljünk! Azért beszélünk másról, mert az idegenség elválasztó falait Jézus lerombolta. „Krisztusban tehát nincs zsidó, sem görög, nincs szolga, sem szabad, nincs férfi, sem nő, mert ti mindnyájan egyek vagytok Krisztus Jézusban” – írja Pál apostol (Gal 3,28) Jézusról, aki valóságos emberként éppen Istenhez való kötöttségében, istenfiúságában kísértetett meg, amikor a Lélek kivitte őt a pusztába. (Mt 4,1–11) Két alkalommal így szólította meg Jézust a kísértő: „Ha Isten Fia vagy...” Harmadszor pedig nyíltan el akarta választani az Atyától: „...ha leborulva imádsz engem.” A kísértő Jézust is az Atyától akarta elszakítani, ahogy minket, embereket elválasztott tőle. Ennyire közel jött hozzánk az Isten Fia, hogy kísértéseinket, amelyek elválasztottak bennünket Istentől, velünk együtt átélte! De Jézus megmaradt az Atyával való kapcsolatban.

A gyülekezet. Az átok helyett Jézusról beszélünk. Aki lerombolta az idegenség falait közöttünk. A gyülekezet azt a csodát élte meg, hogy Jézus köré férfiak és nők, szolgák és szabadok, zsidó származásúak és távoliak egyaránt gyűltek. Nem a sokszínűség, nem a teremtés diverzitása bomlott fel. A férfi férfi, a nő nő maradt. A különböző nemzetek és népek különböző nemzetek és népek maradtak. De a sokféleség már nem ellenséget, nem idegenséget teremtett, hanem gazdagságot és teljességet.

Az átok helyett Jézusról beszélünk. Mert a bűn következményét ismerjük, a bűn büntetését az emberi értelem is igazságos útnak gondolta – de Isten nagyobbat tervezett. Az ő gondolatai magasabbak az ember gondolatainál. Sokszor nem is tudunk egyetérteni Isten gondolataival. Mert átok helyett, a bűn következménye helyett – hogy az ember meghaljon – az irgalmasság útját rajzolta meg Isten. Már abban a mondatban is, hogy az aszszonyoknak utódai lesznek, hogy az ember egyáltalán még dolgozhat a földön, az irgalom mutatkozik meg. De még inkább, amikor azt hirdeti, hogy Krisztusban újjáteremt mindenedet. Micsoda naivitás – gondolják sokan – a bűnt irgalommal gyógyítani! S mégis, a hívők közösségében ezt a csodát éljük át. Isten igéje a bűnből kiszabadított, az ellenségeskedésből békét teremtett, a távoliakat egybekapcsolta. Nem az emberi igyekezet – bár kívülről tán úgy látszhatott –, hanem Isten igéje formálta ezt bennünk. Az átok helyett Jézusról beszélünk, mert lerombolta az ördög munkáit.

■ BENCZE ANDRÁS

Imádkozzunk! *Úr Jézus! Te idegenné lettél ebben a világban, hogy minket Isten gyermekeivé tegyél. Lelkeddel erősíts minket, amikor igéd szerint mi is idegenné válunk a világban, miközben a megbékélés evangéliumát hirdetjük. Ámen.*

MASACCIO: ADÁM ÉS ÉVA KIÜZETÉSE A PARADICSOMBÓL (FRESKÓRÉSZLET, 1424–1427 KÖRÜL)

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (február 18.) *Ne félj, Sion, ne csüggedj el! Veled van Istened, az Úr, ő erős, és megsegít.* Zof 3,16–17a (Zsid 12,12–13; Mt 4,1–11; Zsid 4,14–16; Zsolt 91) Félelmeink, aggodalmaink, negatív gondolataink alapvetően abból fakadnak, hogy úgy gondoljuk: mi meg tudjuk oldani a problémáinkat. Én úrrá tudok lenni a helyzeten. Mai énközpontú, egoista világunk ezt sugallja, ezt ülteti belénk. Elhitheti velünk, hogy mindenre képesek vagyunk, csak akarni kell, s ha ez mégsem megy, teljesen kétségbeesünk. Pedig az erő az Úrnál van! Ő tud megsegíteni! Önerőnkől eljuthatunk egy darabig, de a célig nem! Isten az, aki elvezet bennünket, s ha rábízunk magunkat, ha figyelünk rá, akkor mosolygós, elégedett utunk és biztosan jó „célfotónk” lesz.

Hétfő (február 19.) *Ha nem tetszik nektek, hogy az Urat szolgáljátok, válasszátok ki még ma, hogy kit akartok szolgálni [...] De én és az én házam népe az Urat szolgáljuk!* Józ 24,15 (1Kor 4,1; 2Thessz 3,1–5; 5Móz 27,1–10) Van választási lehetőségünk! Az idei év – egyházi és világi szempontból is – kis hazánkban erről szól. Dönthetünk, kit követünk, s döntésünk alapja többnyire a tapasztalat: a hitelesség. Nekünk olyan vezetőnk, olyan pásztorunk van, aki előttünk jár. Nem hátulról, nem „felülről” irányít, hajt, hanem példát, utat mutatva vezet bennünket. Őt érdemes szolgálnunk, mert ő előbb szeretett, előbb szolgált minket. Ő előttünk járt – minden értelemben.

Kedd (február 20.) *Az áldás pohara, amelyet megáldunk, nem Krisztus vérével való közösségünk-e? A kenyér, amelyet megtörünk, nem Krisztus testével való közösségünk-e?* 1Kor 10,16; (Zsolt 111,4; Jób 1,1–22; 5Móz 27,11–26) Közösség Krisztusban. Megéljük-e ezt a csodat az úrvacsorában, a mindennapokban? Ilyenkor, böjtben különösen is hangsúlyos a benne, általa kapható békeség. Tudunk-e Krisztusból táplálkozni, belőle erőt meríteni? A közösség mindennapi kapcsolatot feltételez. Nem alkalmankénti, „kedv szerinti” találkozási alkalmat, hanem igazi, élő kapcsolatot Jézussal. Ezt, önmagát kínálja fel az úrvacsorában. Lépjünk vele közösségbe, amikor csak lehet!

Szerda (február 21.) *Az Úr jár előttetek, és Izráel Istene lesz mögöttetek is.* Ézs 52,12 (Zsid 2,1; 5Móz 8,11–18; 5Móz 30,11–20) Van egy csodálatos áldás: „Az Úr legyen előtted, hogy a jó utat mutassa neked. Az Úr legyen mögötted, hogy megvédjen a gonosz cselvetéstől. Az Úr legyen melletted, hogy ne érezd magad soha egyedül. Az Úr legyen alattad, hogy felfogjon, ha leesel. Az Úr legyen benned, hogy betöltsön szeretetével. Az Úr legyen fölötted, és árássa rád gazdagon áldását.” Erre vagyunk, en-

nek megtapasztalására. Isten mindenütt való jelenlétére, hogy biztonságban tudhassuk önmagunkat, szeretteinket, a világot. Erről beszél minden: az ajándékba kapott élet, a családnk, a minket körülvevő világ. Igen! Az Úr mindenhol ott van – csak észre kell venni!

Csütörtök (február 22.) *[Jézus] ezt mondta [Péternek]: Kicsinyhitű, miért kételkedtél?* Mt 14,31 (4Móz 23,19b; Jak 4,1–10; 5Móz 31,1–8) Milyen jó, hogy tudhatjuk, nem vagyunk egyedül! Mindannyian gyengék, erőtlenek, nemegyszer kételkedők vagyunk. A tanítványok – még Péter is – „elbuktak”, Jézus mégis szerette őket, bízott bennük, és bízik bennünk is. Hitetlenségünk, kétségeink, hibáink ellenére mellettünk marad, hogy meggyőzzön, hogy választ adjon, hogy tovább „hajózhassunk”. Értünk, kicsinyhitűekért áldozta fel magát, hogy gyarlóságunkkal együtt az övéi, Isten megváltottjai legyünk. Igenis kérdezhetünk, kételkedhetünk – gondolkodhatunk! Ezért vagyunk. De a válasznál figyeljünk Jézusra!

Péntek (február 23.) *Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak.* Mt 5,4 (Zsolt 34,7; Zsid 2,11–18; 5Móz 33,1–5.26–29) Boldogság. Mennyire vágyunk rá, és mennyire elérhetetlennek érzik sokan. Talán mert túl sokat várnak e szótól, mert túldimenzionálják a jelentését, mert mindent akarnak? Pedig csak apránként, lépésről lépésre megy: a szomorúság megszűnik, a könny elapad – ha jó vigasztalóhoz fordulunk. Szomorúságunk oka, okozója nem biztos, hogy eltűnik, hogy megváltozik, de másként látjuk, másként értelmezzük a helyzetet, ha engedjük, hogy Jézus törölje le a könnyeinket. Lásunk másként!

Szombat (február 24.) *Ezért tehát vessetek el magatoktól minden tisztátalanságot és minden gonoszsgot, és szelíden fogadjátok a belétek oltott ígét, amely meg tudja tartani lelketeket.* Jak 1,21 (Jer 4,14; Róm 6,12–18; 5Móz 34,1–12) Befogadni az ígét, Isten szavát, Jézus Krisztust. „Csak” ennyi. Mintha ez olyan egyszerű lenne! Pedig ez a „titka” a békeségre, elégedettségre, boldogságra vezető életnek. A tisztátalant, a nem odaillőt, a fölösleges erőt elvonó tulajdonságokat „lenyesegetni” és a belénk oltott jót elfogadni, hogy az terjedhessen, és új, jó hajtásokat hozzon. Ha tele van az edény, a testünk, lelkünk, gondolataink a nem hozzánk tartozó, nem jó dolgokkal, akkor nehezen lehet – vagy nem is lehet – újat, jót tenni bele. Kiüríteni, letenni a gonoszt Krisztus segítségével, hogy befogadhassuk a jót – Krisztus segítségével!

■ KOLLERNÉ LOÓS ZSUSZANNA

Kövessen bennünket a Facebookon is: facebook.com/evangelikus
Magyarországi Evangélikus Egyház – Életközelen vagyunk

A Luther Kiadó mindenkit szeretettel hív
a könyvesbolti esték következő alkalmára.

Evangélikusok és az állam 1848-ban

címmel

dr. Kertész Botond történész tart
vetített képes előadást
február 22-én, csütörtökön 17 órától
az evangélikus könyvesboltban.

Cím: Budapest VIII. kerület, Üllői út 24.

A résztvevők 16 és 17 óra között 30%-os kedvezménnyel vásárolhatnak
a Luther Kiadó saját kiadványaiból.

MIÉRT?!

SZÉLRÓZSA-ELŐTALÁLKOZÓ

„Ha tehát bűnös vagyok, minek fárasszam magam hiába?” Jób 9,29

Szombathely

2018. február 24.

9700 Szombathely,
Körmendi út 2.

**Evangélikus
templom és iskola**

9.00 órától érkezés

9.45 Mandák Band-koncert

10.15 Nyitóáhítat – Hegedüs Gábor (Boba); zenél a Mandák Band

10.45 Infódömping

11.00–12.15 Workshop I.: Az istentiszteletben tetőtől talpig – Hogyan csináljunk istentiszteletet, amely minden érzékszervünkre hat? – Molnár Lilla

Diakónia: Hogyan legyek profi önkéntes az egyházban? – Gregersen-Labossa György

Kézműveskedés – Kalincsákné Varga Katalin; **Play Hard** – a Deviszont sátor műhelye

12.15–13.00 Ebéd

13.00–13.50 A közel-keleti háborúk és keresztyénüldözés

áldozatai – az egyházi segítség lehetőségei – Vezetői: Dr. Fabiny Tamás elnök-püspök

14.00–15.15 Workshop II.: Rossz döntések helyett a kegyelmes Istenre bízva

élni – Erdélyi Csaba börtönlelkész; **Taizé-„szundi”** – Vladika Zsófia; **Média az egyház**

világában – látogatás a Credo rádióban; **Odú teológiai műhely** – Cserháti Sándor, Réz-Nagy Zoltán

15.30 Ten Sing Savariae – Zenés reformáció 500 plusz előadás

16.15 Úti áldás – Simon Réka

Egész nap látogatható az **EHE HÖK kávéház, kiállítás és a játéksarok.**

Regisztráció: www.szelrozsatalalkozo.hu/elotalalkozo

 www.facebook.com/szelrozsatalalkozo

